

ב"ה

**אין ליכט
פון תורה**

ספר

משניות

מסכת

פאה

בלשון הקודש

ואידיש

241

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשמ"ז לפ"ק

בעזרת השם יתברך

ספר משניות מסכת פאה

עם פירוש הנשר הגדול רבינו עובדיה מברטנורא
והוספנו גם כן פירוש המשנה בלשון אשכנז עברי טייטש
בשולי היריעה המפרש ומבאר כל דברי רבותינו ז"ל
בעלי המשנה בקיצור נמרץ, עם פירוש הרע"ב, למען
יבינו כל עם בני ישראל את התורה שבעל פה הנמסרה
לנו על הר האלקים על ידי משה נביאו נאמן ביתו.

והתועלת הפירוש ועל מה ראינו על ככה לעשות את
הפירוש הזה כבר מלתנו אמורה והודענו זאת בשבטי
ישראל על ידי המודעה אשר הוספנו בלשון הקודש וגם על
עברי טייטש, גם נדפסה הקדמה בהתחלת כרך זה.

הוצאת אמונה

ברוקלין נוא יארק, שנת תשמ"ו לפ"ק

יש לו כל מי להסמך שנאמר עת לעשות לה' כמחטין לשאל בשלום חננו וכו' ראשון של
 ספרו תורתך : רבי נתן אומר הפרו מקום שנה' (תהלים ל"ד) בקש שלום ודבסו
 תורתך . פעמים
 שמצטלים דברי תורה ואומר (תהלים קי"ט) עת לעשות לה' ולעשות דברי סגולה
 כדי לעשות לה' אף זה הפרו תורתך . ר' נתן אומר הפרו תורתך (ס"א משום) עת לעשות לה' :
 אומר :

סליק מסכת ברכות

מסכת פאה

כתב הרמב"ם התחיל במסכת פאה אחר ברכות בשביל שכל הסתנות שאדם חייב בהן על
 הזרע לא יתחייב בהן אלא אחר קצירה והקמה חייבת בפאה והוא עדין בקרקע ובשביל
 זה הקדים לדבר בה :

(פרק ט') אלו דברים שאין להם רגלים דכתיב (ט"ז) שלש פעמים בשנה יראה
 שיעור . מדאורייתא רבנן כל זכור וזאה כראייה אין לה שיפור דכל
 מדרבנן יש להם (עוד) שיפור דהא תנן בסיפא אומת דבשי טייל ומתחזי ונפק . פירוש אחר
 אין פוחסין לפאה מששים : הפאה . שאלם עולת ראייה ושלגה . חגיגה שחייב להביא
 חייב להניח בסוף כדכתיב (ט"ז) ולא שרבו לעניים כדכתי'
 פרק א' אלו דברים שאין להם שיפור יראה פני ריקס אין
 (ויקרא כ"ג) לא תכלה הפאה . והבכורים . לה שיפור מדאורייתא
 פאה שך בקלך : והראיון . וגמילות חסדים . דכתיב (דברים טו)
 והבכורים . דכתיב איש כמתנת ידו אלה
 (שמות כג) ראשית צמחי אדמתך הביא שחכמים נחנו בה שיפור הטובה משה כסף
 בים ה' אלהיך ולא ממנה תורם בהם שיפור : ומגיגה שחי כסף : וגמילות חסדים .
 והראיון . שחייב אדם להראות צמחה בשלם דבטו טען ביקור מלים ולקבור מתים וכיוצא
 בהן

ואומר עת לעשות לה' הפרו תורתך און נאה ששייט אין פסוק עת לעשות לה' הפרו תורתך
 ר' נתן אומר הפרו תורתך עת לעשות לה' רבי נתן זאגט דעם פלשט פון דעם פסוק קען
 קען אפאקל פרשטערן די תורה פון גאט ווען מען דארף זאגן פון גאטש ווען דעם הייסט
 פון דעה שלום ווען מען קען אפירוד ציין שם דר מאגן :

פרק א' אלו דברים שאין להם שיפור דעם ווען די זאגן וואס האבן גיט מיון שיעור (מן התורה)
 חי פיל מען זאל זאגן (און וואס מער איז אלץ בעקר) . (הפאה) אפגענישט אז ער שנייט די
 תבואה פון זיין קערד ששייט אין קער תורה אז ער בארף זאגן אין עק פון דר קערד
 אפריסל תבואה פאר דיא אריקע לויט . און עס ששייט גיט אין דער תורה וויא פיל
 תבואה ער זאל האבן . גאר מן התורה איז וויא פיל ער זאגט איז גיגט : (והבכורים) ששייט גיט
 אין דר תורה וויא פיל פירות ער זאל בריינגען . גאר וויא פיל ער בריינגט איז געגט : (והראיון)
 די קרבנות ווס מען בריינגט ווען מען גייט ארף אין ירושלים ארף יום טוב . מן התורה דעם גיט
 מיון שיעור וויא פיל די קרבנות זאלן באקומען : (וגמילות חסדים) צו קאנהן גמילות חסד קיט
 ציין טוף (קרייגן בקור ודקים ולקבור מתים) און דעקטן גביידיקן . דעם קט גיט מיון שיעור גאר וויא

בין הכל ג"ח דבממונו כגון פדיון שבויים ונהלבים ערומים ולהאכל לחם הרעבי וכיוצא בזה יש לכן שיעור שיהיו בכל פעם שהנא מ"ז כזו לידו חמישים מן הריוח שנכסיו וכו' לא מהייב דהכי

ותלמוד תורה אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא. כיבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם: **ב** אין פוחתין לפאה מששים ואעפ"י שאמרו אין לפאה שיעור. הכל לפי גודל השדה ולפי רוב העניים ולפי רוב התלמוד המבוצע אל יבוצו יומת מחומש. הלכך צני ליה לאינש להפרושי חמישיהו הריוח בכל עת כדי שיהא מלוי כ"ז שיבא גמילות חסד לידו שיקיימו וכהכי נפיק ידי חובתו: ותלמוד תורה.

אין לה שיעור דהכיב (יחושע א') והגית זו יומת ולילכ: ותלמוד תורה כנגד כולם. שקול כנגד כולם: **ב** אין פוחתין לפאה מששים. מדרכן: **א** ע"פ ענבה צבי"ח ופירושו גודל הגרגרים וקטק שאס היו כשגלים של שדה במקום אחד מלאות ועוצות ובמקום אחר לטומות דקות לא ייח הפלח כולם מן הרעות ללא יטער ששים לרמס

פיר ער קען אוי פיר מוז ער קאן. אָפּר מיט געלט צו קאן חקר הט אין שיעור. אייביג אין פיר פאָרן פון זיין פערדינקט מוז ביי דעם מענטשן זיין אפ גלייבט אז דר מיט זאל ער קאן גמילות חסדים פארנין אָדער שיינקען אָרעמע לייט. [ותלמוד תורה] גערנען הט אויף קיין שיעור גיט נאר וויא פיר עס איז מעגליך אזוי פיר זאך. ער גערנען [ווארום, עס שטייט וְהִנֵּית בּוֹ יָקָם וְקָלָה : וְאֶקְבָּץ לְעָרְנָן דִּי תוֹרָה קָאן אונ נאכט] איזו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא] דם זענין די זאכין ווס דר מענטש עקט די פרוקט (פון דר מצוה) אוף דר זיגט אונ דר קרן בלייבט אוף יענר וועלט. [כיבוד אב ואם] ערקרן האלטין פאטער אונ מוטער. [וגמילות חסדים] אונ טאן גמילות חסדים [והבאת שלום בין אדם לחבירו] צו מאכן שלום ווען צוויי מענטשן קריינין זיך [ותלמוד תורה כנגד כולם] גערנען תורה איז גרעסר וויא אלע מצות : [אין פוחתין לפאה מששים] מען קאר גיט געבין פּוֹתָה ווייניגער וויא איין זעקציג חלק פון דר פעקד : [ואף ע"פ שאמרו אין לפאה שיעור] האמט די חכמים האבין גיזאגט [אין דר ערשטער סיטנה אז פאה הט קיין שיעור גיט. האס איז נאר מן התורה. אָפּער די רבין האבן גיאגט אז כען זאל געבין אַזעקציג חלק פעקד. [הכר לפי גודל השדה] אָפּן נאך דר גרויס פון דר פעקד. דס ווס מען האט גיזאגט אַזעקציג חלק פעקד איז פּוֹתָה דס איז נאר ביי אַמיטיר פעקד גיט גרויס אונ גיט קליין. אונ אז די אָרעמע לייט זענין גיט פיר. אָפּער אז דיא פעקד איז גרויס האמט די אָרעמע לייט זענן ווייניג גיט ער קער וויא אַזעקציג חלק. נאך די גרויס פון דער פעקד. וקפ"י רוב העניים] אָדער אז די אָרעמע לייט זענן פיר האמט די פעקד איז קליין מוז ער געבין קער וויא אַזעקציג חלק נאך דעם רעכענונג פון די אָרעמע לייט : [וקפ"י רוב העניים] אַנדערע זענען אז עס דארף זיין וועגה מיט אין וא"ו איז דר פּוֹתָה נאך זינגע ענינות עס הייסט וויא טוט זיין הארץ איז צו אָרעמע לייט אזוי זאל ער געבין פאה. אונ אַנדערע זענען אז דר עארט

רבי עובדי פאה פרק א מברטנורה ב

לרוב וליפס : ג מתחלת השדה אחד מששים חוץ ממה שהיח בתחלה ובחמלט
 ומאמצעה . ואין לדין להיח פאה בסוף אם שייר קלח אחד . ככוף השדה והיח
 שדה דכתיב (ויקרא יט) לא תחלה פאה אוחו לפאה סומך עליו וכל מה שהיח בחמלט
 שדך לקלור חמרה תורה סן פאה וף על פי ובחמילס תורה פאה עליס : ואם לאו . שלא
 שיש לך עדין קמס הניח חפילו קלח אחד
 לקלור ובלבד שיתן העונה : ג נותנין פאה מתחלת
 בסוף בשיעור . השדה ומאמצעה . רבי שמעון אומר
 חפ"ג דרבי קרל ובלבד שיתן בסוף בשיעור . ר' יהודה
 נהלהס ובחמלט שיש אומר אם שייר קלח אחד סומך לו
 פרח פאה למס שנתן משום פאה ואם לאו אינו נותן אלא
 מכל מקום לא מפטר משום הפקר : ד כלל אמרו בפאה כל
 אלא ח"כ טוחו בסוף שהוא

השדה השנים שיעור אחד מששים עם מה ללא מפטר בעל השדה בסי . והנכה כרבי
 שנתן בחמלט ובתחלה קן מוכיח בירושלמי . שמעון : ד כל דבר שהוא אוכל .
 ורמב"ם פירש ובלבד שיתן ככוף כשיעור פאה למעוטי ספוחי סמיס סוף על פי שכן אוכל
 הלריכה לכל השדה שלדין שיניח ככוף השדה על ידי הדחק ללא אוכל מקרי ואין חייבין
 בפאה

ענבה בארץ שמיין מיט איין ב' איז דר פייטש ענבה קערנר . דאם הייסט אז איין דר פעלד איז
 דא צווייערליי תבואה איין איין פיייל פון דר פעלד זענן דיא קערנער גרעסער אונ איין אנדערין
 פיייל פון דר פעלד זענן די קערנר קלענר . זאל ער ניט געבין קיין פאה פון דר זייט וס די קערנער
 זענן קלענר . נאר ער בארף געבין איין זעקציג הלך פון דר פעלד גאך דעם רעכנונג פון דיא
 קלענר קערנר אונ פון די גרעסר קערנר : ג [נותנין פאה מתחלת השדה ובאמצעה] מען
 קעג געבין פאה פון אנהויב פעלד אדר פון מיטן פעלד . (תאמשי די תורה הם גהייסן געבין
 פאה אונ דר ווארט פאה איז דער פייטש דאס עק (אז מען זאל איבר קאזין פאה פאר די
 ארימיע לייט איין עק פעלד) פון דעקט זענן מעג ער געבן איין אן הייב אדר איין מיטן פעלד אויף .
 רבי שמעון [אומר] זאגט [ובלבד שיתן בסוף בשיעור] די פאה וס ער האט גגעבן פון אנהויב
 אדר פון מיטן פעלד ווערט אויף גרעכונג אזוי וויא פאה . צו ריק געבן פאר ער ניט . קיין
 תרוסה ומעשר בארף מען דר פון ניט געבין (ווארום פון פאה בארף מען ניט געבין קיין תרוסה
 ומעשר) נאר איין סוף פעלד מוז ער לאזין נאה אפאל פאה אזוי וויא דר דין איז אזעקציג חלק
 פעלד פון דר שטיק פעלד (וס איז גבלתן : רבי יהודה [אומר] זאגט נאם שייר קלח אדר סיסה
 לא סיסום פיה) מיט די פאה וס ער האט גגעבן איין אנהויב פעלד אדר איין מיטן פעלד אזעקציג
 חלק איז ער יוצא דעם דין פון פאה . נאר ווייל איין דר תורה שטייט דאך אדר דר ווארט פאה
 וס דס איז דר פייטש איין עק) באריבר בארף ער עפס איבר קאזין איין עק פעלד אויף . אונ אז
 צד האט נאר גילאזן איין ווארציר תבואה איין עק פעלד איז ער שוין יוצא דעם דין פאה . תארום
 סן התורה האט דאך פאה קיין שיעור ניט וויא פיל ער זאל געבין (ואם לאו אינו נתן אלא כשם
 הדבר) אדר אז ער האט איין עק פעלד נאר ניט גילאזן האט ער ניט קניס געווען דעם דין פאה .
 אונ די וס ער האט פריער גגעבן גיהער גיט נאר צו עניים אזוי וויא פאה נאר דס איז דאס
 איין דס גיהער צו עשירים אויף : ד ובלל אפרו בפאה הקל האבין די חכמים גזאגט איין דעם
 דין סם פאה : אכל שהוא אוכל) אלע זאבן מיט עם איז איין עקן שפייט צו אלים . איבר אזעק

זפאכ דכהיב (ויקרא יט) ובקלרנס ואין קלירע
 אלא בדבר הראוי לאכילה : ונשמר . למעוטי
 ספקר שאין לו שומרים שאינו חייב בפאה
 וכהיב (שם) לפני וגר תפוז אוחס פרט
 לספקר שכבר נעזב :

וגידוליו מן הארץ.
 למעוטי כמהין וספיריח
 שאין לכס שורש
 בלחן וגדוליס מן
 האויר שאין חייבין
 בפאה דכתי' (שם) קליר
 חלנכס : ולקיימו
 כאחד למעוטי האכס
 וכיואל כס מן האילנות

שהוא אוכל ונשמר וגידולין מן הארץ
 ולקיימו כאחת ומכניסו לקיום חייב
 בפאה . והתבואה והקטניות בכלל
 הוה : ה' ובאילן האוג וההרובין ואגוזים
 והשקדים והגפנים והרמונים והזיתים
 והתמרים חייבין בפאה : ו לעולם
 הוא נותן משום פאה ופטור
 מן המעשרות עד שימרח
 ונותן

שנלקטים הפירות שמהכשלים כסס ראשון
 ראשון דכהיב (שם) קליר משמע דבר הקליר
 כרבע צימד : ומכניסו לקיום . למעוטי
 ידק שאינו מתקיים אלא מהתפש מיד דכהיב
 (שם כג) פאה שדך בקלך ואין הירק נקלך :
 והתבואה והקטניות . תבואה מה'

קאמר : ו לעולם הוא נותן משום
 פאה . מי שלא הניח פאה כשדס במחצר
 חייב להפריש מן ההלוט והפאה שמפריש מן
 ההלוט ומהן לעניים פטורות מן המעשרות :
 עד שימרח . שיעשה כרי וזכור של תבואה
 חבל חס בל להפריש פאה חמר המיזוח למד

ט"ב"ט

זאבין וים קען געטט עם גאר אקאר פאר נויט . דס איז ניש חייב בפאה . (ונשמר) איז עם ווערס
 נדיח . דר בעל הבית היט עם ביינער זאך רב ניש געפן . אָבֶר דַּפֶּקֶר איז פֶּטוּר פֶּן פֶּאָה (וגידולין
 מן הארץ) איז אז עם וואקסט פון דר ערד . אָבֶר וְיִוֶעֱמֶקְדָּה נִים וְיִאֲקִסֵּן פֶּן רֹפֵט אִיז פֶּטוּר פֶּן
 פֶּאָה : (וְקִיָּמָהוּ בְּאֶתְחַ) איז נים קען קלויבט אָפּ פֶּן פֶּעֶדֶר אַלע אִין אִיין פֶּאָר (אָבֶר פֶּיֶזֶן
 איז דס גלייכין נים קען קלויבט אָפּ בִּיסְמִיקָה נויט אִיז פֶּטוּר פֶּן פֶּאָה) (ומכניסו לקיום חייב
 בפאה) איז נואם קען בריינגט אהיים עם זאך ליגן בדייבן איז עם ווערס נים פאר פולט איז
 חייב בפאה . אָבֶר אַנְדֶּרִי יִרְקוֹת (קרן ווארג) נואם קען נים באגן ליגן איז פֶּטוּר פֶּן פֶּאָה
 (והתבואה) דס פיינט קען ווייץ . גערשטין . יכוסקט . אָבֶר . קארין . זענען חייב בפאה .
 (והקטניות בכלל הנה) ארביס איז דר גלייכין זען און און דעם כלל איז זענען חייב בפאה .
 ה (ובאין) האוג והרובין ואגוזים והשקדים והגפנים והרמונים והזיתים והתמרים חייבין בפאה
 איז אין בויקט איז דס נים קען רופט איז און באקקארין איז נים און מאנדל איז ווייגשאקט
 און סיד גרוסקן און איינברין און פיימליק זענען חייב בפאה (און אנדערע בויקט דר גלייכר
 זענען און חייב בפאה) : ו (לעולם) הוא ניתן משום פאה ופטור מן המעשרות : אז דר בעל
 הבית היט נים געבין קרן פאה אין פֶּעֶדֶר איידר גער היט גישניטן די תבואה . פֶּעֶן ער געבט
 פאה אזעכציג חלק מן די תבואה גאך דעם וויא ער האט אָפּ גישניטן . איז די פאה נים ער
 נים גאך דעם וויא ער האט אָפּ גישניטן זענען און פֶּטוּר פֶּן פֶּטוּר (עד שימרח) ביה קען ווינדשאקט
 די תבואה (דס איז די לעצט ארבייט נים עם איז דא ביי די תבואה צו שאן) אָבֶר גאך דעם
 ווינדשאקט די תבואה אז ער נים פֶּאָה (און פֶּרֶעֶר האט ער נים געבן) סח ער פֶּרֶעֶר געבן
 פֶּרֶעֶר איז קעשער פֶּן די תבואה און דר גאך נים ער פֶּאָה . (ווארום וויא סעק ווינדשאקט די

רבי עובדי פאה פרק א מברטנורה כא

פירוש הסדומה והמעשרות חלה ואח"כ יכול
 הפאה שאין פטור מן המעשרות חלה כפאה
 סימנא קודם המירוח : וגורן משום
 הפקר ופטור מן המעשרות . (משום
 הפקר) המפקד
 הבואה וכל אחד חכה
 בה אין הוכח בה
 חייב במעשרות דכתיב
 (דברים יד) וכל הלוי
 כי אין לו חלק ומלוא
 עמך ילא הפקר שידך
 וידו שוין אבל
 המפקד הבואה לאלה
 המירוח אין ההפקד
 הסוא פיער מן
 המעשרות : ומאביל לברהמה וכו' . ואפי'
 הוא עלמנו מותר לאכול אכילת ערלי קודם
 מירוח אבל הכהנים אוכלת אפילו אכילת קבע :
 ונוטל מן הגורן וזורע וכו' . דמן הסורח

וגורן משום הפקר ופטור מן
 המעשרות עד שימרח . ומאביל
 לברהמה ולחיה ולעופות ופטור מן
 המעשרות עד שימרח . ונוטל מן
 הגורן וזורע ופטור מן המעשרות עד
 שימרח דברי רבי עקיבא . בהן ולוי
 שלקחו את הגורן המעשרות שלהם
 עד שימרח . המקדיש ופודה חייב
 במעשרות עד שימרח הגובר :
 וארו

מירוח שעדיין לא הוקבע הבואה זו למעשר
 המעשרות שלהם : המקדיש ופודה . המקדיש
 גרנו ופדלו מיד הגובר וכול גדיש או קמה
 שלא הוקבע למעשר כשהיה ביד כהקדם
 חייב

הבואה אין שוין דר כוי וזכה אין דם מעשר אונ אז ער וועט גיט געבין דר פון קיין מעשר גזקה
 ער דעם לוי : (וגורן) משום הפקר ופטור מן המעשרות עד שימרח) אונ ער קען מפקד זיין זיין
 הבואה . אונ ווער עס איז וזכה אין די הבואה דארף גיט געבין קיין מעשר ווארום הפקר איז
 פטור פון מעשר דם איז גאר אז ער דם מפקד גינען די הבואה איידר ער הט גינען דשופלם .
 אבר נאך דעם ווינדשופלען גאר , ער גיט מפקד זיין די הבואה פיידן ער זאל פריער געבין
 דר פון מעשר ומאביל לבהמה ולחיה ולעופות וכו' עד שימרחו אונ ער מעג געבין צו אבהמה חיה
 ועוף אונ גיט מעשרי הבואה צו עיין אבר גאר פאר דעם ווינדשופלען אונ נאך דעם ווינדשופלען כו'
 ער פריער געבין מעשר אונ דר נאך מעג ער געבין צו אבהמה חיה ועוף (נוטל מן הגורן) וזרע
 ופטור מן המעשרות עד שימרח) אונ ער מעג נעמן פון שיער אונ פארזינען אונ איז פטור מן
 מעשר . איידר ער ווינדשופלען . אבר נאך דעם ווינדשופלען כו' ער פריער געבין מעשר אונ
 דר נאך מעג ער פארזינען (דברי רבי עקיבא) אזוי זאגט רבי עקיבא (בהן) וכו' שלקחו את הגורן
 המעשרות שלהם עד שימרח) אפהן מיט אזוי ווס האבין גיקויפט גשוחפות איין שיער תבואה
 איי דר מעג הט גינען דשופלען . גיהער די תרומה מיט דם מעשר צו זיי . אבר אז זיי האבין
 גיקויפט דעם שיער תבואה נאך דעם ווינדשופלען האבין די חכמים זיי גיקאנטס אז זיי שוין אונעק
 געבין די תרומה אונ מעשרות איין אנדר פון אונ זיי . (ראריבך האבין די חכמים זיי גיקאנטס
 כדי זיי זאלן גיט זיין אין אלע שיערין אונ אפ קויפן די תבואה כדי די תרומה ומעשר זאל
 גייבן ביי זיי . אונ די פהנים אונ לויים דיא ארימי וועלן גיט האבין פון נואגן צו געבן תרומה
 ומעשר) (המקדיש ופודה חייב במעשרות עד שימרח הגובר) ווען איינר הט מקדיש גינען (היוריג
 גיקאנטס) זיין שיער אונ דר נאך האט ער אים צוריק אים גיקויפט פון תקדש איידר דר גבאי פון

חייב הפודה להוליח ממנו המעשרות אבל אם
 כחמרה כגון ביד הגזר הואיל ובשעה שהי'
 רחוי שוקצע למעבר דהיינו בזמן המירוח היתכ
 ביד הקדש אין הפודה חייב להוליח ממנו
 מעשרות שהקדש פ"ב ואלו מפסיקין לפאה • הנחל
 כמור מן המעשרות : והשולחית ודרך היחיד
 פ"ג ואלו מפסיקין ודרך הרבים ושביל
 בין שדה לשה ויהיו נחשבים
 כשתי שדות לענין שאלס מניח פאה בלחת
 מכן על חברתה לא עלתה לו לפאה לכהיב (ויקרא יט) פאה שדך
 לא יניח פאה משדה על חברתה : הנחל' נהר:
 ור' שלולית' ילמת המים שמחלקת שלל לאגפיה
 שאלמות אחרות של מים שותות ממנה : ודרך
 היחיד . ד' אמות : ודרך הרבים . שש
 עשרה אמה ומשום סיפא נקט לה דבעי למחוי
 סיפא שכל אלו אין מפסיקין באלין וקמ"ל דאפי'
 והכמים

וכאלמה לא השס (בדלחית מו) מחלגמיק
 וארעה לא כבור : והגיר . מרישה כמו יירו
 לכס ייר (ירמיה ד) : וורע אחר . כגון ששמי
 השדות זרועים חמים ובימים קרקע זרוע מין
 אחר ושיעור רוחב כבור וסגיר זרע אחר
 כדי שלשה תלמים של מעינת המחטישה :
 והקוצר לשחת מפסיק . דקסבר כל

לשח

הקדש הם די תבואה גיוויגד שופעלט . אונ דר בעל הבית אצין הם גיוויגד שופעלט די תבואה
 איז דאך די תבואה חייב גיווארין בתרוקה ומעשר בייא דעם בעל הבית (נוארס תבואה וערס
 גיט פריער חייב במעשר ביו מען ווינט שופעלט זיי) בארף דר בעל הבית געבין תרוקה ומעשר
 אָבר אז דר גבאי פון הקדש הם זיי גיוויגט שופעלט . איז דאך ב'שעת די תבואה האָבין בראַרפּט
 חייב ועערין בתרוקה ומעשר זענן זיי גיווען אין השות פון הקדש אונ תבואה פון הקדש זענן
 פטור פון תרוקה ומעשר . איז דאך אופ די תבואה קיין מאַר גיט גיווען קיין חייב פון תרוקה
 ומעשר . דר גאָה אז דר בעל הבית הם זיי אויס גילייזט זענן זיי שוין אָפּ פטור פון תרוקה ומעשר :
 פּר ק ב (ואלו מפסיקין לפאה) דיא זאָן וואס שטיגען ווייטר זענן מפסיק צו פאָה דס הייבט ווען
 זייא גיגען דוּרף דעם פעלד דעכיגט מען דס פּ ערדפּר צווייא פּעקדּר אונ מען מוז
 געבין פאָה פון רעדּר באזונדּר (הנחל והשולחית) אין מייף אונ אין קוואל וואָס ווס עס גייט
 אזוי ווי אריגע דוּרף דס פעקד (דךה הַחיד) אין וועג ווס גאר איין מענטש קען דוּרף גיין (דס
 איז פיר אילין די ברייט) (דךה הַבַּיִט) אין וועג ווס פיל מענטשין קענן גיין (דס איז זעכצען
 אילין די ברייט) (ושביל הרבים ושביל . הַחיד הקבוע בימות הַקָּה ובימות הַשָּׁמַיִם) איין קליעג
 ווס פיל מענטשין גייען דוּרף . אָדּר ווס עס איז גאר פאר איין מענטשין דוּרף צו גיין (שביל
 ניערס גירופין אַשְׁמאלי וועג ווס עס איז גאר די ברייט וויא איין פוס) אונ מען קען דוּרף גיין
 סיי זוכּר ווס די פעקדּר זענן גיט פאר זייט אונ סיי ווינטר ווס די פעקדּר זענן פאר זייט (אזוי
 איז דר מנהג אין ארץ ישׂראל) (והבור) אונ איין ליידיגע שטיב פעקדּר אז זיא אין מיטן פון
 פעקדּר (והגיר) אונ אז אין מיטן פעלד איז אַשְׁמיק פעלד צו אַקערט (זרע אחר) זונ אז אין מיטן
 פעלד איז אַשְׁמיק פעקדּר פאר זייט מיט איין אָנדר פון תבואה ווי די ביידיע זייטן זענן פאר
 זייט (והקוצר לשחת מפסיק) אונ אז ער האָט אין מיטן פעלד אויס גישניטן אַשְׁמיק פעקדּר

זבואה

לשמה לאו קצירה היא ללא חשבון לה אנוחלמא אשר במעדר יעדרון. הר שמהו אף דקצירה. שמת הנואה שלא הביאה שליש ואין צדק בכליו יכולין לעבור בס ונפסיק בין וקוננים אוהו להכיל להסמות ואין כלבה כו' שמי הסדום: הוא גותן פאה לבל. כלומר מאיר: ב אמת המים שאינה יכולה טמן פאה אחת לכל שמי הסדום ולא חביב להקצר באחת.

שהיא רחבה כ"כ עד שהטומד בחמלע אינו יכול לקצר מכלן ומכלן רבי יהודה חומר מפסקת ופליג חות"ק דלומר לשיל על שלולית דהיינו חמת המים דככל טמן

מפסיק ור' יהודה סבר דאם יכולה להקצר כאלה וסמי הסדום הס אחת: ג הכל אינה מפסקת וכלכה כו' יהודה: וכל הדרים מפסיק לזרעים. מפרש בגמרא בינושלמי דכלל

תבואה אייךר עם איז איה גיוואקסין ארריטור ווי עם דארף וואקסין אונ ער הט דם פאר גיצט אנשטאט גראז. די אקע זאכן אזוי גייען דו, דם פעקד מאכין זיי דם פעקד פאר צוויי פעקדר אונ מען דארף פון יעדער באזונדר געבן פאה (רבי פאיר) אזוי זאגט רבי מאיר (והכמים אומרים אינו פסיק אלא אם כן חרש) אונ די דבמים זאגין אז ער האט אין מיטן פעקד איים גייענטיגן תבואה אייךר עם הט איה גיוואקסין ארריטור פון ווי עם דארף וואקסין דם הייבט גיט קיין הפסק. דם הייבט גאר ער הט אן גיהויבין צו שניידן אונ ער הט אין מיטן איה גיהערט אונ דר נאך אז ער שנייט אפ דם איבריגי פעקד הייבט עם ארץ איין פעקד הט ער גישניטין. דארף ער נאר געבין איין פאה איה דם גאנצע פעקד. ביידן אז דר נאך ווי ער הט אויב גישניטין אין מיטן פעקד הט ער דם שטיק פעקד צו אקערט דם הייבט שוין איין הפסק אונ עם נערט שוין גירעכונט ווי צוויי פעקדר מען זאל בארפין געבין באזונדרי פאה: ב (אמת המים שאינה יכולה להקצר פאת) אז עם גייט דרף אין אפעקד אונאך ווס די וואקסר איז אזוי ברייט אז מען זאל שטיין אין מיטן וואקסר אונ מען זאל וועלן נעמן די תבואה ווס וואקסט אין דעם זייט וואקסר אונ די תבואה ווס וואקסט אין דעם זייט וואקסר. די בידי תבואות צו זאמן בייגין מיט איין האנט. אונ מען זאל דם מיט איין קאהר אפ שניידן. נועט מען גיט קעגן. הייבט עם צוויי פעקדר דארף מען געבין פאה פון יעדער פעקד באזונדר. אבד אז מען קען צו זאמן בייגין די בידי תבואות פון בידי זייטן וואקסר אין איינס אונ מיט איין קאהר זיי אפ שניידן. הייבט עם איין פעקד. אונ מען גיט איין פאה איה אין גאנצין (רבי יהודה אומר מפסקת) אזוי זאגט רבי יהודה. אונ רבי יהודה קרינט איה דעם הנא פון יעדער מ'ינה וואס ער זאגט אויב עם גייט נאר אונאך דרף דר פעקד ווערט שוין גירעכונט דם פעקד פאר צוויי פעקדר אונ ער מאכט נאר גיט קיין הינוק. אונ רבי יהודה כאכט אהינוק אזוי ווי פריער איז גילישאנן (וכל הדרים אשר במעדר יעדרון) אונ אקע בערג ווס שטייען אין מיטן פעקד (אף ער פי שאין הבקר יכול לעבור בקלו הוא גותן פאה לבל) האמשי די אקסין מיטן אקער קעגן גיט ארף גיין ווייל די בערג זענן גאנץ הוף. אבער אפענטיש מען זיי גראבין אונ מען קען זיי דר נאך פאר זייען. הייבט עם גיט גיין הפסק. נאר עם הייבט איין פעקד אונ מען גיט נאר איין פאה איה אין גאנצין: ג (הבנה

דסכל לאחויי כלע שסיס עובר על פני כל השדה. שיש ביני כן גדר אינו מפסיק ולוקח פאה מאילן
 אם לריך סוף לעקור אם שמאליסה מלד זה כדי אחד על חביו: לזיתים שהיו להם בכל
 לתת אותם ללד זה מפסיק: אלא גדר. גבוס. רוח. פאה אח' היו נוהמים על כל הזחים
 עשרה עפחים: שער כותש. ענפי האילן שסיו לסם ללד מזמח של עיר ופאה אחרת על
 קרויין שער ופירוש כל הזחים שסיו לסם
 שער כיחם שסופות ללד מערב' וכן לד'
 של חילוט מהערבין רוחות: שהיו להם
 זה עש זה למעלה מן בבל העיר. אין
 בגדר ענפי זה סתקוב מוחיים כ"ח פאה אחת
 במכתש: ד כל לטון חט"פ שאין
 הרואים זה את רוחין זא"ז והין
 זה. כל זמן שסעומד סלכס כר"ח בר' לזוק
 אלל אחד מהחילוט שחמ' משמו לכל סלכס
 יכול לראות האילן להם בכל העיר: ה הזורע את שדהו
 סחמך אף על פי מין אחד אף על פי שהוא עושהו
 שתי גרנות נותן פאה אחת. זרעה
 שני מינין אף על פי שעשאן גורן אחת נותן שתי פאות. הזורע את שדהו
 שני

ספסיק לזרעים ואינו ספסיק לאילן אלא גדר] די אלע זאכין וקום שמיים אין דר ער' שפטר משנה
 זענן ספסיק צו גיזענטישפעלדער אבר צו בום גערמנר איז קער גיט כפסיק גאר איין צאם (אין
 ונאנט) וקום איז הוף צעהן ספחים ונאם הוף שער פותש אינו מפסיק אלא נותן פאה לכל) אונ
 אויב גיינערקלייא צווייגין פון דיא בויקר וואס זענן פון דער זייט וואנט אונ
 פון דער זייט וואנט זענן איבער דער וואנט צוא זאכן גינפאכטין איז דיא
 וואנט גיט קיין הפסק. אונ קען גיט איין פאה אף דעם גאנצין בוים גארטן: ד ונדברובין כל
 הרואין זה את זה) אונ בייא באקסארין בויקר איז דר דין אלע בויקר וקום זעהן זיך איינער דעם
 אנדרין. דהיינו אז ער שטייט ביי איין בוים זעהט ער דעם אנדערין בוים האמשי עס איז דא
 צווישין איין צאם. פון דעקט ווענין גיט קען איין פאה אף אלע נאמר רבן גמליאל נותנין הוי
 בית אבא נותנין פאה אחת לזיתים שהיו להם בכל רוח) האט רבן גמליאל גינאנט ביי קיין
 פאטר אין הויז קום זיך טהג גינזען אז זייא האבין גגעבן איין פאה פאר אלע אייך בויקר וקום
 זיי האבן גהאט אין געדר זייט פון שקאט. דהיינו פאר אלע אייך בויקר וקום זיי האבן גהאט אין סורה
 זייט פון שקאט האבן זיי גגעבן איין פאה. אונ פון כעריב גיט איין פאה. אונ פון צפון אונ
 דרום אף אזוי (נדברובין כל הרואין זה את זה) אונ ביי באקסארין בויקר פאר אלע בויקר וקום
 האבין זיך גיזעהן איינער דעם אנדערין האבן זיי גגעבן איין פאה (רבי אליעזר בר' צדוק אומר
 משמו אף דברובין שהיו להם בכל העיר) זאנט פון רבן גמליאלס ווענין אז ביי באקסארין בויקר
 פאר אלע בויקר וקום זיי האבן גיהאט אין גאנצין שקאט האבין זיי נאר גגעבן זיין פאה. האמשי
 זיי האבין זיך גיט גיזעהן איינר דעם אנדערין: ה (הזורע את שדהו מין אחר) אז ער פאר זייט
 זיין פעקד מיט איין מין אף על פי שרוא עושהו שמי גרנות נותן פאה אחת) אפילו ער באכט
 דר פון צפון שייערין גיט ער פון איין שייער אף ביידי זרעה שני מינין אף על פי שעשאן גורן
 אחת נותן שתי פאות) אז ער קום פאר זייט צוויי מינים אפילו ער באכט דר פון גאר איין שייער
 צום ער פון געדר מין באוועק פאה וכו' זעה את שדהו שני מיני (המין) אז ער קום פאר זייט אין

ולנס: ן הלבדר . הסופר : הזוגות . סס הנמלה לחסוך קנה השכולת מלמטה ולא כל אותן שנים שנים המזכרים כפ"ק דמכנה קורים קרכוס לשון יכרסמנה חזיר מיער אבות שקבלו שנים מפי שמשון (סכלים פ) : פטורה . דכתיב גבי פאה הלדיק: ן שדה שקצרוה כותרים . לטלמן וזקלרכס עד שחזו חסס הקולרים : ולא שקלרו פועלי שחובת הקציר כותים לישראל דלו' שני מיני חטין עשאן גורן אחת נותן בקמה . כלומר חובת הוי כאלו קלרו פאה אחת שתי גרנות נותן שתי ספאה של זה הניחה ישראל : קרסמוה פאות : ן מעשה שזרע ר' שמעון איש זקמה ונסי דלס נמלים . דכן המצפה (ס"א וכל) לפני רבן גמליאל כלס שדה חזרה פאה ועלו ללשכת הגזית ושאלו אמר

נחום הלבדר מקובל אני מרבי מיאשא שקבל (ס"א מחזיו) מאבא שקבל מזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני בזרע את שדהו שני מיני חטין אם עשאן גורן אחת נותן פאה אחת שתי גרנות נותן שתי פאות : ן שדה שקצרוה כותרים קצרוה לסמי' קרסמוה נמלים שברתה הרוח או בהמה פטורה . קצר חציה וקצרו לסמים חציה פטורה שחובת הפאה בקמה : קצרוה

פעלד צווי מינים ווייז דהיינו רוימען ווייז אונ ווייען ווייז (אוי דס איין מין ווארום די ביידי זען ווייז אונ עם הייבט צווי מינים ווארום עם איז צווייערדי ווייז) (עשאן גורן אחת נותן פאה אחת שתי גרנות נותן שתי פאות) איז דין אזוי הט עד דר פון גמאכט איין שיער (עם הייבט עד הט צו זאפן גליינט די ביידי מינים ווייז אין איינס) דארף עד גאר געבין איין פאה . אונ אויב עד הט גמאכט דר פון צווי שיערן גיט עד פון יעדד שיער פאה : ו לבעשה שזרע רבי שמעון איש המצפה) עם הט יזף נטראפן אז רבי שמעון איש המצפה הט פר זייט זיין פעלד צווי מינים ווייז (ובא לפני רבן גמליאל ועלו ללשכת הגזית ושאלו) איז עד גקובן פו רבן גמליאל זען זיי ארוף גמאכטן אין לשכת הגזית אונ האבן נפרענט דעם דין (אמר נחום הלבדר שקבלו אני מרבי מיאשא שקבל מאבא שקבל מזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני בזרע את שדהו שני מיני חטין אם עשאן גורן אחת נותן פאה אחת שתי גרנות נותן שתי פאות) הט נחום הלבדר גמאכט פון ר' מיאשא ווס עד הט מקבל גנוען פון זיין פאטר ווס עד הט מקבל גנוען פון די פאטרן (ווס ווערן גצייקט אין אנהייב סעכת אבות) ווס זיי האבין מקבל גנוען פון די נביאים הלכה למשה מסיני ווער עם זייט זיין פעלד סט צווי מינים ווייז אז עד מאכט איין שיער גיט עד איין פאה מאכט עד צווי שיערן גיט עד פון יעדד שיער פאה : ז [שדה שקצרוה כותרים קצרוה לסמים קרסמוה נמלים שברתה הרוח או בהמה פטורה] אפערד וואס כותים האבן אפ גשניטן פו זיה אדר גזקנים האבן אפ גשניטן אדר מאראשקס האבן אפ גביטן אדר אשטרום וינד האט צו גראבן אדר אבהקה הט אפ גנעסן איז דס פעלד פטור פון פאה . ווארום עם שטייט אין דר הורה וזקצרכס מינט מען אז איר אלזין וועט שניידן זאקט איהר געבן פאה . אונ אז עד דינגט פועלים כותים אונ די כותים שניידן פון בעל הבית ווען . איז אויב תיב בפאה : (קצר חציה וקצרו לסמים חציה פטורה שחובת הפאה בקמה) ווען דר בעל הבית הט אפ גשניטן איין העקט פעלד אונ די אנדרי העקט האבן גזקנים אפ גשניטן (אדר די איר אנדרי ווס שטייען פריער אין דר משנה) פטורה . איז מען פטור פון פאה . ווארום די פאה ווס עד גרארף געבן האט עד גמאכטן איז די שטייענדיג תבואה פון דר אנדרי האקט

לשמריה ומייב להפריש פאה מן הטומרים
 כני מילי היכא דכלה כוח הכל הכא כוח לא
 כלל: הלוקח נותן פאה לכל . שמונת
 הפאה ממכ בקלר נשאר זכא סחמי שקס
 סלוקח וכוי כאלו לא
 מכר ע אלא מה
 שנשאר בשדה אחר
 שיוציא ממנה הפאה
 שראוי להוציא מלוחה
 שדה . וכן הסודר מיד
 הגזבר מויליא מן סחמי
 שפדה הפאה שראוי
 לשדה טלה :

ח קצורה ליסמים חציה וקצר הוא
 חציה נותן פאה (ס"א למה) ממה שקצרי .
 קצר חציה ומכר חציה הלוקח נותן
 פאה לכל . קצר חציה ותקדיש חציה
 הפודה מיד הגזבר הוא נותן פאה
 לכל :

פרק ג מלבנות התבואה שבין
 הויתים בית
 שמאי אומרים פאה ככל אחת ואחת
 בית

עמונות מרובעות ובשכל
 עששויות כדפסי
 מלבנות
 חציה שחייבים בפאה
 לא מפסקי לביה וכל
 שכן שאר חילנות שאין
 חייבין בפאה לפשיטא
 ללא מפסקי : בית
 שמאי אומרים
 פאה ככל אחד
 ואחד . מכל מלבן
 ומלבן

ועד . וזו איז ער שולדיג אז גזקנים האבן דם צו גנובן . די תורה האט גזאגט ער זאל קאנין
 פאה אונג ער הט גלאזן : ח (קצורה דקסמים חציה) וקצר הוא חציה נותן פאה מטה שקצרי . ווען
 עס איז אבד גווען פו קערט פרייער האבן גזקנים אפ גשניטן איין העלפט . נאך דעם האט ער
 אפ גשניטן די אנדרי העלפט . גיט ער פאה פון די ווס ער האט אפ גשניטן . (ווייל פאה דארף
 מען געבן צום סוף פעקד אונ דעם סוף פעקד האט ער דאך אפ גשניטן) (קצר חציה ומכר חציה
 הלוקח נותן פאה לכל) . אז ער האט אפ גשניטן איין האלבי פעקד אונ די אנדרי האלבי
 פעקד הט ער פו קויפט . איז דר דין אז דר וואס הט גקופט דארף פון זיין האלבע פעקד
 איבך קאזן פאה פו דער גינצי פעקד אפילו פו די ווס דר מוכר (בעל הבית) הט אפ גשניטן פו
 זיך . ווארום דר לוקח האט דאך גוואקט אז דר מוכר האט נאך קיין פאה גיט גינעבן . ווארום
 פאה גיט מען אין סוף פעקד . איז דאך די גאנצי פאה נאר אין זיין האקבען פעקד . האט ער
 נאר גקופט די תבואה ווס עס איז דא אוכר די פאה אונ די פאה כוז ער אוועק געבן .
 (קצר חציה ותקדיש חציה) אז ער הט אפ גשניטן איין האלבי פעקד אונ די אנדריע האלבי פעקד
 האט ער מקדיש גווען (הפודה מיד הגזבר הוא נותן פאה לכל) איז דר ווס לייזט אוס דיא
 האלבי פעקד פון גבאי פון הקדש דארף געבן פון דר האלבי פעקד דיא פאה פו דר גאנצי
 פעקד . ווייל דר ווס הט אוס גלייט די האלבי פעקד האט דאך גוואקט אז די גאנצי פאה
 איז אין דר האלבי פעקד מן הסתם הט ער גינעבן די אוס לייז געלט פו די תבואה ווס עס איז
 דא אוכר די פאה (אזוי ווי פרייער איז גשטאנן) :

פ"ק ג (מלבנות התבואה שבין הויתים בית שמאי אומרים פאה ככל אחת ואחת) דר שמייער
 איז אז איינר הט אבוס גארטן . אוף דעם פראג ווס עס איז דא צווישן איין
 בוים אונ דעם אנדערן בוס מאכט מען פירקאנטיגע ביישן אונ מען פו זייט דארט תבואה . אונ
 אנדרי ביישן איז דא אין דם בוים גארטן צווישן די בוסר פיר . (אונ ווייל עס איז גמאכט
 פירקאנטיג אזוי ווי צינד דארום רופט דם די משנה מלבנות התבואה) . זאגט די משנה אז די
 פיר ביינשיגע ביישן זענן גייט צווישן (ויתים) אייך בוסר . זאגט בית שמאי ווייך די בוסר
 סאבן איין צווישן שייך צווישן די ביישן דאריבך ווערט געקט געקט בייט געקענט פו איין באזונדער

רבי' עובדי' פאה פרק ב מברטנורה בר

ומלכן כוּאל וטומדות כעוונות פסקי מודים בית שמוי שמוין פאה אחת על הכל דמפסקי זיתים אבל היכא דרשאי שורות מסערים מזה לזה מודו ללא מפסקי וזמן

שכילומים מרומקים זה מזה עד שבקרקע בית סאה שכוה ל' אמר על ל' אחסו אין בו י' חילוט מודים ב"ס שטון פאה לכל מלכן ומלכן כוּאל וכוּאלים מרומקים גרין כדברים שלא כשביל חילוט נטשו המלכות וזמן שכילומים כשחוד ללקט הקלחים לחיס שטייר דמווד

מפסיק

פסקד אונ ער דארף געבן פאה פון יעדן בייט באזונדער . [בית הלל אומרים סאתת על הכל] אונ בית הלל זאגן אז דס ווערט גרעכנט אין גאנצן איין פעלד אונ ער גיט פאה פון איין בייט אוף אלי בייטן . (אונ דס ווס עכ שפייט אין דר משנה זיתים (אילל בוסר) דס איז גיט דרוקא נאר אפינד באיי אנדערע בוסר איז אוף דר זעלבנער דין . נאר ער לערינט אין דר משנה זיתים צו זאגן אז אפינד זיתים ווס מען איז קחוב פון זיי איף צו געבן פאה זעט מען דאך אז דיא בוסר זענן אבאזונדער זאך אונ די בייטן זענן באזונדער פון דעכט וועגן הייסט עם גיט נאך בית הלל קיין הפסק אונ מען גיט פאה פון איין בייט אוף אלע בייטן : [ומודים שאם היו ראשי שורות מעורבין שהוא נותן פאה מאחת על הכל : ב המנמר את שדרו ושייר קלחים לחים רבי עקיבא אומר נותן פאה מכל אחד ואחד . וחכמים אומרים מאחד על הכל . ומודים חכמים

מלכן כוּאל וטומדות כעוונות פסקי מודים בית שמוי שמוין פאה אחת על הכל דמפסקי זיתים אבל היכא דרשאי שורות מסערים מזה לזה מודו ללא מפסקי וזמן שכילומים מרומקים זה מזה עד שבקרקע בית סאה שכוה ל' אמר על ל' אחסו אין בו י' חילוט מודים ב"ס שטון פאה לכל מלכן ומלכן כוּאל וכוּאלים מרומקים גרין כדברים שלא כשביל חילוט נטשו המלכות וזמן שכילומים כשחוד ללקט הקלחים לחיס שטייר דמווד מפסיק

מפסיק ולא אהלהא דקאיירא חשיבא : בזורע שבת . ירק שקדין לי חכים בלע"ז : שהוא גורן פאה מכל אחת ואחת . מפני שאין דרכן לזרוע מן שדה אחת לפיכך חסובין כל

לגורן לקיום : גורן פאה לאלו לעצמן . דכשי מיני חטים למוזבין בברם . וכן המחליק זכרם דינו כמחליק בזבלים : המדל גורן מן המשווייר על מה ששייר . בזמן שהזבלים

זרועים רזופים נוטל מהם אחת בנתיים כדי שכהשארים יסגדלו בריווח ויעשו גכיס וזכו כהקרא מדל שדולה וסולף לוחם ממקומם וסמן חיזכו מדל נוטל אחת ומניח שנים ואוחסושווקר לימן ריווח לנשארים אינם

חכמים לרבי עקיבא בזורע שבת או חרדל (ס"א בשנים או) בשלשה מקומות שהוא גורן פאה מכל אחד ואחד : ג המחליק בצלים לחים לשוק ומקיים יבשים לגורן גורן פאה לאלו לעצמן ולאלו לעצמן . וכן באפונין . וכן בכרם . המדל גורן מן המשוואר על מה ששייר . והמחליק כאחת יד ב צלים . איית דמפרשי

גורן ואנכי איש חלק (בראשית טו) על שם שכהשאלמו נשאר המקום חלק . ואית דמפרשי המחליק כמו המחלק שנוטל חלק מן הזבלים למים למכרן בשוק וחלק אחר מניח יבשים

ויען ער קם גשניטן די סרוקני האט ער דאך פון זיי ניט גברוכט צו געבן קיין פאך ווארום ער קם דאך גלאזט אום גשניטנע תכונא אין פעלד . אונ דר נאך דארף ער געבן פאך פון יעדן ארט באזונדער און די ווס ער האט פריער גשניטן אונ און די ווס ער גשניטן איצט . אונ די חכמים זאגן אז ער ניט פאך פון איין ארט און דר נאך פעלד : אומדום חכמים לרבי עקיבא בזורע שבת או חרדל בשנים או בשלשה מקומות שהוא גורן פאה מכל אחד ואחד : את דם זענין די חכמים סודה צו רבי עקיבא ויען איינר זייט גיבת דם איז איין סין גריגס ווס בען רוקם בלשון אשכנזי (ענים) או חרדל . (אודר זעניפט) . אין צוויי אדר אין דרייא ערטער . סח ער געבן פאך פון יעדן ארט באזונדער (ווארום די מינים זייט מען גישט קיין גאנצן פעלד נאר איין בייט אדר צוויי בייטן . דארפער הייבט יעדן בייט איין באזונדער פעלד) : ג (המחליק חצלים בחים לשוק ומקיים יבשים לגורן) ויען איינר צו טיילט ניניו ציבעלס . די פייקט קהיקט ער אפ באזונדער צו פיר קופן אין גאס אונ די סרוקני לאזט ער שטיין צו מאכן דר פון אשייער (עם הייקט זיי זאגן בלייבן דיין אלאני צייט) (גורן פאה לאלו לעצמן וקאנו לעצמן דארף ער געבן פאך פון די פייקט באזונדער אונ פון די סרוקעני באזונדער (דס הייסט אזוי ווי צוויי מינים) (וכן באפונין) אונ אזוי איז דר דיין ביי אפוניים אז ער טיילט אפ וועלכע באדער צו פאר קופין אונ וועלכע עס זאל גבייבן דיין . דארף ער געבן פאך פון יעדן באזונדער . (וכן בפרס) . אונ ביי אנויין גארטן איז און דר דיין אז ער טיילט אפ די זאל ער באדער פאר קופן אונ די זאלן בלייבן דיין דארף ער געבן פאך פון יעדן באזונדער (המדל גורן מן המשוואר על מה ששייר) דר ששייר איז ציבעלס אז זיי וואקסן צו געדיכט הייקט ער אויס אנדערע קרדי איבער זייע וואקסן וואקסן . איז דר דיין ווייל ער הייקט זיי ניט אויס פאר זיך נאר יעני זאגן בעכר ווערין הייקט עס ניט קיין קצירה דארף ער דר פון ניט געבן פאך נאר פון די ווס עס גבייבט דארף ער געבן פאך : ערמחליק מאמת יד גורן מן המשוואר על הכל) אדר אז ער הייקט אויס נאר פון איין ארט .

רבי עובדי' פאה פרק ג מברטנורה כה

די. כלי מענין אחד או כולו לגון או כולו לשוק. ולק פטר ר"י ואין הלכה כמוסו : מלבנות
 ורמב"ם פירש מאחת יד ממנו' א' שחלק שנוטל הבצלים שבין הירק. סדר ר"י לירק מצד
 למכור בשוק אינו נוטל אותו מכאן ומכאן אלא אחר דמי שאין לך כל"א להיות ממנו כלום בין
 כולו מלד אחד: ד האמהות של בצלים. הירק וסגן לעיל כפ' שני דרע אחר מפסק ואין
 כלל כ"ל: ד' שלקחו גדולים שממיהן
 אופן לגדל זרע ומחוק גותן מן המשואר על הכל : את האילן. מהנד
 שמשפסין בארץ לא חזו ד האמהות של בצלים חייבות בפאה חילום דמשיב כפ"ק
 לאכל' אלא ע"י סדמק ור' יוסי פופר. מלבנות הבצלים שמייני' בפאה המוכר
 שבין הירק ר' יוסי אומר פאה מכל קלחי

אחת ואחת וחכמים אומרים מאחת על הכל : ה האחין שלקחו גותנין
 שתי פאות חזרון ונשתתפו גותנין פאה אחת. שנים שלקחו את האילן גותנין
 פאה אחת. לקח) זה צפוני זה דרומו זה גותן פאה לעצמו וזה גותן
 פאה לעצמו. המוכר קלחי אילן בתוך שדהו גותן פאה מכל אחד ואחד. א"ר

זעקת מען דאף אז ער הט גיט גמיינט דוקה דעם די אינבריעע צו פאר בעפעערן. גאר ער הט
 די ציבעלי גיברויכט. דאריבער דארף ער געבן פאה פון די גבלינגע און די נוס ער הט פריער
 אויס גריסן און : ד (האקהות של בצלים חייבות בפאה) די מוסר פון די ציבעלי. (די ציבעלי
 ווס מען קאזט זיי לאנג וואקסן זיי זאלן האבן אין זיך קערער מען זאל פון זיי פאר זיען אונד
 ציבעלס. ווערין זיי גרופן די מוסר. און ווייל זיי שפיען לאנג אין דר ערד ווערן זיי הארט
 אז זיי נוצן ווייניג צום עסן דאריבער האלט רבי יוסי אז זיי זענן פטור פון פאה. און די רבני
 האקטן ווייל דר גאנצער מין ציבעלי איז חייב בפאה זענן די און חייב בפאה : (מלבנות הבצלים
 שבין הירק) די פירקאנטיע בייטן פון ציבעלע נוס זענן גייט צווישן די צנדעך גריינד. רבי
 יצ' (אומר) זאגט (פאה מכל אחת ואחת) אז ציבעלע מיט ירקות זענן צוויי מינים דאריבער זענן
 די ציבעלס איין הפסק צו די ירקות אז יעדער בייט ירק זאל גרעכונט ווערן ווי איין באזונדער פערד
 און די ירקות זענן איין הפסק צו די ציבעלע אז יעדער בייט ציבעלע זאל גרעכונט ווערן ווי
 איין באזונדער פערד. דאריבער דארף מען געבן פון יעדער בייט ציבעלע באזונדער פאה און פון
 יעדער בייט ירק באזונדער פאה (אזוי ווי מיר האבן גלעזונט אין אנדערן פרק אז צווישן דיא
 בייטן איז מפיסק ציין אונד מין דארף מען געבן פאה פון יעדער בייט באזונדער (הקטמים אומרים
 מאחת על הכל) און די הקטמים זאגן אז ציבעלע מיט ירק איז איין מין. איז דאך די גאנצע
 פערד פאר זייט גאר מיט איין מין. דאריבער דארף מען געבן פאה פון איין ארט פון דר פערד
 און דר גאנצער פערד : ה (האחין שלקחו גותנין שמי פאות) ברידער וואס האבן איין ירדשה
 איין פערד און זיי האפען זיך מיט איהר צו טייקט דער האט זיין העלפט פערד באזונדער
 און דר הט זיין העלפט פערד באזונדער. דארף יעדער באזונדער געבן פאה פון זיין העלפט :
 (תורד ונשתתפו גותנין פאה אחת) ווען זיי האבן דר גאף שותפות גמאכט אין דר פערד. דרייני
 מען זאל אקערין און זיען און שנייבן די תבואה צו זאמען. גאר מיט די פערטונגע תבואה
 זאלן זיי זיך טייכן. גיבן זיי גאר איין פאה און דר גאנצער פערד (שנים שלקחו את האילן)
 גותנין פאה אחת) צוויי נוס האבן גקופט צוויי שותפות גיבן זיי גאר איין פאה : (קח) זה
 צפוני זה דרומו זה גותן פאה לעצמו וזה גותן פאה לעצמו) ווען איינער הט גקופט דעם צפון
 זייט (אדר מירח) פון ביים. און דר אנדערער הט גקופט דעם דרום זייט (אדר מערב) פון דעם
 גותן דארף דר געבן פאה פון זיין זייט באזונדער און דר גיט פון זיין זייט באזונדער : (המפר קלחי

קלחי אילן. שרשי למחיס שחייבין בפאה ולא
 מכר לו הקרקע ופון סלוקה פאה מכל אחד
 אחד: בזמן שלא שייר. כלומר אם לא
 החמיל בעל השדה לקצור או ללקט פירות אז
 הוא דחייב סלוקה
 ליתן פאה אבל אם
 החמיל בעל השדה
 לקצור שדכו קודם
 שנוכר את אלו שנשאר
 מן השדה שלא נקצר
 או שלא נלקט בעל
 השדה הוא כמותן פאה
 על הכל דמצי אהמיל
 בקליטת או בלקיטת
 כפינו' לחייב בפא' על
 כל השדה ורבי יהודה
 לפירושי מלחיס דמ"ק אמתא וכן הלכה: **ין קרקע**
בית רובע. מקום שראוי לרוע בו רובע
 בקב ופירשו בו שהוא עשר אמות ומחלף על
 עשר אמות בקיוב: **העושה סאתים.** רבי

יהודה אימתי בזמן שלא שייר בעל
 השדה אבל אם שייר בעל השדה הוא
 נותן פאה לכל: **ין רבי אליעזר** אומר
 קרקע בית רובע חייבת בפאה. רבי
 יהושע אומר העושה סאתים. רבי
 מרפון אומר ששה על ששה טפחים.
 רבי יהודה בן בתירה אומר כדי לקצור
 ולשנות. והלכה כדבריו. **ר' עקיבא**
 אומר קרקע כל שהוא חייבת בפאה
 ובבבורים. ולכתוב עליו פרוזבול.
 ודקנות

ואם יש בקמה כדי
 למלאות כפי שני
 פעמים חייבת בפאה:
 קרקע כל שהוא
 חייבת בפאה.
 דמ"ל פאה שדך כל
 שהוא משמע ופליג
 אכולו: ובבבורים.
 דכתיב וכו' אדמתך
 והכי מילי בבבורי חטה
 ושעורה אבל בבבורים
 של אילן אינו חייב אלא

אין בתוך שררה נותן פאה כגד אחר (ואחר) ווען איינר הט גהאט אפגעדן פון תבואה און אין
 דר פעקד אין גוען צווייא אדר דרייא בומער און ער האט דיא בומער מיט די פירות זייגרי
 פו קופט און די פעקד האט ער גיט פאר קופט אין גענד בום באאונדר זאך דארף ער געבן
 פאה פון גענד בום באאונדר. [אמר רבי יהודה אימתי בזמן שלא שייר בעל השדה אבר אם
 שייר בעל השדה הוא נותן פאה לכל] רבי יהודה זאגט ווען באדארף
 דר לנקט געבן פאה אז ער קלויבט אפ די פירות איינר דר בעל הבית שנייט זיין פעקד אדר
 איינר דר בעל הבית קלויבט זיינע פירות. אבר אז דר בעל הבית הט אן גהויבן צו שניידן זיין
 פעקד אדר צו קלויבן די פירות. און די בוימר ווס אין גבליבן ווס ער הט נאך גיט אפ גשניטן
 הט ער פאר קופט. אין דר דין ווייל דר בעל הבית הט אן גהויבן צו שניידן אין ער שוין כחויב
 גווארן אין די פאה פון דר גאנצער פעקד. אין שוין דר לנקט פטור פון פאה: ו רבי אליעזר [אומר]
 זאגט [קרקע בית רובע חייבת בפאה] איין שטיק ערד וואו מען קען זיינען איין פירטיק קב (דס
 אין אזוי אמאס). די גבייס פון די ערד אין צעהן איינן מיט האקס און צעהן איינן. אין חייב
 בפאה. רבי יהושע [אומר] זאגט [העושה סאתים] איין פעקד ווס עם וואקסט פון איר צוויי סאה
 אין חייב בפאה. רבי מרפון [אומר] זאגט [ששה על ששה טפחים] איין פעקד ווס אין גרויס
 זעקס טפחים און זעקס טפחים אין חייב בפאה. רבי יהודה בן בתירה [אומר] זאגט [כדי לקצור
 ולשנות] אז עם אין דא אזוי פיר תבואה אז מען קען צוויי סאה פאר נעמן מיט דר האגט אפ
 צו שניידן אין מען חייב בפאה [והלכה כדבריו] אונ דר דין קלויבט ווי רבי מרפון. רבי עקיבא
 [אומר] זאגט [קרקע כל שהוא חייבת בפאה] עם אין גיטא. קיין שיעור וויפיל ערד ער נאך האבן
 נאר אקליין שטיקל ערד אין און חייב בפאה [וכבבורים] צו ברענגן די ערשט צייטיגע פירות
 [ולכתוב עליו פרוזבול] אין דר תורה שטייט אז עם קופט דר זיבשער יאר (דס אין טעמה)

משמעתה חסוד תקן שיהא מוסר שמרוחיו לב"ד
 זכותו מוסר אני לכספלו ופלוגי הדיינים כל חוב
 שיש לי שאלבנו כ"ו שאלוה ומשכחו לו שטר
 זה שוב אין שביעים משמעת חובו וזוקא
 כשיש קרקע כל דכו
 ללוה דלח חשיב כחילו ולקנות עמו נכמים שאין להם אחריות
 כחוב גבוי כד ניד בכסף ובשטר ובחזקה : ז הכותב
 ב"ד וכו לא קרין ציה נכסיו (ס"א לח' וכו) שביב מרע שייר
 לא יגוש והשביק קרקע כל שהוא מתנתו (ינו' קיימת) גבוי פאה ובכורים
 לקרקע כל שסוא כחילו שוס כל החוב דליו ופרובול קרקע כל ש"ח סנא בכל הק נמי
 הוואה לקרקעות ולקנות עמו נכסים שאין קרקע כל שסוא : כותנתו קיימת. אם קמו
 להם אחריות . למטלטלין נקין אגב קרקע נידו על הכותב חט"פ שטמד מחלו אינו

פאר דר פקנה גיט מאנן כיי דעם ליה זיין חוב נוס ער איז אים שולדיג . דיארירר האבן די
 עשירים גיט גוואקט פארנן קיין געלט זיי האבן מורא גהאט פאמך וועט דר ליה ווארט ביה שמטה
 דר גאך קען דאך שוין דר מלוה איהם גיט מאנן . ווי הנד האט דאס גזעהן האט ער נמאכט
 הפקנה אז דר חוב זאי גיט זיין פראפאן און דר מלוה זאל גיט עובר זיין איה דעם דין פון שמטה ;
 דהיינו . אלע שמרות (וועקסלען) ווס דר מלוה האט . זאל ער איבער געבן צו בית דין . און זאל
 שרייבן מיט דעם נוסח . אלע חובות ווס איה האב אפ צו געפן . גיב איה אונזעק צו אייה דיינים
 און איר זאלט די חובות אפ געפן ווען איר וועט ווערן . און אויב איר ווילט וועל איה זיין אייער
 שליח אפ צו געפן פון אייערס וועגן ווען איה וועל ווערן . גיערין שוין די אלע חובות צו ביה
 דין און דר מלוה מאנט גאר גישט . נאר דס איז אלץ אז דר ליה האט פערקער . זענן זיינע
 פערקער משועבד צום חוב און ווי זיי זענן גיערן זיי צום בית דין איז גלייך ווי מען וואקט שון דעם
 חוב אפ גיטן . זאגט רבי עקיבא אז אפילו די שטיקדיק פערקד איז נאנן ווייניג ווערט קעג מען
 אויף דעם שרייבן אפרובול . ווארום אפערד ווי פיר מען גיט פאר איר איז זיא ווערט טייל אלע
 יאר וואקסט דאך אויף דר פערקד אונזעם ווערט דר פון פאר דינט ביה . עס זאלט זיך אויס דיא
 געלט (ולקנות עמו נכמים שאין קדם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה) ווען איינר קויפט מבלשלין
 (דס הייבט זאקין ווס מען קען טראגן פון איין ארט אויף דעם אנדערין ווס זיי האבן גיט קיין
 אחריות דס הייבט זיי זענן גיט זיכער פון מען קען זיי געבן . מיט אפערד צו זאמען (אפילו גאר
 אשטיקיל) אז ער האט געגעבן געלט פאר דר פערקד . אדר ער האט גמאכט אשטר מיט דעם מוסר .
 אדר ער האט גטאן איין הזקה אין דר פערקד . האט ער קונה געווען די פערקד מיט די מטלטלין .
 אפילו ער האט אין די מטלטלין קיין משיכה גיט גטאן : ז (מכותב כו) . שנייר כו . מתנתו מתנה
 ווען איין קראנקער שרייבט אפ זיין פאר מענין צו אייגנס . אויב ער האט פאר זיך איינר גקאזט
 (אביסיל מפרקין אדר) אשטיקיל פערקד איז זיין מתנה אנושע מתנה . אפילו ער איז גוונד גווארן
 און ער טייל חרטה האבן קען ער גיט . און ער קען גיט זאגן אז ער האט גאר אפ גשריבן די נכסים
 טייל ער איז גווען קראנק און ער האט גמיינט אז ער וועט שטארבן וועט ער גיט דארפן
 קיין נכסים . אדר אז ער וואלט גוואוסט אז ער וועט גוונד ווערן וואקט ער גיט גשיינקט דיא
 נכסים זיינע . ווארום ער וועט דאך זיי פרייבן פאר זיך . דס קען ער גיט זאגן . ווארום אז ער
 וואקט גאר געעפן די נכסים טייל ער האט גמיינט ער וועט שטארבן פאר ווס האט ער פאר זיך
 איינר גקאזט אביסיל נכסים . אז ער וועט שטארבן דארף ער דאך די ביסיל נכסים איה גיט

יסל לחזור צו הוואל ושייר לענמו כל שהוא וכו' לא ע'ט שיכתבו ק' בפניה אכד' גלי דעמיה דללו מחמת מייסה כחב המהנה : כחובתה וטוב אינה יכולה לחזור צה . ואין לא שייר קרקע כל שהוא . לענמו הלכה כרבי יוסי : ה הכותב כל נכסיו מסתמא לא שביק אימיש נפשיה טרעילאוי ואם לע בדו . שכתב כל נכסי נחומים לפלוני עבדי לא שביה חושב ודלוי

הרי העבד בכלל הכספים ונתן לו את עלמו והא דקאמר עבדי היינו עבדי שביה כבד : שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין . דכל היכא דמחיס לטוורא אמריק לדידיה נמי שייר וכי אמר כל נכסי לקראשאר

מתנה . לא שייר קרקע כל שהוא אין מהנתו (ירו' קיימא) מתנה . הכותב נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה . רבי יוסי אומר אם קבלה עליה אעפ"י שלא כתב לה אבדה כתובתה : ה הכותב נכסיו לעבדו יצא בן חורין . שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין . רבי שמעון

אימנא לא היה טוקן כל נכסיו הלכך אם עמד חוזר ואפילו קנו מידו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה . כשביב מרע מיירי קנומלק נכסיו לבניו וכהב לאשמו חלק בין

הנמים ושומעה אישי ושחקה ולא אמרה כחובתי איני גובה או כיוולא כזה אבדה כחובתה: רבי יוסי אומר אם קבלה עליה . כהתא שוחפת בין הבנים אפילו לא קנו מידה נכסים קאמר ולאמנאפי ליה קאמי ולא שחריה כיון דלא אמר ליה עלמך ונכסי ואפילו אין לו שום נכסים אלא העבד והקרקע ששייר מכל מקום לא יצא לחירות דכיון דאין מסקיים דבור כל

סנהתתם ה'ט ער גביינט יענם צו שענקן די נכסים אפירו אוף דעם אופן אז ער וועט גיזונד ווערין וועט ער לעבין פון דעם ביטל נכסים ווס . ער הט פאר זיך איבר גקאנט ולא שייר קרקע ק' שהוא אין סתנתו סתנתו אבר אז ער הט פאר זיך גיט איבר גקאנט . קיין נכסים איז דאך גידרונגען אז דארבר הט ער אינעק גשיינקט זיינע נכסים נויי ער הט גביינט אז ער וועט יקסארבין . דארבר אז ער ווערט גיזונד קען ער תרטה האבין פון דר סתנה : והכותב נכסיו דבניו . וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה ווען איין קראנקער הט צו שייקט זיין פאר קעגן צו זיינע קעגער אינ צו זיין ויביב הט ער אפ גשריבן אז זיא זאל נעמן אחק צווישן זיי . אונ זיא הט דס גהערט אונ הט גשוויגן אונ זיא הט גיט גזאנט איה ווייל נעמן סיון כתובה . אפירו דר חק ווס איר קוטט אויס איז ווייניג דהיינו אקציון שטיקיל פעקד אדר אביסיד סמלקד . אונ די כתובה אירע באשעפעט אפה . איז פאר פארין . ווייל זיא הט גשוויגן דארבר הט זיא פאר לארן די כתובה נאר זיא מוז נעמן דס ווס דר סאן הט איר אפ גשריבן : רבי יוסי [אוקר] זאנט אים קברה עליה אה על פי שלא כתב לה אבדה כתובתה] אויב זי איז מרצה גווארין צו דאבן אחק צווישן די קינד'ר אפילו ער הט דס גיט גשריבן . ווייל זיא איז גנוען דר בייא הט זיא פאר לארן די כתובה : ה והכותב נכסיו לעבדו יצא בן חורין ווען איינר שרייבט צו זיין קנעקט אין איין שטר איה שיינק דיר אלע נכסים פון סין פאר קעגן גייט דער קנעקט ארויס פריי פון בעל הבית . ווארום דר קנעקט איז דאך אוף דר פאר קעגן פון בעל הבית אונ אז ער הט צום קנעקט גזאנט איה שיינק דיר סיון פאר קעגן הט ער גביינט אז ער שענקט אים . אוף ער זאל זיך אלוין קונה זיין [שייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין] אבר אז ער הט גזאנט צום קנעקט איה שיינק דיר מיינע נכסים נאר די שטיקיל פעקד אדר די סמלקיון שענקט זיך דיר גישט . זאנט די סתנה ווייל ער הט נאר עפעס איבר גקאנט פאר זיך זאל איה שון אז

גל נכסי דהא אחא חוץ ובטל ליה דלא פלגינן דבורא והוי בטל לגמרי ולא קנה לא עלמנו ולא נכסים : רבי שמעון אומר לעולם הוא

נכסים ואלע"ג דשוי טפי ואין הלכה כר"ש : פרק ד הפאה ניתנת במחובר . דכתיב (ויקרא יט) לעני ולגר תעזב סנח לפניהם וחס יבזו :

שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר הרי כל נכסי נתונין לאיש פלוני עבדי חוץ מאחד מרבוה שבהם : פרק ד הפאה ניתנת במחובר לקרקע . בדלית וברקל בעה"ב מוריד ומחלק לעניים רבי שמעון אומר אף בחליקי אגוזים . אפילו

בן חורין . בין אין לעבד והקרקע ששיר ובין יש לו נכסים אחרים לעולם הוא בן חורין ומוקמינן דבור כל נכסי בעבד לבדו כשאינן נכסים אחרים ולא אמרינן דבמה שאמר חוץ בטל דבורו שאמר כל נכסי

בדלית . גפן כמודליס על גבי עלים או על גבי חילנות : מוריד ומחלק . דכתיב (סס) תעזב אותם חותם שאין בהם סכנה אחת שחב לפניהם ואי אחת שחב אותם שוב סכנה

דפלגינן דבורא ומקיימינן ליה בעבד וילא בן חורין : חוץ מאחד מרבוה . ולא פירש מכו משיר דהסס אמרינן דלחד מרבוה דקאמר סימו בעבד ואיכו לא השיב ליה אלא כאלמרכבוה

בעליהם אלא מוריד מן האילן ומחלק להם : בחליקי אגוזים . על סס שחילנות של חנוזים חלקים ואין בהם קשרים כשאר חילנות קרויין חליקי חנוזים ואין הלכה כר"ש : אפילו חשעים

ער האט דעם קנעקט אויף אייבר גלאזט פאר זיך . האמשי דר דין איז (סח) שקנה עבד קנה (דכו) אלץ ווס דר קנעקט הט ניהער צום בעל הבית אונ אז זר קנעקט איז ניש פריי ווס פיר אטובה הט דר בעל הבית גטאן דעם קנעקט דער מיט ווס ער הט אים גשעקט די נכסים ניי בלייבן דאך אלע סאר באיי דעם בעל הבית . נאר עס קען זיין אז דר בעל הבית דמטאקי ניש מיינט אים צו שטענקן די נכסים . ער הט אים גאר גינארט אונ גיתנפת דר קנעקט נאל מיינן אז די נכסים נועלין נהערן צו אים נועט ער אים דר נוייל גיטריי דיין רבי שמעון [ואמר] זאגט [לעצום] הוא בן חורין עד שיאמר הרי גבל נכסי נתונין לאיש פלוני עבדי חוץ מאחד מרבוה שבהם) אויב ער הט ארויס גרעט וואס ער קאזט אייבר . דהיינו ער הט גזאגט צום קנעקט אויך שטענק דיר מיינע אלע נכסים נאר די פערד אדר די מטקטלין ניש . איז דר קנעקט פריי . איך אז ער האט גזאגט שחם אויך שטענק דיר מיינע אלע נכסים נאר אצעהן מויענער חלק פון מיינע נכסים נאר איך אייבר פאר מיר . איז דר קנעקט ניש פריי . ווארום אויך זאג אז דעם צעהן מויענער חלק ווס ער הט גזאגט ער קאזט פאר זיך הט ער גיפוינט דעם קנעקט . אפילו דר קנעקט איז נייגינער אדר סער נוערט ווי אצעהן מויענער חלק . עס קען אפר זיין אז ביי דעם בעל הבית איז דר קנעקט נוערט ריכטיג אצעהן מויענער חלק פון זיין פאר מענין :

פרק ד [הפאה ניתנת במחובר קרקע] פאה נוערט נענעבן פון די הבונה ווען זיא איז באהעפט צו דר ערר [בדלית וברקל בעל הבית מוריד ומחלק לעניים] דם איז אוינישןשאק ווס ער איז אוף גרויבן מיט שטעקינס ער זאל ניש אראפ גבונין נוערן . אדער אדקר (דס איז אסייטל בוס) ווס ער איז גאנץ הוף אונ איז גלאט . אוף די פיירי איז הסקנה ארויף גיין אס צו רייקן די פירות . איז דר דין . מירד ומחלק . דר בעל הבית מוז אראפ נעמן די פירות פון בוס צו מיינן די ארעמי ביים [רבי שמעון] זאגט [אף בחליקי אגוזים] ביי גיס בוסר וואס זיא נענין גלאט . איז אוף אסקנה ארויף צו זיין סוז דר בעל הבית אראפ נעמן די גוים אונ צו מיינן

תשעים ותשעה. ארישא קאי בפאה ומוליח ממנו התלוש והמחובר : נפל לו
 סימנא! כמחובר : ב בדלית ובדקל. עליה וכו'. אע"ג דארבע אמות של אדם
 שמואלון כחלוש : ג נפל. אחד מן העניים קמות לו כמטול וכלדי רשות הרבים ככל
 מקלט פאה שלקט כבר חרק לו על השאר כדי בשדה וכו' לא סקינן ליה רבנן שיקמו
 לקות : אין לו בה לו ארבע אמותיו או
 כלום. חפילו כנס אפילו תשעים ותשעה אומרים לחלק נמי כיון דנפל עליה
 בלקט דקוסין אורו ואחד אומר לבו לזה שומעין שאמר גלי דעסיב דנפילא
 כהלכה : ב בדלית ובדקל אינו כן
 אפילו תשעים ותשעה אומרים לבו ואחד אומר לחלק לזה שומעין שאמר
 כהלכה : ג נפל מקצת פאה וזרקה על השאר אין לו בה כלום. נפל לו
 עליה ופירש מליחו עליה מעבירין אותו הימנה. וכן בלקט וכן בעומר
 השכחה : ד פאה אין קוצרין אותה במגלות

די עניים [אפילו תשעים ותשעה אומרים לחלק] דר דין גייט אוף דר אנהייב משנה. ווס עס
 שטייט אז פאה בארץ קען געבן ווען די תבואה איז גאך בהעפט צו דר ערד זאגט די משנה
 אז אפילו גיין אונ נינציג ארעם לייט זאגן אז מען זאל זיך צו טיילן מיט די פאה יעדער זאל געבן
 גלייך. וואָהר אומר לבו. קנה שומעין שאמר פהלקה אונ איינער זאגט אזי זאלן האפן די פאה
 אונ ווי פיר יעדער וועט האפן אזו פיר איז זייני. פאלגט מען דעם איינס ווארום ער האט גזאגט
 ווי דר דין אז מיט פאה צו טיילט קען זיך ניט גלייך גאר יעדער תאפסוב [בדלית] ביי ווייניגשאַפן
 נוס זענן אוף גהען אוף שטעקליך : [ובדקל] וואס עד איז איין היכר בוס. ווס דר דין איז
 אז דר בעל הבית בארץ די פירות אפ רייסן פון בוס (אזו ווי אין דר ערשטער משנה איז גשטאנן)
 איז [אפילו תשעים ותשעה אומרים לבו] ואחר אומר לחלק קנה שומעין שאמר פהלקה אפילו
 גיין אונ נינציג זאגן מען זאל האפן אונ איינער זאגט קען זאך צו טיילן גלייך. פאלגט מען דעם
 איינס. ווארום אזו איז דר דין אז ביי אפ געריכטי פירות צו טיילט מען זיך גלייך : ג [נפל
 מקצת פאה וזרקה על השאר אין לו בה כלום] אז איין ארעם סאן האט גניסן אפיקר פאה
 (וואס ער האט שוין לאנג אוף גקליבן) אונ האט ארום גווארפן אוף די איבריגי פאה. (ווארום
 ער האט גמיינט אז דר מיט וועט ער קונה זיין די איבריגי פאה אוף). איז דר דין אז אפילו די
 פאה וואס ער האט שוין לאנג קונה גווען געבט מען ביי איהם אוף צו. ווארום די פאה ווס
 איז בהעפט צו דר ערד האט ער דאך גיט קונה גווען. מיט די פאה ווס ער האט שוין לאנג קונה גווען
 האט ער צו געקט זענע פאה די ארעמי לייט זאלן זיא גיט זען. באריכר קנחת מען איהם
 אונ מען געבט ביי איהם זייני פאה אוף צו (תי"ט) [נפל לו עליה ופירש מליחו] עליה כעבירין
 אותו הימנה] אז ער איז ארום גפאלן אוף דיא פאה. אָדער ער האט פיר שפרייט זיין קלייד אוף
 די פאה ער האט גמיינט דר מיט וועט ער קונה זיין די פאה. איז דר דין אז מען מריכט איהם
 אראפ אָדער מען הייסט איהם אראפ געסן זיין קלייד פון די פאה אונ ער האט די פאהניט קונה
 גווען גאר די פאה גער צו אלי ארעמי לייט [וכן בקלט] אונ אזו איז דר דין ביי קלט. [לקט
 הייבט די זאנגן ווס פאלן אראפ אוף דר ערד ווען מען שנייט. אונ דס גהער אוף צו די ארעמי
 לייט] [וכן בעומר השכחה] אונ אזו איז דר דין ווען דר בעל הבית האט פיר געבן אביגטול תבואה
 אין מעקד. אונ דס גהער אף צו די ארעמי לייט. זיי זענען דס קונה. אוב איין ארעם סאן האט
 ער גטאקט קונה זיין ווי פריער שטייט אין דר משנה האט ער גיט קונה גווען : ד [פאה אין

רבי עובדי' פאה פרק ד מברטנורה כח

יחא ליה דלקי בארבע אמות לא יחא ליה הללו . והלכה שאין נוחזין שחה חלא דלקי : ה' שלש אבעיות ביום . שלש בשלש עהים הללו אין פוחזין מסן פעמים מהגלה בעל הבית ומהא ביהוה שדכו ואין נוחזין עליהם : של בית נמר . שם כדי שיקחו העניים פאה . אבעיות לשון גלי מקום דכהיב (במדבר ל"ב) חס בני נמרה .

נכחו מלפניו (עובדיה ח') מתרגמין חליין מטמרוסי : בשחר . מפני המיניקות שזניהם ישנים בשחר ולא יש להם פנאי ללקט : ובחצות . מפני המיניקות שזרין ללכת בחצות והולכים ללקט פאה : ובמנהג . מפני הזקנים הכלים על משענאם ואין מגיעים לשדה עד שעה וכו' . דכהיב גבי לקט ופאה ונקלרסם כמנהג : שלא יפדרו . משלש עהים פרט לכשקלרוס כוהים וגבי שחה כסבי דכריס

במגלות ואין עוקרין אותה בקרדומות כדי שלא יכו איש את רעהו : ה' שלשה אבעיות ביום בשחר ובחצות ובמנחה . רבן גמליאל אומר לא אמרו אלא כדי שלא יפחתו . רבי עקיבא אומר לא אמרו אלא כדי שלא יוספו . של בית נמר היו מלקטין על החבל וגורתנים פאה מכל אומן ואומן : עובד כוכבים שקצר את שדהו ואחר כך נתגייר פטור מן הלקט ומן השכרה שקצר את שר הוא משענאם ואין מגיעים לשדה עד שעה וכו' . דכהיב גבי לקט ופאה ונקלרסם כמנהג : שלא יפדרו . משלש עהים פרט לכשקלרוס כוהים וגבי שחה כסבי דכריס

קוצרין אותה במקלות) פאה טאר קען ניש שניידן מיט שנייד מעקערס (ואין עוקרין אותה בקרדומות) און קען טאר ניש אום הייסן מיט העק (כדי שלא יכו איש את רעהו) ווארום טאמט נועלן זיך די ארעמי ביים קריגן זאלן זיי ניש האבן קיין מעקערס זיך צו שקאנן באמיט : ה' שלש אבעיות ביום בשחר ובחצות ובמנחה) דריי טאהל אין טאג דארף זיך דר בעל הבית בווייזן אין פעקד . די ארעמי לייט זאלן נעמן פאה . איין טאהל אין דר פריא . כדי די ארעמי ווייבן ווס האבן קלייני קינד . אין דר פריא שקאפן די קינד . וועלן זיי קענן נעמן פאה . דר אידער טאהל איז אין האלבן טאג . כדי די ארעמי קינד זאלן קענן נעמן פאה . אין דר פריא שקאפן זיי . פר נאכט שקאפן זיי אוף . זייער צייט איז נאר האלבן טאג . דעם דריטן טאהל איז צו מנהג . כדי די ארעמי לייט זאלן קענן נעמן פאה . ווארום זיי קענן ניש זיין גשווינד קוקן זיי איצט צום פעקד פאר נאכט רבן גמליאל (אומר) זאגט (לא אמרו אלא כדי שלא יפחתו) קען דא נאר גזאגט אז ניש ווייניג ווי די דריי צייטן אין טאג זאל זיך דר בעל הבית בווייזן אין פעקד . אבר אז דר בעל הבית וויל מען ער זיך בווייזן עטליכי טאהל אין טאג און לאזן די ארעמי לייט נעמן פאה רבי עקיבא (אומר) זאגט (לא אמרו אלא כדי שלא יוספו) פר קערט איז דר דין פעקד ווי דריי טאהל אין טאג טאר דר בעל הבית ניש קיטן אין פעקד . (אבר אז ער וויל קוקן ווייניג וויא דריי טאהל צוויי אודר איין טאהל) מען ער אוף ויש בית נמר היו מלקטין על החבל ונחזים פאה) זיין אהרן פון נמר פלעגן קלובן די תבואה פון פעקד מיט אשטריק . דהיינו זיי פלעגן אן ביגדן אשטריק אין איין עף פעקד און אזוי לאנג וויא דר שטריק איז נוען פלעגן זיי שניידן פר זיך . און וויא דר שטריק האט זיך אום גלאזס האבן זיי גיבן פאה . און דר נאך האבן זיי ווידר אן גבוהען דעם שטריק און האבן ווידר אזוי גטא און דס הייסט מבד אוסן זאמן) פון יעדן שורה פון שטריק האבן זיי גיבן פאה : ה' לעובד כוכבים שקצר את שדהו איין נעמענדיגער האט אפ גשניטן די תבואה פון זיין פעקד (אחר פקאטיגיר פטור מן הלקט

(דברים כד) כי תקלור קליך ושכחם עומר ומכאן אמרו שובד כוכבים שקלר שדכו ולאחר כך כהגייר פטור: שאין השבחה אלא בשעת עמור. וזשטעט עמור מיסא גר היס והייז בכל המלות ודבנן כזרי הוליל וחיכא שכחא צעומר וחיכא שכחא צקמה כדכתיב (דברים כד) ושכח עומר זשטעט לרבות שכחא קמה אה שי טנו זשכחא קמה ישנו זשכחא טומר

וכאזי שובד כוכבים שקלר שלה היס זשכחא קמס לזוהס זשטעט שובד כוכבים היס אטי' זשטכשוו נהגייר אינו זשכחא עומר ואין הלכס ככ"י: ז קמה ופרה עומרים פמורה. דמקרה לממעטיין קליז שובדי כוכבים ממעטיין נמו קליז הקדש ללאו קלייך הוא ולעמין זכחה פליגי רזי יחודס ודבנן זשקדיש קמה ופדס זשכחה

השכחה ומן הפאה • רבי יהודה מחייב בשכחה שאין השכחה אלא בשעת העמור: ז הקדיש קמה ופרה קמה חייב • עומרין ופרה עומרין חייב • קמה ופרה עומרין פמורה שבשעת חובתה

ומן השכחה ומן הפאה) אונ דר גאף האט ער זיך מגייר גוען איז די תבואה פטור פון פאה אונ פון גקט אונ פון שפחה. ווארום ביי גקט ופאה שטייט אין דר תורה (ובקצרכם) אז איר וועט שניידן. דונקא אז אאיר שטייט איז ער חייב צו געבן גקט אונ פאה אָבֿר אז אעכוס שנייט איז ער פטור פון גקט ופאה אונ דר גר הט דאך גשניטן די תבואה ווען ער איז גוען איין עכוס איז דאך די תבואה קיין קאל גיט חייב גוען גקט ופאה. אונ באיי שפחה שטייט אוף אין דר תורה (קצירה ושפחה) דס ווס דוא האקט גשניטן אונ האקט פאר געסן גהער צו די אָרעמי לייט אָבער ווס אעבד פובכים שנייט אונ דר גאף הט ער זיך מגייר גוען אונ הט דר פון פאר געסן אביקטיל תבואה איז דס גיט קיין שפחה. גיהער דס גיט צו די אָרעמי לייט. רבי יהודה (אומר) זאגט (מחייב בשפחה שאין השפחה אלא בשעת העמור) אז ער הט פאר געסן אביקטיל תבואה גיהער דס צו די אָרעמי לייט. ווארום אין שפחה ווערט מען דאך חייב ווען מען מאכט די תבואה אין בינטלאך אונ ביי דר צייט איז ער דאך שוין גוען איין ישראל. אונ די רבנן זאגן ווייל עס איז דא צווייגליי שפחה. איינערליי שפחה איז בשעת ער שנייט די תבואה אונ פאר געהט אביקטיל תבואה אָפֿ צו שניידן. אונ דס אנדערע שפחה איז אז ער פאר געסט אביקטיל תבואה. ווייל ער איז פטור פון די שפחה ווס בשעת דעם שניידן די תבואה ווייל ער איז גוען איין פותי איז ער פון די אנדרי שפחה אוף פטור האטשי ער איז שוין גוען איין ישראל. אונ ר יהודה זאגט פון די שפחה ווס בשעת שניידן איז ער פטור אונ די שפחה פונדי בינטלאך איז ער חייב: ז (הקדיש קמה ופרה קמה חייב) ווען אייגר הט סקדיש גוען תבואה ווען זי הט גאף גוואקסן אונ הט זי צוריק אוס גלייזט ווען זי הט גאף גוואקסן אונ דר גאף האט ער די תבואה אָפֿ גשניטן. איז ער חייב גקט שפחה ופאה (עוכרין ופרה עומרין חייב) אָדר ער הט די תבואה אָפֿ גשניטן אונ הט פון זיי גמאכט בינטלאך אונ דר גאף הט ער זיי סקדיש גוען. אונ הט זיי צוריק אוס גלייזט. איז ער אוף חייב בשפחה וקמה ופרה עומרין פטורה) ווי איז אָבֿר אז ער הט סקדיש גוען תבואה ווען זי הט גוואקסן אונ דר גבאי פון הקדיש הט אָפֿ גשניטן די תבואה אונ הט פון זיי גמאכט בינטלאך אונ דר גאף הט דר בעל הבית אוס גלייזט פון הקדיש. איז דר בעל הבית פטור פון גקט שפחה ופאה. (שבשעת חובתה היתה פטורה) ווארום בשעת גען הט גשניטן די תבואה ווס דענטמאל איז דר חייב פון גקט שפחה ופאה איז די תבואה

רבי עובדי' פאה פרק ד מברטנורה כמ

בדכו ואמר קדמניי: ה ער שלא בא לעונת המעשרות. היינו מיוח כשהוא משום מי סכני כרחם אם בלוחה שעה הים ביד הגזבר פטורים ואם לא אין הסקדש פוטין:

וגמרן הגזבר. זכי נמי לחכמים ורבען סגמרו בעון זיל חובתה היתה פטורה: ה כיוצא בו סכני חד מנו אמריין סגמרו: מ רבי המקדיש פירותיו עד שלא באו לעונת חייבין. משבאו לעונת חייבין. מנו לא אמריין אליעזר אומר זכה המעשרות ופדאן חייבין. הקדישן עד סכל זכה לו והלכה לו. פלוגתא דרבי הגזבר ואחר כך

פדאן פטורים שבשעת חובתן היו פטורים: ט מי שלקח את הפאה ואמר הרי זו (ס"א לפלוגי) לאיש פלוני עני ר' אליעזר אומר זכה לו וחכמים אומרים יתננה לעני שנמצא ראשון. הלכת

גווען אין רשות פון הקדש און הקדש איז פטור פון לקט שפחה ופאה: ח (כיוצא בו כו ופדאן חייבין) די נעקביגע איז גווען איינער הם מקדיש גווען זייני פירות איינער זיי זענען חייב גווארן בקעשר (קריינון איינער מען הם זיי גווינקטשופקט) און ער האט זיי אויס גלייט פון הקדש אויף איינער מען האט זיי גווינקטשופקט. און דער בעל הבית האט זיי דער קאך גווינקטשופקט. זענען די פירות חייב בקעשר. (משבאו לעונת המעשרות ופדאן חייבין) אדר דר בעל הבית הם זיי גווינקטשופקט (זענען זיי ישן חייב גווארן בקעשר) דר נאך הם ער זיי בקדיש גווען און הם זיי אויס גלייט. זענען זיי חייב בקעשר. ווארום באיי די בידע אפנים איז אלץ גווען דר חייב פון קעשר איז גווארן זענען די תבואה גווען באיי דעם בעל הבית אין רשות (הקדישן עד שלא נגמרו ונמרן הגזבר ואחר כך) פדאן פטורים שבשעת חובתן היו פטורים] אבר אז ער הם די תבואה מקדיש גווען איינער זיי זענען חייב גווארן בקעשר (דריינון איינער מען האט זייא גווינקטשופקט) און דר גבאי פון הקדש הם זיי גווינקטשופקט דר נאך האט זיי דר בעל הבית אום גלייט זענען זיי פטור פון קעשר. ווארום בשעת זיי האבן גבארפט חייב גווערן בקעשר (מען מען האט זיי גווינקטשופקט) זענען זיי גווען הקדש און הקדש איז פטור פון קעשר: ס (כי שלקח את הפאה ואמר הרי זו לאיש פלוני עני) די משנה שכתבנוס אז איין רייבד קענטש קט גקליבן פאה און האט גזאנט די פאה קלוב איך פר יענס ארעס מאן (רבי אליעזר איפר זכה דו) זאנט רבי אליעזר אז דר רייבד הם זוכה גווען די פאה פר דעם עני. ווארום איך זאג צוויי מאהל מינו. מינו אז ער וואלט גוועלן ווארט ער גיקענט זוכה זיין די פאה פר זיך ווארום ער וואלט ספקיר גווען זיין גאנץ פארקענען וואלט ער אלזין גווען איין עני וואלט ער דאך גקענט געבן די פאה פר זיך. און ווייל ער וואלט גקענט פר זיך זוכה זיין. קען ער אויך זוכה זיין פר דעם אנדרן נוס, ער איז איין עני (חכמים אומרים יתננה לעני שנמצא ראשון) און די חכמים זאגן אז ער מוז אנועק געבן די פאה צו דעם ארימאן נוס ער מרעפט צום ערשטן. ווארום קיין צוויי מאל מינו זאנט מען נישט. מינו אז ער וואלט גוועלן וואלט ער ספקיר גווען זיין פארקענען וואלט ער די פאה גקענט פר זיך זוכה זיין. און מינו ווייל ער קען פר זיך זוכה זיין איז ער זוכה פר דעם אנדרן אויף. דם היקט מינו אי הנה בעי הנה מפקיר נכסיה ותמי כיה און מינו דקה נפשיה זכה נמי לחכמה) דם זאנט מען נישט. נאר אבער אז איין עני קט גקליבן פאה פר דעם אנדרן עני האקמן אזי אז ער האט זוכה גווען פון זיינע גענען. ווארום

מחננים : של עובדי כוכבים חייב במעשרות . להחיל ולכן הכותי חייב בלקט שכחה ופאה הוי לכו כשאר תבואה של עובדי כוכבים שהייבט במעשר : אלא אם כן הפקיר . לעניים ולעניים להפקיר פטור מן המעשר . ומתניתין רבי מילי היא דלמנר חזן קנין לעובד כוכבים בחרן ישראל להפקיע מן המעשר ולחן קן כלכה : ר' הנושר בשעת הקצירה . שכלים המופלים בשעת הקצירה : הבהו

הלקט והשכחה והפאה של עובד כוכבים חייב במעשרות אלא אם כן הפקיר : ר' איזהו לקט הנושר בשעת הקצירה . (כ"א סיה קולד) קצר מלא ידו : תלש מלא קמצו . הבהו קין ונפל מידו לארץ הרי הוא של בעל הבית . הוך היד והוך המגל לעניים . אחר היד ואחר המגל לבעל הבית . ראש היד וראש המגל רבי ישמעאל אומר

היד ומסוך המגל לעניים אבל הנושר מואחר היד מנדנד ידו ומואחר המגל מכה המועה המגל לבעה"ב דלחן זה בדרך קצירה : ראש היד . כשידו מלאה ויש שכלים בין רחשי אלכטותיו לפס ידו כנושר מסן וכן כנוש' מראש המגל רבי ישמעאל

לא דארף פטור דאף גאר זאגן איין מינו . מינו נוייל ער קען זוכה זיין פר זיך איז ער זוכה פר זיין חבר אויף . אונ איין מינו הארמן אלע אז איך זאג : [הלקט והשכחה והפאה של עובד כוכבים תיב במעשרות] אז איין עובד כוכבים הט געעבן פון זין תבואה לקט שפחה ופאה איז ווער עס געט די לקט שפחה ופאה דארף דר פון געבן מעשר . האמשי לקט שפחה ופאה פון איין איד איז דאך פטור פון מעשר . אבר הבותי נוייל ער איז ניש כחויב צו געבן קיין לקט שפחה ופאה הט דס גאר ניש דס דין פון לקט שפחה ופאה גאר דס איז אזו ווי אנדרי תבואה ווס זענן תיב במעשר [ארא אס בן הפקיר] סיידן ער הט די תבואה טפקיר גווען ניש פר לקט שפחה ופאה זיי זאגן געען גאר צו ארמי לייט . ער הט זיי טפקיר גווען צו אלע פענטשן צו רייכי אונ צו ארימי דא זענן די תבואה פטור פון מעשר ווארום הפקר איז פטור פון מעשר : י אייזוהו לקט הנושר בשעת הקצירה] ווס ווערט גרופן לקט . דס ווס פאלט אראפ בשעת שניידן : [קצר כלא ידו . תלש מלא קומצו] אז ער הט אפ גשניטן אפוי האנד אדר ער הט אפ גריסן איין פון : שוקט . [הגרו קיין ונפד כדו לארץ הרי הוא של בעל הבית] אונ איין דארן האט איהם אשטאק גיטאן אונ דורך דעס איז איהם ארום גפאן פון האנט איה דר עדר . גיער דס צום בעל הבית . ווי פאך געס איז ארום גפאן דורך איין סיבה גיער דס צום בעל הבית [הוף היד והוף המגל לעניים] וואס עס פאלט ארום פון האנד אונ פון שנייד מעסר גיער די ארימי לייט : [אחר היד ואחר המגל לבעל הבית] אבר ווס עס פאלט ארום פון הינטע האנט . נוייל ער האט צו פיל אן גוטן אין האנט איז ארייבר גאנגן בין אוף גיער זייט האנט אונ ער הט די האנט אשטאקל געעבן איז אראפ גפאן . אדר דר שנייד מעסר האט אשטאקלן שניט געעבן די תבואה אז די זאנגן זענן ארום גפאן אוף דעס מעסר אונ דר מעסר האט זיך אשטאקל געעבן זענן די זאנגן אראפ גפאן . גיער צום בעל הבית וראש המגל די זאנגן ווס דר בעל הבית הט גהאלטן צווישן די שפיץ פינגר בשעת ער האט די פינגר צו גבוען צום האנט דארייבר זענן זיי ארום גפאן . אדר ווס דר שפיץ פון שנייד מעסר הט אפ גהאקט אונ דורך דעס איז אראפ גפאן רבי ישמעאל [אוקר] זאגט [לעניים] נוייל ער הט דס

משמעאל אומר לעניים . דדמי לתוך סיד ולמון המגל : ורבי עקיבא אומר לבעל הבית . דמדמי ליה לאחר סיד ולאחר המגל והלכה כרבי עקיבא : **יא חורי הנמלים .**

דך הנמלים להכניס מנחה בחוריהן : שבתוך הקמה . עד שלא הסמילו לקזר : של בעל הבית . שאין לעניים כקנה כלים : שלא אחר הקוצרים . לאחר שהסמילו לקזר חיישינן שמא הביאו שם הנמלים מן דכחיב (שם) לעני ולגר תעזוב כח לפניהם כלקט כל כך הכמים העליונים שבחורים או

אומר לעניים . רבי עקיבא אומר לבעל הבית : **יא חורי הנמלים .** שבתוך הקמה הרי הנשל בעל הבית . שלא אחר הקוצרים העליונים לעניים והתחתונים של בעל הבית . רבי מאיר אומר הכל לעניים שמפק לקט לקט :

לעניים : שמפק לקט לקט : נדיש
לעניים : שמפק לקט לקט : נדיש

משלך . והלכה כר"מ :

גהארטן צווישן די שפיץ פינגר און צווישן האנט הייסט עם גדיה וויא עם וואלט גרען אין האנט . אויך ווייך דר מעכר האט דאס אפ גשניטן און דורך דעם שניידן אין אראפ גפארן . גהער צו די עניים רבי עקיבא [אומר] זאגט צווישן די שפיץ פינגר אין גלייה וויא הינטער דר האנט ווייל עם ליגט גיט אין האנט . און דס ווס דר שפיץ מעכר הט אפ גהאקט דס הייסט גיט גשניטן און אין דר תורה שטייט גאר נקט קצירה ווס דר וועקט שניידן גהער צו עניים [לבעל הבית] דארפיר גהער דאס צום בעל הבית : יא [חורי הנמלים] שבתוך הקמה הרי הו של בעל הבית] די לעכר פון באראשקעס וואס זעגן צווישן די שטייענדיג תבואה . די תבואה ווס גפינט זיך אין די לעכר גהער צום בעל הבית . ווארום גל זסן די תבואה וואקסט און דר בעל הבית קט נאך גיט אן גהזבן צו שניידן האבן די ארעמי לייט קיין חלק גיט אין די תבואה . און דיא תבואה וואס זעגן גפונן גווארן אין די לעכר האבן דאך די באראשקעס אפ גריסן אויך קען דאס אן גהזבן צו שניידן [שקאחר הקוצרים העליונים לעניים] אז קען הט גפונן תבואה אין די לעכר פון הובן פון הסתם האבן דאך די באראשקעס איצט גנופן נאך דעם ווי קען הט אן גהזבן צו שניידן גהער צו די ארעמי לייט . ווארום טאמר האבן דס די באראשקעס גנופן פון קט [והתחתונים של בעל הבית] און די תבואה ווס ליגט הונטן זאגן סיר פון הקתם אין דס נאך פון פריער ווען די תבואה האבן נאך גמאקטן האבן דאך די ארומי לייט אין דעם קיין חלק גיט גהער דס צום בעל הבית . (די תבואה ווס זעגן ווייס ווערן גרוסן די אפערשטי . און די ווס זעגן גרין און הייבן אן שווארץ צו ווערן די ווערן גרוסן די הונטערשטי . און דס איז אסין אז ווי זעגן שוין אלט) . רבי מאיר [אומר] זאגט והכל לעניים שקפס קטמ קטמ עם גהער אקץ צו די ארומי לייט ווארום טאמר אין די גאנצו תבואה ווס עם איז דא אין די לעכר פון קט . און דס ווס די תבואה זעהט אום שווארץ אין גיט קיין רציה אז עם איז אלט . עם קען טאקאל זיין גייע תבואה ווען זיי ליגן אין אנאס אורט . ווערן זיי שווארץ . און פון ספק ווערן דארף קען איה אונזעק זעגן צו די ארומי לייט :

פרק ה גדיש שלא לוקט תחתיו . כדי נפילה בשלשים סאין של זרע תגיל ליסול
 מי שאסף וכגדים אה ממנו בשעת קליטה ארבעה קבין וכן יסן
 בעומרים למקום אחד בחוך השדה שעדיין לא לעניים : ב שבולת שבקציר . שיד
 לקטו שס כעניים אה הלקט : כל הנוגעות בקליטתו שכולה אחס שלא קלר וראש אותה
 בארץ לעניים . שכולה מגיע לקמה אה
 דקנכוו רבן לפי פרק ה גדיש שלא לוקט תחתיו כל
 שהגדים על גב הלקט (ירושלמי הנוגעות) הנוגע
 אפי' הגדים חטים על בארץ הרי הוא של עניים . הרוח
 גבי לקט של שטורים שפור את העמרים אומדים אותה
 סוי כל הנוגע מן כמה לקט היא ראויה לעשות וגורן
 החטים גורן לעניים : רבן שמעון בן גמליאל אומר
 הרוח שפורה את נותן לעניים בכדי נפילה : ב שבלת
 העמרים . על גבי שבקציר וראשה מגיע לקמה אם
 הלקט : כדי נפילה . (נ"א הנקלטה ול"ג אה) נקצרת עם הקמה
 כדי שישור שרגיל ליסול הרי היא של בעל הבית ואם לאו
 בשעת קליטה שהס הרי היא של עניים . שבלת של לקט
 ארבעה קבין לכור שנתערבה בגדיש מעשר שבלת
 זרע והכור הוא ל' סאין אחת

ומשום לאמר ח"ק אומדים כמה לקט ראוייה שס מעשר עליו כמו מעשר ראשון שסקדיומו
 לעשות קא משמע לן רבן שמעון בן גמליאל בשבלין שחל עליו שס מעבר אה"פ שעדיין לא
 לחין הדבר לריך אומד שכבר קלוב ועומד נתמרח וכו'לד הוא עושה מביא שחי שגלים
 נתמרח

מגדים

פרק ה גדיש שלא לוקט תחתיו פרק ה גדיש שלא לוקט תחתיו .
 גקליבין זיינע תבואה אופ איין ארש אין פעקד . נאר אופ דעם ארש איז גנוען קקט
 די עניים האבן עם נאף ניט גנוקען . אונ ער הט ארזף גלייט די תבואה אופ די קקט . דר פאר
 וייל ער הט ניט אפ גקליבן דעם קקט פריער האבין אים די רבגן גיקנסת אז די נאנצע תבואה
 ניט עם הירט אן אן דר עקד נאל גהערן צו די ארעמי לייט (הרוח שפור את העמרים אומדים
 אותה כמה קקט היא ראויה לעשות נותן לעניים) אבר אז דר ויינט הט פאר שפרייט די תבואה
 אופ דעם קקט אונ ער וייט ניט ווי פיר קקט איז גיווענער זאל קענן אנועק געבין צו די ארעמי
 לייט . איז דר דין אז קען זאל אפ שאצין ווי פיר קקט קען זיין פון איז אפעקד ווי די איז . אונ דס
 דארף ער געבין צו די עניים רבן שמעון בן גמליאל (אומר) זאגט נותן לעניים בכדי נפילה אז קען
 דארף נאר ניט שאצין נאר קען וייט שוין ווי פיר קקט עם דארף זיין . אז קען הט פאר זייט
 דרייסיג סאה דארף דר פון זיין קקט פיר קבין (דס איז אזו אקאס) : ב (שבולת שבקציר וראשה
 מגיע לקמה אם נקצרת עם הקמה הרי היא של בעל הבית ואם לאו דרי היא של עניים) איין זאגט
 וואס איז גקליבן שטיין פון שניט . (ער הט זיי פאר נעסין אפ צו שניידן) אונ אז קען בייגט זא
 איין צו די תבואה ווס איז נאה דא צו שניידן קען קען דעם זאגט מיט שניידן מיט געני תבואה
 גיהער דר זאגט גום בעל הפית . אונ אויב קען קען ניט דעם זאגט מיט שניידן מיט די איבעריג
 תבואה גיהער דר זאגט צו די ארעמי לייט . ווארום ער דארף זיך דאך אוקסערין דס צו נעסן
 אונ עם שטייט לא תשוב קתתו : (שבולת של קקט שנתערבה בגדיש מעשר שבלת אחת ונותן
 לו קען זיין זאגט פון לקט הט זיך אריין גיטישט אין איין גאנצין שיער . אונ סזו קען ניט נעסן

רבי עובדי' פאה פרק ה מברטנורא לא

מגידים זה שנחמרה בו שכולת של לקט ואומר
 על אחת מהן אם י לקט מוטב ואם לאו הרי
 מעשרותיהם קבועים בזה השנים ומוסר לו את
 הראשונה. וזכרנו לנו פריך וניחוש שמה זאת
 השנה שקבע עליה
 המעשרות של לקט הוא
 וזיון שהיא פטורה מן
 המעשר אין המעשרות
 קובעין בהשאלין ומפרישין
 מן הפטור על החיוב
 ומשני שלוקח שכולת
 פליגי' ואומר אם השני' שקבעתי זה המעשרות
 היא לקט ואיכה יכולה להיות מעשר הרי זו
 השלישית מעשר על הראשונה : אמר רבי
 אליעזר וכי היאך העני הזה מחליף
 דבר שלא בא ברשותו. רבי אליעזר
 לדבריהם דרכן קאמר להו לדידכו דפליגי

היה לקט זכה המעשרות
 ודכן אמרי הכא עשו את שחינו זוכה כזוכה
 וחשבינן להאי שכולת של לקט כחלו זכה לידו
 של עני אף על גב דלא זכה זה לענין זה שכול
 להחליפה בחמרת והלכה כחכמים : ג אין
 מגלגלין בטופח . מין קטניות דק שקולין
 ט

אין זאנג אונגעבין דעם עני פאר דעם זאנג פון קקט . ווארום דר זאנג פון קקט אין פטור פון
 מעשר און מאמר אין דר זאנג ווס ער וויר געבין דעם עני אין אנדר זאנג ניש דר ווס אין קקט
 אין ער דאך הייב בקעער . און מען קען ניש זאגן אז מען זאל נעמן איין זאנג און מען זאל ביי
 אים געבין מעשר און די איבעריגע זאל מען געבין דעם עני . ווארום דר עני וועט דאך שארין
 האבן די פיסול ווס מען וועט אונזעק געבין פאר מעשר . זאנגט די משנה מען זאל נעמן צוויי
 זאנגען און ער זאל זאגן און איינס אין די קקט אין זיא דאך פטור פון מעשר . און אויב זיא אין
 ניש קיין קקט אין זיא דאך הייב בקעער זאל זיין דר אנדערער זאנג מעשר פאר דעם . און דעם
 ערשטן זאנג ניש ער דעם עני און דעם אנדערן ניש ער דעם ביי פאר מעשר . דר ירושלמי
 פרעגט . מאמר אין דר ערשטער זאנג ניש קיין קקט אין ער דאך הייב בקעער און דר אנדערער
 זאנג אין קקט קען דאך שוין דר אנדערער זאנג ניש זיין קיין מעשר און דעם ערשטן ווארום
 דס ווס אין פטור פון מעשר קען ניש ווערן קיין מעשר און דר זאך ווס אין הייב בקעער זאנג
 דר ירושלמי אז מען זאל נעמן דריי זאנגן און זאל זאגן אויב דר אנדערער אין לקט קען ער דאך
 ניש זיין קיין מעשר און דעם ערשטן זאל זיין דר דריטער מעשר און דעם ערשטן . און ניש
 דעם ערשטן זאנג צום עני און דעם אנדערן סייט דעם דריטן צום לוי [אמר רבי אליעזר נבי
 היאך העני הזה מחליף דבר שלא בא ברשותו] זאנגט רבי אליעזר צו די חכמים ווס האבן זאנגט
 דעם דין גאך אייך ווס איר האקט אז דר בעל הבית קען ניש זוכה זיין קקט און פאה פאר איין
 ארבעטס מאן וועלען ער וויל . (אזוי ווי עס איז געשען) פרק ד משנה ט) קט האך דעם זאנג קקט
 קיינער נאך ניש זוכה גווען היינט ווער קען אים בייסן דעם זאנג קקט און איין אנדר זאנג [אך
 קובע את העני בכך הגדיש ומעשר שבלת אחת ונותן לו] נאר ער שענקט אונזעק דעם גאנצן
 שיעור ה וואו צו איין עני קט דאך דר עני זוכה גווען אין דעם זאנג פון קקט און דר נאך
 נעמט מען דריי זאנגן און אייגע נעמט דר עני און צוויי ניש מען דעם לוי אזוי ווי פרעגט אין
 גישטאנג : ג [אין מגלגלין במיפת דברי רבי מאיר והקבצים סתירין מפני שאפשר] מען פאר ניש

לובבצ' גלבא'ן • ורמב"ם פירש שהוא מין
 רע שקורין לו קורטמ'ן ודומה לבעורים . ולאמר
 ר"מ שאין מנגלין זה המין עם שאר מיני זרעים
 לקבץ אותם ביחד כי הלקט שהיה ראוי ליפול
 מן העמים : ד עני
 ר"מ והכמים מתירין מפני שאפשר : היה באותה
 ד בעל הבית שהיה עובר ממקום שעה . ופטר מלסלס
 למקום וצריך ליטול לקט שכחה והלכה כחכמים :
 ופאה ומעשר עני יטול . וכשיחזור ה המחליף עם
 לביתו ישלם . דברי רבי אליעזר . העניים . מוכן
 וחכמים אומרים עני היה באותה חבולה או פירות
 שעה : ה המחליף עם העניים (ס"א) לעני בחלוף מה
 שלו בשלו פטור (ס"א ושל) ובשל עניים שלקט : שלו פטור .
 חיוב מן מעלת
 מים בגלגל מן הכור להסקות את הסדה שנקן לו העני שהוא של לקט שכחה ופאה :
 או להרכיבה עד שיבא ונשקה טופח עליה בשעה ושל עניים חיוב . מה שנקן בעל הבית
 שהעניים באים בשביל הלקט מפני שהוא לעני מתבואתו ומייב לעשר קודם שיתן אותו שיתן
 לעני

צו זאמען מישינ טופח (רס איז איין מין ארבעס) מיט אנדערע תבואה צו שניידן צו זאקן ווייל
 עם קען זיין אז דר לקט ווס דארף ארויס פאלין בשעת שניידן וועט פאלין פון דעם טופח און
 ניט פון די אנדערע תבואה ווס זיי זענן בעסר ווי דר טופח וועלן דאך די עניים האבן שאדן .
 און די חכמים זענן מתיר צו שניידן צו זאמען . ווארום פון וואס ווייס מען אז דר לקט וועט פאלין
 פון טופח טאמער וועט ער פאלין פון די בעקערע תבואה . נאך איין פשט איז אין מגלגלין . מען
 טאר ניט בעניטין די פעלד מיט וואסר איידר די עניים גייען קלויבן לקט אדר פאה ווארום
 ווייל די פעלד וועט זיין נאס וועלן די עניים ניט קענן קלויבן . (דר ווארט סנגלין איז דר
 שייטש לענה) איין קאר ווס מען דרייט דר מיט ארוף וואסר פון דרווען) און טופח איז דר
 שייטש נאס) און די חכמים זאגן אז מען מעג פאלין די פעלד מיט וואסר ווארום מען קען
 שאצין דעם שאדן ווס די עניים וועלן דורך דעם האבן וועט זיי דר בעל הבית דס אוועקגעבן :
 ד בעל הבית שהיה עובר ממקום למקום וצריך ליטול לקט שכחה ופאה ומעשר עני יטול
 ווען איין בעל הבית איז גאנצן איין וועג פון איין ארט און דעם אנדרן ארט אונטע האט אים
 פאר פעלט און דר הוצאה אונטער טון נעמן לקט שפחה ופאה ומעשר עני . מעגער געבן (ווארום
 דר ווייל איז ער איין עני) (וכשיחזור לביתו ישלם) און אז ער וועט קוכען אהיים זאל ער פאלין די
 לקט שפחה ופאה ומעשר עני צו די עניים פון לער שטאט (דברי רבי אלעזר) אזו זאגט רבי
 גלויצ'ר (החכמים אומרים עני היה באותה שעה) און די חכמים זאגן ווייל בשעת ער האט גנוסן
 די לקט שפחה ופאה איז ער דאך גווען אעני הט ער דאך גבענט נעמן דארטער אפי' ער קומט
 אהיים דארף ער און ניט פאלין : ה (המחליף עם העניים בשלו פטור ובשל עניים חיוב) דר
 דים ביים מיט די ארעמי לויט . ער נעמט ביי דעם עני זינע לקט שפחה ופאה און ניט דעם עני
 זייני תבואה . איז דר דין די ווס ער נעמט פון עני זענן פטור פון מעשר (ווארום לקט שפחה
 פאה איז פטור פון מעשר) . און די ווס דר עני נעמט פון בעל הבית זענן חייב בקעשר

רבי עובדי' פאה פרק ה מברטנורא לב

נמי : שנים שקבלו את השדה . והס צמיים : באריסות . למהלכ לשליש ולרביע והס יעשים כבעל הבית ובעל הבית עמי אכור בלקט של שדה דכתיב (ויקרא י"ט) לא חלקט לעמי הזכרה לעמי שלא ילקט חלקט בעו ותייב להפדיש מעשר שני ולתת לעמי אחר דוקא כל אחד על חלקו משה ככתיב"ב ולא על חלק חבירו כלק מותרין ליתן זה לזה מעשר עמי : שקבלה ממנו למחצ' שזכר במחזור

אבל אם אמר ליה [שליש] מה שחכה קוצר . אין לו חלק אלא בחלות והיוב לקט שחכה ופאה סכל על בעל השדה ואף על פי שחכה העמרים בחלות בשעת עמור מכל מקום כחן פטור דלא קרינן ביה קלידך הואיל ולא זכה אלא בחלות וגר שנתגייר לאחר קלידה דתייב בשחכה לעיל לרבי יכודה היינו משה דקרינן ביה שדך ומכל מקום מהאי טעמא לא מהייבין גר בלקט מאחר שתיקרו במחזור

חייב . שנים שקבלו את השדה באריסות זה נותן לזה חלקו מעשר עמי . וזה נותן לזה חלקו מעשר עמי . המקבל שדה לקצור אסור בלקט שבחה ופאה ומעשר עמי . א"ר יהודה אימתי בזמן שקבל ממנו למחצה לשליש ולרביע אבל אם אמר לו שלישי מה שאתה קוצר שלך מותר בלקט ובשבחה ובפאה ואסור במעשר

ושנים שקבלו את השדה באריסות זה נותן לזה חלקו מעשר עמי . וזה נותן לזה חלקו מעשר עמי צינורי ארעמי לייט ווס האבן אן גנומן אפעקד באריסות דרם הייטט זיי האבן גנומן אפעקד ביי ציני בעל הבית זיי זאמן אקעבן אונ פאר זיען אונ דר פאר זאלן זיי האבן אין דר פעלד ארריטיק ארר אפעקטיל) הייסן שוין די צינורי ארעמי לייט אין דר פעלד בעלי בתים אונ הפעל הבית פון זיין פעלד טאר ניט נעמן קיין קטט ופאה אפירו . ער איז איין עמי . איז דר דין אז נער פון זיי ביידי קענעמן מעשר עמי פון זיין חלק אונ אונעק געבן דעם אגדן . ווארום און יענסם חלק איז ער דאך ניט קיין בעל הבית מעג ער דאך נעמן פון אים מעשר עמי והמקבל שדה לקצור וסור בלקט שבחה ופאה ומעשר עמי ווען אייגר הט אן גנומען אפעקד צו שניידן טאר ער ניט נעמן פאר זיך קיין קטט שבחה ופאה ומעשר עמי (אמר רבי יהודה אימתי בזמן שקבל ממנו למחצה לשליש ורביע) נאנט רבי יהודה ווען טאר ער ניט נעמן קיין קטט שבחה ופאה וזע' נאר אז דר בעל הבית הט צו אים נאנט (אייגר ער הט אן גהויבן צו שניידן) דוא האקט אין דר פעלד אהעקטם . ארר ארריטיק . ארר אפעקטיל . דר פאר ווס דו וועקט אפ שניידן די תבואה פון דר נאצער פעלד . הט ער דאך שוין איין חלק אין דר פעלד דארייבן טאר ער ניט נעמן קיין קטט שבחה ופאה ומעשר עמי נאכל אם אטר לו שלישי מה שאתה קוצר מותר בקטט ובשבחה ובפאה וסור במעשר עמי אפר אז דר בעל הבית הט צו אים נאנט דר נאך אז דוא וועקט דאמן אפ נשניטן זאקטו נעמן אהלק פון די אפ נשניטני תבואה אהעקטט ארר ארריטיק . קעג ער נעמן קטט שבחה ופאה . ווארום איצט הט ער דאך ניט קיין חלק אין די תבואה ווען זי איז פאהעפט צו דר ערד . נאר זיין חלק איז די אפ נשניטני תבואה אונ דר הייב פון קטט מיט פאה איז דאך ווען די תבואה איז נאך פאהעפט צו דר ערד אונ דענסטמאל איז דאך דס גנומן נאר דעם בעל הבית תבואה דארייבן מעג דאך דר ווס שנייט נעמן ב' ט ופאה . אונ שבחה מעג ער אף נעמן חאקטי שבחה איז דאך שוין נאך דעם שניידן אונ דער נאך הט ער דאך שוין אוך אהלק אין די תבואה . נאר ביי שבחה שמיט אפר דר ווארט קצירה אז דוא שניידקט איינצי תבואה טארסטו די שבחה ניט נעמן פאר זיך נאר דו סויט אונעק געבן . אונ דא בשעת ער הט נשניטן איז דאך דס ניט גווען זייני דארייבן מעג ער די שבחה נעמן פאר זיך . ארר מעשר עמי

במחור : ן המוכר שדהו . שמכר לו ופאה חס הוא עני : על מנת שילקיב
 סדה וקמחה אבל מוכר חס הקמה בלנד ושייר בנו אחריו . שעי' בן הפועל מנכה לו מן
 הסדה לעלמו כניסס הכורים בלקט שכחה ופח' הסכירות ומנולא פורע חובו משל עניים :
 שאלל זה אני קורא סדך ואלל זה אני קורא אל תסג גבול עולי' ם . כלומר אל תקרי
 קלידך : המוכר עולם חלא עולים אי' מותר . בלקט שכחה במעשר עני : ן המוכר את שדהו דמפרישי חלו עולי
 המוכר מותר והלוקח אסור . לא מריס

ישכור אדם את (ירושלמי הפועל) הפועלים ע"מ שילקט בנו אחריו . מי
 שאינו מניח את העניים ללקוט או שהוא מניח את אחד ואחד לא . או
 שהוא מסייע את אחד מהן הרי זה גזול את העניים על זה נאמר (משלי
 כ"ג) אל תסוג גבול (ירושלמי עולם) עולים : ן העומר ששכחוהו פועלים

עני וסם דם נוערס נגעפן נאף דם שניידן . אונ נאף דעם שניידן הט ער דאף שוין אוף אחקק
 אין די תבואה טאר ער ניט געפן קיין מעשר עני פאר זיך : ו (המוכר את שדהו המוכר מותר
 והלוקח אסור) ווען איינר פאר קויפט זיין פעקד (די עקד מיט די תבואה) איז דר ווס פאר קויפט
 קעג געפן לקט שפחה ופאה אויב ער איז איין עני . אונ דר ווס קויפט טאר ניט . אבר אז ער הט
 נאר פאר קויפט די תבואה פון פעקד אונ די עקד ניט . טארן בידי ניט געפן קיין לקט שפחה
 יפאה . דר ווס פאר קויפט טאר ניט געפן ווארום די פעקד איז דאף זיינע אונ דר ווס הט קויפט
 טאר ניט געפן ווארום עס שטייט (קצירה) דיין שניט אז דו שניידקסט דיין אייגני תבואה טארקסטו
 :יט געפן קיין לקט שפחה ופאה אונ ער הט דאף גשניטן זיין אייגני ולא ישפור אדם את הפועלים
 על מנת שיקבט בנו אחריו) מענטש'ט טאר ניט דינגן ארבייטן אין זיין פעקד אונ אויס געפן
 דהנאי אז דר זון פון פועל זאל קרויבן די לקט שפחה ופאה פון דר פעקד ווארום דר פועל וועט
 אים דארירבן לאזן וועלןועלר די שכירות . בצאלט דאף דר בעל הבית אביסל שכירות פון די
 לקט שפחה ופאה . אבר אז זיי האבן קיין הנאי ניט אום גנומן נאר ער הט אים סתם גדונגען
 הט דר פועל דעם בעל הבית ניט וועלןועלר גלאזן דעם מקח פון זיין ארבייט דארירבן מעג דר
 זון פון פועל קרויבן די לקט שפחה ופאה אזוי ווי אלע עניים (מי שאינו מניח את העניים לקטן)
 נוער עס לאזט ניט די ארעמי טייט קרויבן די לקט שפחה ופאה (ואו שהוא מניח את אחד ואחד
 לא . או שהוא ספיע את אחד מהן הרי זה גזול את העניים) אדר איין ארעם טאן לאזט ער
 קרויבן אונ דעם אנדערין ניט . אדר איינס העלפט ער קרויבן . היקט ער אנזלן קעגן די עניים .
 (ער זך נאמר אל תסוג גבול עולים) הרשת די משנה דעם ווארט עולם גדיף ווי עס וואלט
 גשטאנן עולם . פון די ווס זענן אוף גנאנגן פון סצרים זאלקסטו ניט פאר רנקן זייערי גרענצן
 ווס נאט הט זיי אויס גזעצט . דס מיינט מען אזוי ווי נאט הט אויס גזעצט אין דר תורה צו
 די ווס זענן ארויס גנאנגן פון סצרים אזוי זאלקסטו טאן . אונ נאט הט דאף אויס גזעצט אז מען
 זאל לאזן די עניים געפן לקט שפחה ופאה אונ דר געל הבית זאל זיך נאר גישט מישן דר צו
 ווארום עס שטייט תעזוב דו זאלקסט פאר לאזן די לקט שפחה ופאה צו די עניים . אדר דר
 מייט'ט אזוי עולם פון די מענטשן ווס זענן אראפ גנאנגן פון זייער פאר מעגן זאלקסטו ניט אס
 רוקן זייערי גרענצן ווס די תורה הט זיי אויס גזעצט צו געפן לקט שפחה ופאה . עס הט
 גידארפט שטיין יודים ווס האבן אראפ גידעקט . נאר די משנה וויל גישט זאגן אוף זיי קיין
 שזעקסטן ווארט יודים זאגט זי עולם . אזו וויא מען זאגט אוף אבלינדן סני נהור ער זעט פיל
 טייל סע וויל ניט זאגן קיין שזעקסטן ווארט : ז והעוסך ששכחוהו פועלים ולא שכחו בעל הבית

מלרים שלל תשנה האזכרות שבחורה שנתנה פ"א יש שקולרים התבואה ומגדישים לוחה ליוצאי מלרים ואית דמפרשי עולין אלו בני במקום אחד עד שתתחסף ולא נושאים לוחה אדם שירדו מנכסיהם וקרי לכו עולין ל' כבוד למקום שדשים התבואה ומקום הדישה נקרא כדך שקורין לעור כגי נכור : ולא שכחו

בעל הבית . עון דבעל הבית בשדה דקאי גביה וחי ציה אכל בעל הבית בעיר כוי שכתה אע"ג ללא שכתו בעל הבית : **ח** לכובעות .

לעשות מהן כמין כובע בראש שקד היו רגילין לעשות עטרות של שכולין ולבוש בראש : לכובסאות . אינס גבוהים וכולמים למעלה ככובעות אלא ככפפים למטה שאינו נראה כל כך כמה דחימא (דברים ל"ב) הלא הוא כמוס עמדי : ולחררה . קלר מעט ועמר כדי לגלגל עיסה לעשות חררה קטנה ע"ג גחלים .

איין בינטייל תבואה נוס די ארבייטער האבן אים פאר געסן און דר בעל הבית האט אים גיט פאר געסן [שכחו בעל הבית , ולא שכחוהו פועלים] אדר דר בעל הבית האט אים פאר געסן און די ארבייטער האבן אים גיט פאר געסן [עמדו עניים בפניו או שחיפיהו בקש הרי זה אינו שכחה] אדר די ארבעטי לייט האבן זיך נשטעלט פאר דעם בינטייל תבואה אדר זיין האבן אים צו געקומט מיט שטייט און דר בעל הבית און די ארבייטער זאלן אים גיט זעהן און דורך דעם איז דר בינטייל פאר געסן נוןארן איז דס גיט קיין שכחה : ח [המעמר לכובעות וקבוסאות] ווען איינער טאכט בינטייל פון תבואה אז ער זאל דער פון טאכטן היסקן [וויא דר שטייט איז צו טאכטן איין קרוין פון זאנגן] אדר לפוסקאות דס איז איין גבוניגע היסקען [לחררה וקבוסים] אדר ער געמט צו זאכן אפויכיל תבואה ער זאל באקן דר פון איין קיכור אונג בישעת ער האט דס גקריבן האט ער פו געסן איין בינטוד [איין לו שכחה] איז דס גיט קיין שכחה נאך אפישט איז . המעמר דר שטייט איז בישעת מען שטייט די תבואה לייגט מען די תבואה צו זאפן און איין ארט פון עס קרויבט זיך צו זאפן פיר תבואה אונג דר נאך טראגט מען דס אייבר און איין אנדר ארט ווס דארט וועט מען עוין דר כון טאכטן אשייער דר ערשטער ארט ווערט גרוסן פובעות ווייל דיא תבואה ליגט דארטן קיינדיקדיג אזו וויא אהיטיל . אונג אוב עס ליגט אין איין נידריגן ארט [אין איין גראבן] ווערט עס אן גרוסן פוסקאות [פון לשון פכוס עסדי] באהאלטן אונג אוב עס ליגט צווא זאפן גלייגט אזו ווי אכיל שטיין ווערט עס גרוסן תררה . איז דר דין אז ער האט פאר געסן תבואה בישעת ער האט גטראגן און דעם ערשטן ארט איז דס גיט קיין שכחה . אונג אז ער האט פאר געסן בישעת ער האט גטראגן דעם אנדרין טאל צום שיייער . האט הייסט [מסנו וקנוהן לש שכחה] איז יוא שכחה [וקבוסים] אז ער האט גטאכט קיינע בינטאך אונג דר נאך וועט ער טאכטן פון צווייא דרייא בינטאך איין בינטייל אונג האט אזו אבינטייל פאר געסן איז דס

טמור יאל חלו שיש אחריהן טמור : ממנו ולא לעשירים דין ספק יש לו ופסול מן ולגורן יש לו שכחה . המוליד מלחם המעשר דכתיב בלקט ופאה (ויקרא יט) לפי מהמקומות הללו לגורן ושכח עומר בלחם מן ולגר מעוז אוסם מה ח"ל מעוז אוסם למד המקומות הללו היו שכחה : המעמר לגדיש . על עיבה אחרת דהיינו ספק שיהא כו מה

ורוא שישאלו בלחם מקום ושם ידוע אוסם יש לו שכחה : ממנו ולגורן . ואם נמלך עליהם אח"כ ונולידים למקום אחר לדוע אוסם אין לו שכחה : פ"ו) בית שמאי אומרים הבקר לעניים . מי שספקי לעניים

שכחה ממנו ולגורן יש לו שכחה . אף מה שנאמר המעמר לגדיש יש לו שכחה ממנו ולגורן אין לו שכחה . זה הכלל כל המעמר למקום שהוא גמר מלאכה יש לו שכחה ממנו ולגורן אין לו שכחה . למקום שאינו גמר מלאכה והכשיות משמטס אין לו שכחה ממנו ולגורן יש לו שכחה : אומרים אינו (ירושלמי כזכר) הפקר עד פרק ו ב"ש אומרים הבקר לעניים הבקר ובית הלל אומרים אינו (ירושלמי כזכר) הפקר עד פרק ו ב"ש אומרים הבקר לעניים . כל עומדי השדה של קב קב ואחד של ארבעת קבין ושכחו . בית שמאי אומרים אינו שכחה . ובית

גים קבין שכחה (המעמר לגדיש יש לו שכחה) אז איינר קלויבט צו זאמן תבואה און גיינט זיי און איין אָרט אז דא זאל עין דר שיער דר פון און גטראגנדיג דעם פאר געסן אפגינטל איז דעם שכחה (ממנו ולגורן אין לו שכחה) און אז דר נאך דעם ער תרקה און גטראגט דעם איינר און איינר אָרט און בשעת ער האט איינר גטראגן דעם פאר געסן אפגינטל איז דעם גיט קבין שכחה (זה הכלל כל המעמר למקום שהוא גמר מלאכה יש לו שכחה) אז ער דעם גטראגן די גינטלאך און דעם אָרט ווע דא זאל שוין זיין דר שיער און דעם פאר געסן אפגינטל איז דאס שכחה (ממנו ולגורן אין לו שכחה) אז ער דעם תרקה פון דעם אָרט און גטראגט דעם איינר און איינר אָרט און בשעת ער האט גטראגן דעם פאר געסן אפגינטל איז גיט קבין שכחה (למקום שאינו גמר מלאכה אין לו שכחה) אָדר פון קערט פריער דעם ער גטראגן און איין אָרט ווע דא זאל זיין דר שיער און דעם פאר געסן בשעת ער האט גטראגן אפגינטל . איז דעם גיט קבין שכחה (ממנו ולגורן יש לו שכחה) און אז ער גטראגט פון דעם אָרט און איין אָדר אָרט ווע דאָרט זאל שוין זיין דר שיער דר פון און בשעת ער האט גטראגן דעם פאר געסן אפגינטל איז דאס שכחה :

פרק ו בית שמאי (אומרים) זאגן (הבקר לעניים הבקר) אז איינר איז ספקי נאר פאר עניים וועלכער עני עם וויל מעג עב געסן . אָדר עשירים זאגן עם גיט געסן . הייבט עם און הפקר . און הפקר איז פטור פון מעשר רקט שכחה ופאה ובית הלל אומרים אינו הפקר עד שיופקר אף לעשירים בשמטה) אינו בית הלל זאגן אז עם הייבט אנדערש גיט קבין הפקר אז עם זאל פטור זיין פון מעשר רקט שכחה ופאה . כידן ער איז ספקי פאר עשירים און אזו ווי ביי ייבויטה וכו' עיכתי השדה של קב קב ואחד של ארבעת קבין (שכחה) ווען איע גינטלאך תבואה פון פעלד זענן געווען ועדכר פון איין קב און איינער איז געווען פון פיר קבין . און ער דעם גידיקין בוגד תבואה פאר געסן צו געסן פון פעלד ובית שמאי אומרים

שביעית לעניים ולעשירים אף הספק לעניים
 ולעשירים: ב לגפה. גדר חבנים סדורות
 ז על ז כלל מיט: ולכלים. כלי המהרישה:
 בית שמאי אומרים אינו שכחה. החזיק בו ומודים בית הלל שאם החזיק בו
 פלוגתייהו דכ"ט וב"כ
 בעומר שהחזיק בו
 לכוליו לעיר ונחמו
 כלל הגפס או כלל
 הגדים ושכחו שם
 שכ"א אינו שכחה
 שהיו זכר בו: וב"ה
 אומרים שכחה.
 והא דתקן לקמן
 במתניתין בעומר
 שהחזיק בו לכוליו
 לעיר ושכחו מודים ב"כ
 לב"ש שאינו שכחה וכו'
 ככלל הניחו אלל הגפס
 או אלל הגדים. פירוש חזר ב"ש אומרים חזר
 לא השוכ לזכרו (דכנים כד): ולאחריהם
 חזרו

וכתב הלל אומרים שכחה: ב העומר
 שהוא סמוך לגפה ולגדיש ולבקר
 ולכלים ושכחו ב"ש אומרים אינו
 שכחה. ובית הלל אומרים שכחה:
 ג ראשי שורות העומר שכנגדו
 מוכיח. העומר שהחזיק בו להוליכו
 אל העיר ושכחו מודים שאינו שכחה:
 ד ואלו הן ראשי שורות שנים
 שהתחילו מאמצע השורה זה (ירושלמי
 פ"ה) פניו לצפון וזה (ירושלמי פ"ה) פניו
 לדרום ושכחו לפנייהם ולאחריהם את
 שלפניהם שכחה ואת שלאחריהם
 אינו

ואחר כך שכחו שאינו
 שכחה כדלמרי' בכמוך:
 ג ראשי שורות
 העומר שכנגדו
 מוכיח לקמן בסמוך
 מפרש לו: ד שנים
 שהתחילו מאמצע
 שורה. של עמרים
 זה הסך פניו לזפון
 וזה הסך פניו לדרום:
 ושכחו לפנייהם.
 לאחר שהתחילו לעמר
 דלגו עומר ושכחו
 כיו שכחה דקרינן ביה

אינו שפחה] בית שמאי זאגן עם איז גיט קיין שפחה [ובית הלל אומרים שפחה] אונ בית הלל
 זאגן עם איז ויא שפחה: ב [העומר שהוא כסוף קנפה ולגדיש ולבקר ודברים ולשפחה] איין בינטייל
 תבואה ונס ליגט נאקענט צו איין פארקן [פון שטייגער צו זאמן גיליגט אן זייס] אָרְדֵר צו אַשייער
 אָרְדֵר צו איין אָקב מיט זיינע אָקב גליים. אונ ער האט דעם בינטייל תבואה פאר געסן. [בית
 שמאי אומרים אינו שפחה] בית שמאי זאגן אז דס איז גיט קיין שפחה ווייל ער האט דס גלייבט
 צו אַבערצייקענטין אָרט וועט, ער זיך געוויס דר מאגן אן דעם [ובית הלל אומרים שפחה] אונ
 בית הלל זאגן אז דס איז שפחה. ווארום איצט גרינגט ער דאך גיט אן דעם בינטייל תבואה.
 האַפְשִׁי שפּעטער וועט ער זיך דר מאגן פון דעקט וועגן הייסט עם שפחה: ג [ראשי שורות העומר
 שכנגד מוכיח] דר פליש דר פון שטייט באיד אין דר אנדרר משנה [העומר שהחזיק בו להוליכו
 אל העיר ושכחו מודים שאינו שפחה] איין בינטייל תבואה ונס קען האט אים אַנגינען צו בריינגן
 אין שפחה אונ קען האט אים פאר געסן. זענן אלע מודה אז ער איז גיט קיין שפחה. ווארום ווי
 דר בעל הבית אלזין האט אים אן גנובן אָרְדֵר דר פועל האט אים אן גנובן פאר דעם בעל הבית
 האט שוין דר בעל הבית זוכה גווען איין העם בינטייל תבואה: ד [ואלו הן ראשי שורות] אונ דס
 זענן די ראשי שורות ושנים שהתחילו מאמצע השורה זה פניו לצפון וזה פניו לדרום] ווען צווייא
 קענטשין האבן אן גהויבן צו זאמן געסן די בינטייל תבואה ונס זענן גירענן אוף דר עקראום
 גרינגט אין אשורה אונ זיי האבן אן גהויבן פון מיטן שורה דר האט זיך גיקערט מיטן פנים צו
 צפון זייט אונ דר האט זיך גיקערט מיטן פנים צו דרום. דר זאל אפ קלויבן איין האלקע שורה
 אונ דר אנדרר זאל אפ קלויבן איין האלקע שורה [ושכחו לפנייהם ולאחריהם] אונ זייא האבן
 פאר געסן בינטייל תבואה פון פאריגט אונ פון הינטיין [את שלפניהם] ונס זיי האבן פאר
 געסן פון פאריגט קלייעת זייא האבן צו זאמן גינען די בינטייל תבואה דאס איז [שפחה] אונ עם גיהער

אינו שכחה . אם כשהפכו פניהם זה לזמן מוכיח כגון שיש כחן עשר טורות של עש
 וזה לדרום והתחילו עממל נשאל עומר א' ביניהם עשר עמרין מכוודין בשורות מלפון גדרות
 ושכחו: אינו שכחה . לפי שמיכס סמכו והתחילו לעמל בראש טורה א' ושכח עומר א'
 זע"ו ומתוך כך נשכח : יחיד שרתחיל לאחריו כוי שכח כחן שבער ממנו ועמד עומד
 מראש השורה . כסמוך לו קרינ ביכ
 כשהא מפרש להא אינו שכחה . יחיד שרתחיל מראש לא תשוב לקחמו אכנ
 דתן לעיל ראשי השורה ושכח לפניו ולאחריו שלפניו אש שכח עומר א' א'
 טורות הטומר שכנגדו אינו שכחה . ושלאחריו שכחה מפני שמיס כסוף טורות
 שהוא בכל תשוב . זה הכלל כל שהוא בכל תשוב שאינו בכל תשוב אינו שכחה : ה' שני
 עטרים

צוא היא ענינים [נאח' שקארהיקם] אונ וואס זייא האבין פאר געסן פון הינטען דהיינו בשעת
 זיי האבן זיך צו שייקט מיט דר שורה אונ דר האט זיך גיקערט אין דר זייט אונ דר
 אין דר זייט האבן זייא פאקד פאר געסן איין בינטיל תבואה . דאס ווערט אן גידופן
 שקארהיקם [ווארום דר בינטיל איז גבליבן אינטר זייא] . איז גיט קיין שפחה . ווארום אין דר תורה
 שטייט ושפחה אז דוא וועסט פר געסן דורך דיר אלזין איז שפחה אפר גיט אז דוא וועסט פר
 געסין דורך איין אנדרן . אונ דס איז דאך פר געסין גווארן ווייל איינר האט זיך פר לאזן אוף דעם
 אנדרן יעדער האט גייניגט אז דר אנדערער וועט אן הייבן פון דעם בינטיל . נאריפר איז דאס
 גיט קיין שפחה . יחיד שרתחיל מראש השורה ושכח לפניו ולאחריו שלפניו אינו שפחה
 [שלאחריו שפחה] איצט איז די משנה מפורש יענע משנה ווס איז גשטאנן ראשי שורות העומר
 שפנגדו מוכיח . דהיינו ווען איינר האט אום גשטעקט אוף דר ערך צעהן שורות בינטילאך
 תבואה אונ אין יעדער שורה איז אוף גווען צעהן בינטילאך . אונ איינר האט אן גהאבן צו זאסן
 געבן די בינטילאך . ל'שיל פון צפון זייט צו דרום . אונ האט איינע פר געסן צו געסן . דיא
 ערשטע אדר אין דר מיטן . איז דר דין באקד ווי ער גייט נאר אנוועק פון דר פר געסקער אונ
 דריבט אן צו געסן די אנדערע וואס גאך דר אז . הייקט שון די איינע שפחה ווארום אז ער זאל
 וועלן איר צו ריק געסן דארף ער זיך דאך שון אוסקערן אונ אין דר תורה שטייט לא תשוב
 לבתיה . ווי איז אפר אז ער האט גיין בינטילאך צו זאבן גנובן אונ האט גראזן די צעהנטע [רס
 הייקט דיא לעצטע] אונ האט אן גהאבן איין אנדר שורה . דאס הייקט גיט קיין
 שפחה . ווארום בשעת ער האט דיא איינע בינטיל פאר געסין אונ האט אן געהאבן דיא
 אנדרע שורה האט ער זיך דאך גיט בענארפט אום קערן צו געסן די איין בינטיל ווארום אז ער
 וועט האלטן ביי דר אנדערער שורה צום לעצט נעקט ער דעם בינטיל אוף מיט . אדער עס קען
 זיין ער האט נאר גיט פר געסן נאר ער וועט אזו לאזן בייא יעדער שורה איינע וועט דר פון
 ווייטר וועלן אשורה פון צעהן . פון סורה צו סערב . איז דר פשט אין דר משנה ראשי שורות
 אז ער האט פר געסן אין דר שפיץ שורה איז גיט קיין שפחה ווארום דר [עומר שפנגדו] עומר
 ווס איז אין דר אנדרער שורה ווייט אוף דעם עומר אז ער איז גיט קיין שפחה נאר מיט דעם
 אנדרן עומר פון דר אנדרער שורה וועט ער דעם עומר מיט געבן : [זה הכלל כל שהוא בכל
 תשוב שפחה שאינו בכל תשוב אינו שפחה] . דאס איז אפכל בייא שפחה אז ער נאך זיך
 אוסקערן דס צו געסן איז דס שפחה . סאר ער דאס גיט געסן . אונ אז ער דארף זיך נח
 אוסקערן דס צו געסן איז דס גיט קיין שפחה מעג ער דס געבן פר זיך : ה [שני עטרים שפחה

דחינו לפניו והניחה וחזר והתחיל לעמר מהחלת ונעמייתו משום דכתיב (ויקרא יט) לפני שורה שניה לא הוי שכתה דלא קרינ ציה לא ולגר סעוזב אוחס חד לעמי וחד לגר כרי סעוזב שאני אומר דעמו לעשות שורה אחרת שנים וצ"ס אמרו ג' לפניים וארבעה לבשל מלואם שהניח ממזרח למערב והיינו דסגן כצ"ס. דכתיב (דברים כד) לגר ליחוס ולא למנוס כעומר שכנגדו מוכיח

שכעומריס[ל] שורות אחרות מוכיחם על אלו שכניה שלא סתקו שראויין להסתכסכ עממך בשורה אחרת:

ה הוצני פשתן. שני גרגרים פרט ושלשה אינן פרט. שני שבלים לקט ושלשה אינן לקט אלו כדברי בית הלל ועל כולן בש"א שלשה לעניים וארבעה לבעל הבית: ה הוצני פשתן. שני גרגרים פרט ושלשה אינן פרט. שני שבלים לקט ושלשה אינן לקט אלו כדברי בית הלל ועל כולן בש"א שלשה לעניים וארבעה לבעל הבית: ה הוצני פשתן. שני גרגרים פרט ושלשה אינן פרט. שני שבלים לקט ושלשה אינן לקט אלו כדברי בית הלל ועל כולן בש"א שלשה לעניים וארבעה לבעל הבית:

גמליאל וכי מרוב העומרים יופי כח של בעל הבית או הורע כחו אמרו לו יופי כחו אמר להם ומה אם בזמן שהוא עומר אחד ובו סאתים ושכחו

ושלשה אינן שפחה] אז צווייא בינמלאה קיין צו זאמן אינן ער הם זייא פאר געסין איז דאס שפחה אפער אז דרייא ליגען צוא זאמען אינן ער האט זייא פאר געסין איז דאס

גיט קיין שפחה [שני צבירי זיתים וחרובין שפחה ושלשה אינן שפחה] צוויי הופן איינקרטיין אדר באקסארין איז שפחה דריי איז גיט קיין שפחה. [שני הוצני פשתן שפחה ושלשה אינן שפחה] דרי צוויי זאמן איז זי איז אזו ווי סען רייקט איר אום פון דר עקר ווערט דס אן גרופן די ציין

[שני גרגרים פרט ושלשה אינן פרט] צווייא גרגרים איז פרט (וואס עס שמיים און דר הורה ופרט פרט לא תלקט) דריי איז גיט קיין פרט [שני שבלים לקט ושלשה אינן לקט] אלו כדברי בית הלל] צוויי זאמן הייקט לקט דריי איז גיט קיין לקט. אזו הארט בית הלל [נעל פוקן בית שמיא אוקרים שלשה לעניים וארבעה לבעל הבית] אונ בית שמיא זאגן בייא די ארע ווס סען האט דא אום גרעכנט דריי גיהער צו די עניים אונ פיר גיהער צום בעל הבית: ו [העופר שימי בו סאתים ושכחו אינו שפחה] איין בינמל תבואה ווס איז אין איהם דא צוויי סאה (דס איז אזו איין סאה) אונ הם אים פיר געסן ווייל סען קען אים גיט און הייבן אין באגאצן אין איין סאה

דייקט עס גיט קיין שפחה [שני עומרים ובהם סאתים רבן גמליאל אומר לבעל הבית וקמטים אוקרים לעניים] אז ער הט פיר געסן צוויי בינמלאה אונ אין זיי איז דא צוויי סאה. אין דער בינמל אסאה. זאגט רבן גמליאל אז דס איז גיט קיין שפחה אונ עס גיהער צום בעל הבית. אונ די חכמים זאגן עס איז שפחה אונ עס גיהער צו די עניים: זאמר רבן גמליאל וכי מרוב העומרים יופי כח של בעל הבית או הורע כחו אמרו לו יופי כחו זאגט רבן גמליאל אז

עס איז דא פיר בינמלאה צו איז בעקר פיר רעם בעל הבית צו איז ערער. האבן די חכמים צוא אים זאגט ווס סעקר בינמלאה איז בעקר פיר רעם בעל הבית. אזו ווי מיר האבן גערעקט צוויי איז שפחה דריי איז גיט קיין שפחה. זאמר להם ובה אס בזמן שהוא עומר אחד ווס

שליש אינן שכתה : לא אם אמרת בעומר אחד שהוא כגדיש . דין הוא שומר אחד שיש בו סאתים לא יהיה שכתה מפני שהוא כגדיש ואין שייך שכתה כגדיש : תאמר בשני עמרים . שהם כמו

כשחשוב אותם גסיס כשאר שעורים יהיה כהן סאתים לעפ"י שעשוי הם שדופס חץ בהם סאתים לא הוי שכתה ואין לפרש דעל טופח ממש יחשבו כאלו הם כשעורים הגסים חלא כשעורי'שכתה

שאר עמרים קטנים : ככריכות . כאלגודות קטנים : זקמה שיש בה סאתי' ושכתה אינה שכתה . דימין שכתה קמה משכח' שומר נה עומר שיש בו סאתים אינו שכת' אקמה שיש בה סאתים אינה שכתה ושכתה קמה ילפין קמה

אינו שכתה בשני עמרים ובהם סאתים אינו דין שלא יהא שכתה אמרו לו לא אם אמרת בעומר אחד שהוא כגדיש תאמר בשני עמרים שהן ככריכות : זקמה שיש בה סאתים ושכתה אינה שכתה אין בה סאתים אבל היא ראויה לעשות סאתים אפילו היא של טופח רואין אותה כאילו היא (ירושלמי ענבה) עננה של שעורים : ח הקמה מצלת את העומר ואת הקמה

ושכתה קמה ילפין לה מקרא דכתיב (שם) ושכתה עומר בשדה לרבות שכתה קמה : טופח . מין קטנים דקמח וקורין לו בערבי גילבאל' ובקמה של שעורים איירי שכתה טופח וטעמו דקום כטופח וחפילו הכי כולאים אותם כאלו הן גסיס כשאר שעורים ואם

העומר דלא הוי שכתה דכתיב (שם) כי תקלוז ושכתה עומר עומר שסביבותיו קליר הוי שכתה ולא עומר שסביבותיו קמה : ואת הקמה . חס שכתה קמה וכו' ראשי שכלים שלה מחוככים לקמה אחרת שלא שכתה זלם הקמה שלא

שכתה

קאתים ושכתה אינו שכתה בשני עמרים ובהם סאתים אינו דין שלא יהא שכתה] ואגב רבן גמליאל צו די חקמים אז איין בינטר אונ אין איהם אי' דא צוויי סאָה גיהער דאס צו בעל הבית . דארף דאך צוויי בינטקה אונ אין זיי איז דא צוויי סאָה גוויס גיהערן צום בעל הבית . לאָרדו דו לא אם אמרת בעומר אחד שהוא כגדיש תאמר בשני עמרים שהן ככריכות] האבן דיא חקמים גזאגט צו רבן גמליאל עם איז נים גדיה . איין בינטיל אונ אין אים איז דא צוויי סאָה איז ער גרעכנט אזוי ווי אשייער אונ באיי אשייער איז דאך גיטא קיין שכתה (תאמר) וויקסטו זאגן באיי צוויי בינטלאך ווס אין זיי איז דא צוויי סאָה אבער אין יעדן באזונדר איז דאך גאר דא איין סאָה ווערן זיי גרעכנט אזוי ווי קליינע בינטלאך אונ צוויי בינטלאך זענן דאך שכתה : ז [קמה שיש בה סאתים ושכתה אינה שכתה] אז מען הט פר געסין שמייענדיגע תבואה ווס איז דא אין זיי צוויי סאָה דייקט עם גיט קיין שכתה [אין בה סאתים אבך היא ראויה לעשות סאתים] אז עם איז גיטא קיין צוויי סאָה אין די תבואה גאר עם וואלט קענן זיין צוויי סאָה דהיינו די תבואה איז צו פיל אוקנטריקנט גווארן זענן זיי דין [אפילו היא של טופח רואין אותה כאילו היא עננה של שעורים] דהיינו די קערנר זענן אזוי דין ווי טופח (דאס איז איין סין דילינפרובט ווס די קערנר זענן גאנץ דין) דאריבער איז גיטא קיין צוויי סאָה . אָבך אזוי די קערנר וואלטן גווען גרעכר וואלט גווען צוויי סאָה . זעהט מען די דיע קערנר גדיה ווי עם וואלט גו'נ'ן גראב אונ אויב עם וואלט גווען גראב וואלט גווען צוויי סאָה איז עם גיט קיין שכתה אונ עם גיהער צום בעל הבית : ח [הקמה מצלת את העומר ואת הקמה] אז עם איז גווען אין שעקר שמייענדיני תבואה ווס ער הט זי גיט פר געסין אונ דר ביי איז גרעכט איין בינטיל

תבואה

מחש' מלל על הקמה השכחה הממוצרים שאלל: וכן באילן . סאה פירות תלושן
 אליה ולא הוי' שכחה: העומר אינו מציל . אלל סאה ממוצין אין מלטרפין וסוי שכחה :
 אם היה עומר שכוח או קמה שכחה כלל והשום והבצלים . סאה קמה של שום
 עומר שאינו שכוח אין עומר שאינו שכוח וסאה קמה של כללים אין מלטרפין לסאתים
 מליל לא על העומר
 ולא על הקמה
 השכחה: עקורה .
 מלושה ושאינה עקורה
 ממוצרת לקרקע אין
 מלטרפין לסאתים
 ונימא ללא הוי שכחה
 אלא אם שכחו הוו
 שכחה ודוקא בשכח
 שיהיה דלשכחה עקור'
 ולא שכח שאינה

הקמה . העומר אינו מציל לא את
 העומר ולא את הקמה . איזו היא קמה
 שהיא מצלת את העומר כל שאינה
 שכחה אפילו קלח אחד : סאה
 תבואה עקורה וסאה שאינה עקורה
 וכן באילן והשום והבצלים אינן
 מצטרפין לסאתים אלא של עניים
 הם . רבי יוסי אומר אם באת רשות
 העני באמצע אינן מצטרפין ואם לאו
 הרי

עקורה כיסה שאינה עקורה מלל על העקורה האילן לא משכחה רשום עני באמצע דלין לקט
 ופרט

תבואה וס' ער הט' זיא פר געסן . איז די שטייענדיג תבואה מציר אוף דעם בינטייל תבואה
 איז ער זאל גיט זיין קיין שפחה . (ואת הקמה) . אונ אויב ער האט פר געסן שטייענדיג תבואה
 אונ קען איינגינגן די תבואה וס' ער האט פר געסן צו די תבואה וס' ער הט' גיט פר
 געסן אונ אפ שטייענדיג און אייגעסן איז די תבואה וס' ער האט גיט פר געסן מציר אוף די
 תבואה וס' ער הט' פר געסן אז דס זאל גיט זיין קיין שפחה: [העומר אינו מציל לא את העומר
 ולא את הקמה] אוב ער הט' פר געסן איין בינטייל תבואה אדר שטייענדיגע תבואה אינן דר ביי
 איז גווען אבינטייל תבואה וס' ער הט' איר גיט פר געסן . איז דר בינטייל תבואה וס' ער הט'
 גיט פר געסן גיט מציר דעם אנדרן בינטייל אונ גיט די שטייענדיגע תבואה וס' ער הט' פאר
 געסן : [איזו היא קמה שהיא מצלת את העומר כל שאינה שכחה אפילו קלח אחד] ווי פיל
 תבואה דארף זיין אז עס זאל קענן מציל זיין דעם עומר אדר די תבואה וס' ער הט' פר געסן .
 אפילו איין ווארציר תבואה איז אוף גנוג מציר צו זיין : מ [סאה תבואה עקורה] וסאה שאינה
 עקורה איין סאה תבואה אפ' גשטימטע איז גילעגן ביי אסאה תבואה שטייענדיגע . אונ ער הט'
 זיי ביידע פר געסן . זאגט קען גיט ווי פאקד אין איינס איז דא צוויי סאה זאל דס גיט זיין
 קיין שפחה (ווי עס שטייט אין סשנה ר אז צוויי סאה איז גיט קיין שפחה) נאר ווייל איין סאה
 איז איין אפ' גשטימטער אונ דר אנדרר סאה איז שטייענדיג תבואה ווערט יעדן סאה גרעכינט
 באזונדער אונ ביירי זענן שפחה : [ובן באילן והשום והבצלים אינן מצטרפין לסאתים אלא של
 עניים הם] אונ ביי אבס' אז ער הט' פר געסן איין סאה פירות אוף דעם בוס (וואס זיי וואקסן
 נאך) אונ איין סאה פירות אפ' גריכעני רעכינט קען יעדן סאה באזונדער אונ עס איז שפחה:
 איין סאה אפ' גריסענע שום (סקאביל) אונ איין סאה וס' וואקסט נאך . אדר בצלים (ציבעלס)
 איין סאה אפ' גר' סני אונ איין סאה וואס וואקסט נאך רעכינט קען יעדן סאה באזונדער אונ
 עס איז שפחה . אונ דס ניקער צו די עניים [רבי יוסי אומר אם באת רשות העני באמצע
 אינן מצטרפין ואם לאו הרי אינו מצטרפין] רבי יוסי זאגט אוב עס איז דא צוויי' איין סאה

ומצו גלויין ואין כלכס כרבי יוסי : י שנתנה שהוא מין ממני הכללים : רבי יהודה לשחת . נקוד בעוד להם להכיל נכסיהם : אומר אין להם שכחה . לכל הטומות לאלומה . לקוד כדי לאכור בה עומרים לכהיב סדך מה שדס בגלוי פרט לטמון : אחרים כמו מאלמים אלומים (בראשית לו) : והבמים אומרים יש להם שכחה .

אגורי השום. שומין שלקטן כדי לאגוד בה שומים אחרים : ואגודות השום והבצלים . נוס סכמן אינן שכחה דלדך שומין וכללים ששוקין מכן אגודות קטנות וחומים ואגודים בחמש או שש מאלו הקטנות לאגודת אחת ועל

הרי אלו מצטרפין : י תבואה שנתנה לשחת או לאלומה וכן באגודי השום ואגודות השום והבצלים אין להם שכחה וכל הטמונים בארץ כגון הלוף והשום והבצלים רבי יהודה אומר אין להם שכחה . וחכמים אומרים יש להם שכחה : יא הקוצר בלילה והמעמר והסוכא יש להם שכחה ואם היה מתכוין ליטול את הגם

לוא הו שחכה משום דכיו כמשמר למקום שאינו נמר מלאכה דלמריקן לשיל בסוף פרק גדים דלא הו שחכה : הלוף . רמב"ם אמר

והשום והלפס וכיוצא בהן ואין כלכס כרבי יסודה : יא הקוצר בלילה והמעמר . זין זיוס זין כלילה : ואם היה מתכוין ליטול הגם הגם .

כין

אונ דעם אגודין פאה אין רשות פון דעם עניי דהיינו עם ליגט צווישן זיי לקט אדר פאה נוערט יערר פאה גרענענס באגודר אונ עם אין שפחה . אונ אוב צווישן די ביידע פאה ליגט ניט אונ אזאך וואס יקער צו די ענינים . רעכניגט סען ביידע פאה צוא זאמן אין דאס ניט קיין שפחה : י (תבואה שנתנה לשחת או באגודת) וואס סען שנייט צו געבן עסקין די בהמות אדער פון זאל דר מיט ביידע בינעטאף תבואה . [וכן באגודי השום ואגודות השום והבצלים אין להן שפחה] אונ אזו אין באיי קנאכיר אויך אזו ער האט אפ געשניטן דעם קנאכיר ער זאל דר מיט ביידע בינעטאף קנאכיר . אדר ער האט גכאכט קניינע בינעטאף קנאכיר אדר ציפילע אונ דר גאך וועט ער מאכן פון צוויי דריי קניינע בינעטאף אייני אגודים . די אדע זאמן ווס דא אין אום גרעכניגט זיי באיי זיי גיטא דר דין פון שפחה [וכן הטמונים בארץ] אונ אדע זאמן וואס די פרי אין בהאקטן אין יער ערד גישעת זיי וואקסין אונ די פלעטער זען פון אויבן . [כגון הלוף והשום והבצלים] דהיינו לוף (דאס אין איין מין ציפילע) אדר שום אדר בצלים . כפי יהודה [אומר] זאנט [אין להם שפחה] אז ביי זיי אין ניט דא דר דין פון שפחה . ווארום אין דר תורה שמיש שרה מינגט סען אזו ווי אפערק וואס די פרי אין פון אויבין אונ דר ווארציל אין אין דר ערד אין דר דין פון שפחה אפער אז די פרי אין בהאקטן אין דר ערד אין ניט דא דר ביי דר דין פון שפחה : [וחכמים אומרים יש להם שפחה] אונ די חכמים זאגן אז דר ביי אין אויך דא דר דין שפחה : יא [הקוצר בלילה והמעמר והסוכא יש להם שפחה] ווען איינער שנייט תבואה ביי נאכט אונ ער האט פאר געסין אפויסיד תבואה צו שניידן אדר איינר קלויבט צו זאמן בינעטאף תבואה ביי נאכט אונ האט פון געסין אפויסיד תבואה אדר אפלייגט דא שנייטן תבואה אדר צו זאמן גקריבן בינעטאף אונ האט פון געסין [בוי סאג אדר ביי נאכט] אין ארץ ישראל : [והם הן מתכוין ליטול את הגם הנס אין די שפחה] אונ אויב

(ורעם)

כיון דמתכוין ליטול הסיני אפי' דקין אין להס' ושכחם עומר בשדה עומר שאלהם שוכחו
 סכס: על מנת מה שאני שוכח אני לעולם ילא זה שאלה' זוכרו לאחר זמן: שפכונ' .
 נומל יש לו שכחה . דמסכה על מס' שיתיו שופכים שמן הכרזה: בישני . שסא
 שכחונ' כחורס ומגלו בטל: מבייש כל שאר חילמות מרוב השמן שיולא

פרק ז כל זית .
 הגם הגם אין לו שכחה . אם אמר שהוא עוש הרב' .
 ביות הנמופה בשעתו . דרי אני קוצר על מנת מה שאני
 על סס שסא נוסף שוכח אני אמול יש לו שכחה: שכהה . סהס
 שמן קראו לו נוספה פרק ז כל זית שיש לו שם בשדה
 חש"פ שאינו נוסף כל אפילו ביות הנמופה
 שסס הואיל והעלו לו בשעתו ושכחו אינו שכחה . במה
 שס זה על שסא נוסף דברים אמורים בשמו . ובמעשיו .
 בשעתו חס שכחו אינו ובמקומו . בשמו שהיה שפכונ' . או
 סכס דכסיב (דכרס) בישני' במעשיו . שהוא עושה הרבה .
 בצד הפרצה . ושאר כל היותים שנים שהוא עומד בצד הגת או
 רבי יוסי שכהה . רבי יוסי
 אומר

ער הם ניהאם אין דיא גידאנקן צו געסן די גרויכע בינגקע תבואה (ער האט זיי גיט פו געסן)
 גאר די קליינע בינגקע הם ער פו געסין . איז ביי ארע גימא דר דין שכהה : (אם אכר דרי
 אני קוצר על מנת מה שאני שוכח אני אמול יש לו שכחה) אויב דער בעל הפית האט גזאמט
 איה שגייר די תבואה אויף דעם תנאי אז אקץ וואס איה וועל פאר געסין וועל איה עס צו געסן
 העקפט גיט זיינע רייד גאר עס איז יוא שכהה . ווארום אז איינער געכט אויס אהנאי אויף דעם
 וואס עס שטייט אין דר תורה איז זיין תנאי כמל :

סיק ז (כל זית שיש לו שם בשדה) ועדער איינבער בוים וואס האט אנאמען אין פעדד . (אפילו
 ביות הנמופה בשעתו) אפילו איין איינבער בוים וואס הייסט נמופה ווייל ער טריפט
 בויםאזייל גאר אין זיין צייט (אונ גיט אלע מאל) (ושכהה) אונ ער האט אים פאר געסין (אזי
 שכהה) בייכט עס גיט קיין שכהה . ווארום עס איז אנדערש גיט קיין שכהה גאר אזי אזא
 ויס עס קען פו געסן ווערן אויף אייביג . אכר דר בוים קען גיט פו געסן ווערן ווייל ער האט
 אבאזונדר גאמן וועט ער זיך דר מאגן אן איהם . (בסה דברים אמורים) ווען איז דאס גזאמט
 גוואקן אז עס איז גיט קיין שכהה (בשמו) אז דר בוים האט איין באזונדר גאמן (ובכעשיו) אדר
 ער איז אפ גוונדרט פון ארע בוקר מיט זייני מעשים : (ובמקומו) אדר מיט זיין ארס איז ער אפ
 גוונדרט : (בשמו שהיה שפכונ') מיט זיין גאמן . דהיינו מען רופט אים שפכונ' (ווייל ער גיכט
 פון זיך פיל איל) (או בישני) אדר מען רופט אים בישני (ווייל ער פו שעקט אלע בוקר מיט זיין
 פיל אייל וואס ער גיט) : (במעשיו שהוא עושה הרבה) דורך זייני מעשים (ווייל עס וואקסט אוף
 אים פיל איינבערן : (במקומו שהוא עומד בצד הגת או בצד הפרצה) דורך זיין ארס . ועו
 ער שטייט ביי איין קעלמער אדר ביי איין צו גראבענעם פארקאן . די איינבער בוקר קען דר
 בעל הבית גיט פו געסן אוף לאנג נאריבר איז דס גיט קיין שכהה : (ושאר כל היותים) אונ דר
 איינבער איינבערן (שנים שכהה) צוויי איז שכהה (ושלשה איין שכהה) אונ דרי איז גיט קיין
 שכהה (רבי יוכי אומר אין שכהה קינותים) דרי יומי זאמט בייא איינבערן איז גאר גימא דר דין

קיסר וסחריב אח כל הארץ ולא היו זיתים
 מאיין אבל בזמן שזיתים מאיין עודה רבי יוחי
 דיש שכחה לזיתים וכן מי שהיו כל זיתיו
 נמופה או שופכוני או בימי יש לבס שכחה :

ב שלש שורות
 של שני מלבנים .
 שלש שורות של חילמי
 זיתים וזין שורה
 ראשונה לשמה ערוגה
 מרובעת כדמות מלבני'
 הסבואה שזין הזיתים
 דתקן לעיל בריש פרק
 ג' וכן זין שורה
 שניה לשלישית ושכח
 חילן אמלטי שבשורה

אומר אין שכחה לזיתים : ב זית
 שנמצא עומד בין שלש שורות של
 שני מלבנים ושכחו אינו שרחה . זית
 שיש בו סאתים ושכחו אינו שכחה .
 במה דברים אמורים בזמן שלא
 התחיל בו אבל אם התחיל בו אפילו
 בזית הנמופה בשעתו ושכחו יש לו
 שכחה . כל זמן שיש לו תחתיו יש
 לו בראשו . רבי מאיר אומר משתלך
 המחבא

האמלטיים לזכר שכחה שהאילנות שסביביו
 הכתירוהו ודמי לחפוכו בקש או עמדו עניים
 כנגדו דתקן לעיל דלזו שכחה : במה דברים
 אמורים . אמלטי' דלעיל קמסדר דתקן בזית

משתלך המחבא

פון שפחה : ב [זית] זינקצא עומד בין שלש שורות של שני מלבנים] אז עם איז גווען אין
 פקעך נפלאנצט איין שורה בוסר אונ איין שורה הבואה . פיר קאנטיג אזו ווי אציגל . אונ דר
 גאך וויכר אשורה בוסר . אונ אשורה הבואה . אונ דר גאך וויכר ארריטי שורה בוסר .
 [ונשכחו] אונ ער הט פר געסן אין דר מיטקסטי שורה דעם מיטקסמין בוס (אינו שפחה) איז דס
 גיט קיין שפחה . ווארום ווייל די בוימער וואס ארים האבין איהם פאר שטעקט דאריבער הט ער
 פאר געסן איז דס גלייך אזו וויא דיא ענינים וואלטן אים פר שטעקט וואס עם איז דר דין אז עם
 איז גיט קיין שפחה : [עית] שלש בו סאתים ונשכחו אינו שפחה] איין אייגבער בויס ווס עם איז
 אין אים דא צווייא סאה אונ ער האט אים פאר געסן הייבט דס גיט קיין שפחה [פקה דברים
 אמורים] ווען איז דר דין אז אזית הנמופה בשעתו איז גיט קיין שפחה [אזו וויא עם איז גשטאנן
 אין דר ערשטער משנה] [בזמן שלא התחיל בו] גאר אז ער האט גאר גאר גיט אן גהויבן אפ צו
 קליבן פון אים [אבל אם התחיל בו] אבר אז ער הט אן גהויבן אפ צו קליבן אונ דר גאך הט ער
 פאר געסן [אפילו בזית הנמופה בשעתו ושכחו יש לו שפחה] איז אפילו בויא זית הנמופה
 בשעתו און שפחה [כל זמן שיש לו תחתיו יש לו בראשו] אוב בשעת ער הט גקליבן פון דעם
 בוס הונטן הט ער זיך דר מאנט אז און דעם בוס הט ער פר געסן אביסיל פירות אפ צו קליבן
 ווייל ער קלובט גאך פון בוס איז דס גיט קיין שפחה גאר עם גהער צום בעל הבית רבי מאיר
 [אומר] זאנט [משפחה המתבא] אפילו ער הט שון הונטן און אפ גקליבן גאר ער האט גאך גיט
 דרין גזכט דעם בוס אין ארי באהאלטני ערטר אונ דר ווייל האט ער זיך דר מאנט אז ער הט
 גאך גקאזט און דעם בוס פירות ווס ער הט אן וויא פאר געסן איז דס גיט קיין שפחה סיידן
 ער האט שון דרין גזכט דעם גאנצן בוס אונ ער איז פון אים אונעקעגאנגן אונ דר גאך האט

רבי עובד פאה פרק ז מברטנורה ח

לחזר וללקט ואין הלכה כרבי מאיר: ג איזהו הממורה כהורס (שם) וכרמך לא תשולל: פרט. הממור כהורס (ויקרא יט) ופרט כרמך לא תלקט: עקץ. חקך: הוסבך בעלים. על זה כמשלוי שכל כהפו של אדם הוא מקרא

הרי הוא של בעל הבית. שלא נפרט דרך גליסה: המניח כלכלה בשעה שהוא בוצר נתן כל חסות הטעמים שיפול הפרט למוכו: הרי זה גוזל את העניים. כל שאין לה לא כרתך ולא גמף ירושכתי עולם משרי כב אם

המחבא: ג איזהו פרט הנורש בשעת הבצירה היה בוצר עקץ את האשכול. הוסבך בעלים. נפל מידו לארץ ונפרט הרי הוא של בעל הבית. המניח את הכלכלה תחת הגפן בשעה שהוא בוצר הרי זה גוזל את העניים על זה נא אל תסג גבול עולים: ד איזהו עוללות כל שאין לה לא כרתך ולא גמף ירושכתי עולם משרי כב אם

לחזק: א אל תסג גבול עולים. מפוסק לפני סחר השטלות כשלל לפני האים:

ער זיה דר טאנט אן היא פירות ווס ער דט באר נעסן. איז יוא שפכה: ג [איזהו פרט] אין דר הורה שמיט אז כען קלובט אפ אומין גארטן ופרט פרקה לא תעולל. ווס ווערט אן גרופן פרט. זאגט דיא משנה [הנושר בשעת הבצירה] דיא וויינטרופן וואס פאקן אראפ בשעת ער קלובט זייא אפ פון בוס דס טאר דר בעל הבית ניט נעסן פאר זיה דאס גהער צו דיא עניים: [זיה בוצר עקץ את האשכול הוסבך בעלים נפל מידו לארץ ונפרט הרי הוא של בעל הבית] ער האט גקליבן דיא ענבים אונ דט אפ גשניטן צווייגליך וויינטרופן אונ זייא האבן זיה פאר משפעט אין דיא בקעטר אונ דווקא דעם זענן זייא אראפ גפאקן אוף דר ערד גהער דאס צום בעל הבית. ווארום עס איז דאך אראפ גפאקן דווקא אסיבה [המניח את הכלכלה תחת הגפן בשעה שהוא בוצר הרי זה גוזל את העניים] אז דר בעל הבית שפעלט אקארב הנשטר דעם בוים פרי די וויינטרופן ווס וועלין אראפ פאקן בשעת ער וועט אפ קלויבן זאלן אריין פאקן אין דעם קארב וועט ער זייא נעסן פאר זיה. (ווארום ער טייגט גאר אז דער פרט ליגט אוף דר ערד גהער צו דיא עניים דאריבער זעהט ער אז דר פרט זאל ניט אראפ פאקן אוף דר ערד גאר אין דר קארב). זאגט די משנה אז דר בעל הבית גזקת דר מיט דיא עניים ווארום באלד וייא עס פאקט גאר אראפ פון בוים האמשוי עס ליגט גאך ניט אוף דר ערד גהער שון צו דיא עניים [על זה נאמר אל תסג גבול עולים] (דר פשט פון דעם פסוק שמיט פריער פרק ה' משנה ו'): ד איזהו עוללות. אין דר הורה שמיט [ברקה לא תעולל. ווס ווערט גרופן עוללות. וכך שאין לה לא גמף ולא כרתך. פתח ווערט גרופן]. בשעת דר צווייג פון די וויינטרופן ווערט אלט גייט ארום פון צווייג קלייני צווייגלאך ביי דר זייט (אונ אוף די קלייני צווייגלאך זענן די וויינטרופן) זיער גריקט אונ ליגין איינר אוף דעם אנדערן אונ עס זעהט אים וייא איינר ליגט אוף דעם אנדריגס אקסי. דס הייקט בתח אונ אז דר צווייג איז גאך יונג זענן די צווייגקע אוף אים שישטר אונ ליגין ניט איינר אוף דעם אנדערן. דס הייקט ער הט ניט גיין בתח. דר צווייג גהער צו דיא עניים. גמף הייקט ביי איין אקטן צווייג אין סוף צווייג אויפן קשיין פון

אם ספק שגראים האשכולי הקטנות החלויות
 בשרביט כללו שוכבת זו על זו ואין שוכבות
 יכה להשתחא הוי ספק אם יש לה כהף אם לאו :
 שבארכובה . יחור של זמורה שחלוין בה
 השכולות הרבה והבזר
 קוללה והיא נקראת
 חרטובה ופעמים שיש
 בה עוללות עם
 האשכולי : נקראת .
 נקללת ונחמכת
 ודוגמתו שטיט כיומא
 (לה :) קראו ומירק
 חזה שהיטה על ידו .
 ובמקרא (ירמיהו מו)
 קרן מלפון בל גרגר

עלמנו: רבי יהודה אומר אשכול דמכני
 (ישטיח י"ז) וכשאר זו עוללות כחוקף זית שמים
 בלשה גרגרים . שנים שלשה גרגרים עוללות
 יותר מכאן אשכול : והכמים אומרים
 עוללות . דלא חשיבי
 הגרגרים השוכבים זה
 על זה להקרא כסף
 והלכה כחכמים :
 ה המדל בגפנים
 כשהגפנים סמוכים זה
 לזה זה עוקר מלמס
 שביניהם והאחרים
 מחוקקים בכך : כן
 הוא מדל בשל
 עניים . חף על פי
 עוללות של עניים ק'
 מדל בשלם כמו בדלו הסדר עניים דין

אם יש לה כתף או נמף של בעל
 הבית . אם ספק לעניים . עוללות
 שבארכובה אם נקראת עם האשכול
 הרי היא של בעל הבית ואם לאו
 הרי היא של עניים . גרגר יחידי
 רבי יהודה אומר אשכול והכמים
 אומרים עוללות : ה המדל בגפנים
 כשם שהוא מדל בתוך שלו כן הוא
 מדל בשל עניים דברי רבי יהודה .
 רבי

כגון אשכול שאין לו אשכולות קטנות
 על אלה הגרגרים מחזירים בשרביט

סוהף

דר פישעקסטר זענן די וויינטרויפן געדיקט באוואקסין אז מען זעהט ניט ארויס דעם שפיץ
 פון דר רוט אונג עם ביינט אראפ דעם רוט . דס הייסט נמף (אראפ מריפין) דיא וויינטרויפן זעהן
 אויס וויא עם טריפט אראפ פון צווייג אונג בייא איין יונגען צווייג איז דס נמף . דר יונגער
 צווייג געהער צו די עניים . דאריבער ווערין דיא צווייגן ווס האבן ניט קיין פתף אונג ניטקין גמף
 גרופן עוקלות : (עולל איז דר פיימיש וונג) אים ניש לה פתף אונג נמף שר בעל הבית אויב עם קט
 יוא פתף אונג גמף געהער צום בעל הבית (אם ספק לעניים) אונג אויב עם איז אפסק . עם זעהט
 אויס וויא עם ליגט יוא איינר אוף דעם אנדערן אונג פאקט ליגט ניט איינר אוף דעם אנדערן
 אזוי וויא עם דארף זיין . גיהער דס אוף צו די עניים (עוללות שפארכובה) ארכובה הייבט דר
 צווייג ווס וואקסט אוף דעם צווייג ווס גייט ארום פון בוים אונג אוף אידס זענן די קליינע צווייגלאך
 מיט וויינטרויפן ווס ליגן איינר אוף דעם אנדערן (פתף) אונג עם איז אכאל דא אוף דעם צווייג
 וויינטרויפן ווס ליגן ניט איינר אוף דעם אנדערן (עוללות) זאגט דיא מ'שנה (אם נקראת עם
 האשכול הרי היא של בעל הבית) אויב ער שנייט אפ דעם גאנצן צווייגיג גיהער דס צום בעל
 הבית (אם לאו הרי היא של עניים) אונג אויב ער שנייט אפ דיא וויינטרויפן געהערן דיא עוקלות
 צו דיא עניים (גרגר יחידי רבי יהודה אומר אשכול נחכמים אומרים עוללות) איין אשכול ווס עם
 גייט ניט ארויס פון אים קיין קליינע צווייגלאך גאר די וויינטרויפן וואקסן אוף דעם פישעקסטן
 צווייג אונג זייא וואקסן אוף געדיקט איינר אוף דעם אנדערן אונג האבן פתף אונג נמף זאגט רבי
 יהודה אז דס ווערט גרופן אשכול אונג עם גיהער צום בעל הבית . אונג די חכמים זאגן אז דס
 הייבט עוקלות אונג עם גיהער צו דיא עניים : ה (הסדר בגפנים) אז די וויינשטאקן וואקסן צו
 געדיקט אונג איינר לאזט ניט וואקסן דעם אנדערן רייסט מען אויס אביסל וויינשטאקן אונג מען
 מאכט זייא שישעקער דורך דעם מען דיא איבריגע בעסר וואקסן . זאגט די מ'שנה ופ'שם שהוא
 מדל בתוך שלו כן הוא מדל בשל עניים דברי רבי יהודה) אזוי ווי ער מאכט שישעקער זייג

וויינשטאקן

בזקף יש להם וכחם ששוקף כמו שסוף מדל
 בשלו ק מדל בשל חזירו אף עניים קן : רבי
 מאיר אומר בשליו הוא רשאי . קס"ד
 עניים דין קונה יש להם בחלקם וכחם
 שהמוכר להזירו עשר
 אשכולות אסור ליגע
 בהן אף בשל עניים קן
 והלכה כרבי יהודה :
 ו כרם רבעי .
 הנוטע כל עץ מאכל
 בשנה הרביעית מעלה
 הפירות לירושלים
 ואוכלם שם בקדושה
 מעשר שני או פודה אוסם ומעלה הדמים
 לירושלים דכתיב (ויקרא יט) ובשנה הרביעית
 יהיה כל פריו קדש כלולים ודרשין כלולים
 כמו חלולים אמר רחמנא אחליה וסדר אחליה :
 בית שמאי אומרים אין לו חובש. אף
 פ"פ שטעון פדיון כמעשר שני אין הבעלים
 מוכיפים את החומש דלא כהנה חורה זו
 חומש : ואין לו ביעור . אינו חייב לנטרו
 מן הבית בערב פסח של רביעית ושל שביעית
 כשמבער המעשר' דכתיב (דברים כ"ו) בערתי
 הקדש מן הבית : וב"ה אומרים יש לו .
 חומש ויש לו ביטור
 בית הלל ילפי קדש
 קדש ממעשר מה
 מעשר יש לו חומש ויש
 לו ביטור אף כרם
 רבעי יש לו חומש
 ויש לו ביטור ובית
 שמאי לא ילפי קדש
 קדש ממעשר : יש
 לו פרט ויש לו עוללות . דכחולין חשבי
 ליה : והעניים פודין לעצמן . מן הפרט
 והעוללות שלקטו ואוכלים אותן במקומן ומטלין
 הדמים לירושלים : ובית הלל אומרים
 כולו לגת . משום דילפי ממעשר וסבדי להו
 מעשר שני ממון גבוה הוא הלכך אין לעניים
 חלק בו והוכיח העוללות עם שאל היון
 והבעלים

וויינישטאקין אזוי מאכט ער שייטערר די וויינישטאקין פון פאה אַנד פון עוללות ווס דם גקדער
 צו דיא עניים . ווארום ער מאכט דאך דר קום בעסר דיא איינריג אזוי זאגט רבי יהודה (רבי
 מאיר זאגט אבשלו הוא רשאי ואינו רשאי קשד עניים) ויני וויינישטאקן קעג ער שייטער מאכט
 אַנד פון די עניים מאר ער גיט שייטער מאכטן [כרם רבעי] דר דין איז אז איינר פראנצט אנויין
 גארטן די ערשטי רביי יאר מאר ער גיט עסין דיא פירות עם ווערט גרוסן ערדה . אונ אין דעם
 פערטין יאר זענן די פירות הייניג קען מוז זיין פירן קיין ירושלים אונ דארטן זיין עסין אונ
 אז עס איז אים שווער צו פירן דיא פירות קיין ירושלים לייזט קען אום דיא פירות און געלט
 אונ דיא געלט פירט קען קיין ירושלים . בית שמאי [אומרים] זאגן [אין כו חזקש] אז ער דארף
 גיט געבן קיין פינענפטיל קער וויא עס איז ווערט בשעת ער בייט אום דיא פירות און געלט נאר
 וויא קיד דיא פירות זענן ווערט אזו פיל געלט פירט ער קיין ירושלים [ואין כו ביעור] אונ אז
 עס קומט ערב פסח פון פערטין יאר פון שמיטה אַנד פון זיעקסן יאָר אז ער דארף אלע
 מעשרות אונעק געבן פון שטוב . דיא פירות פון כרם רבעי קעג ער נאך האקטן באיי זיך . ובית
 הלל [אומרים] זאגן [יש לו] אז ער דארף זיא געבן אפינפטיל קער בשעת ער בייט אום דיא
 פירות און געלט אונ אז עס קומט ערב פסח פון פערטן אַנד פון זיעקסן יאר פון שמיטה אזוי
 וויא ער דארף אונעק געבן פון שטוב אלע מעשרות אזו דארף ער דאס און אונעק געבן בית
 שמאי [אומרים] זאגן אז פון כרם רבעי [יש לו פרת] דארף קען און געבן פרת [ולש לו עוללות]
 אונ עוללות צו דיא עניים אונ דיא עניים פירן דיא פירות קיין ירושלים [והעניים פודין לעצמן]
 אַנד זיין בייטן אום און געלט אונ פירן דיא געלט קיין ירושלים אונ דיא פרת ועוללות אסין
 זיין אין דר דיים . ובית הלל [אומרים] זאגן [פודי קנת] אז פון כרם רבעי גיט קען גיט קיין

וכבמלים מעלים ככל לירושלים : ? שכולו עוללות . שאין ככל ככס אשכול ביטו קחף ונמף : אם אין בציר . וכמה שיעור בלי שלש אשכולות שמושים רביעים : אמר לו רבי עקיבא

וכרמך לא תעולל ? כרם שכולו עוללות ר"א אומר אפ"כולו עוללות לבעל הבית רבי עקיבא אומר לעניים . וכי אלמד אמר לל' אמר רבי אליעזר (דברים כד) כי תבצור לא תעולל אם אין בציר מצין עוללות סימא הואיל ואין לעניי אמר לו רבי עקיבא (ויקרא יט) וכרמך בשללות קודם לכאן לא תעולל אפילו בולו עוללות אם

כן למה נאמר כי תבצור לא תעולל אין לעניים בעוללות קודם לבציר : ח המקדיש כרכו עד שלא נודעו בו העוללות אין העוללות לעניים . משנודעו בו העוללות . העוללות לעניים . רבי יוסי אומר יתנו שכר גידוליו להקדש . איזה היא שכתה בערים כל

קדם אונ גיט בין עוללות נאר דם גהער אין גאנצן טום בעל הבית אונ ער פירט דיא גאנצן יירות בין ירושלים ארץ ער בייט דאס אום ארץ נעקט : ? (אכם שכולו עוללות) אנויין גארטן גום אין דרקה אום עוללות (וויא עס שטייט אויבן משנה ד) רבי אליעזר (אומר) ואגם (קבעל הבית) אז עס גיהער אין גאנצן צום בעל הבית . אונ רבי עקיבא (אומר) ואגם (לעניים) עס גיהער אין גאנצן צו דיא עניים (אמר רבי אליעזר פי תבצור לא תעולל אם אין בציר מצין עוללות) הט רבי אלעזר גיזאגט עס שטייט אין פסוק ווען דו וועקט קלויבן ביין וויין גארטן זאלקסטו גיט נעמן דיא עוללות אונ אז עס אין גיט דא ויאם ציא קלויבן פון וואגען זאר ויין עוללות . (אז עס שטייט אין פסוק אז דוא וועקט קלויבן זאלקסטו גיט נעמן די עוללות . איז דאך משמע אונ ער דארף עפעס קלויבן פאר זיך אויפן דיא עוללות . ווס ער גיט צו דיא עניים . אונ אז דר ויין גארטן איז אין גאנצן עוללות אונ ער וועט דארפן אין גאנצן נעמן צו דיא עניים ווס וועט דר בעל הבית נעמן פאר זיך) (אמר לו רבי עקיבא) הט רבי עקיבא גיזאגט צו רבי אליעזר עס שטייט אין פסוק (וכרמך לא תעולל) פון ביין וויין גארטן זאלקסטו גיט נעמן דיא עוללות איז די משמעות אפילו (פירו עוללות) ביין גאנצער וויין גארטן איז עוללות זאלקסטו ארץ גיט נעמן נאר עס גיהער אין גאנצן צו דיא עניים (אם פן קמה גאמר) נאר ווס דען שטייט אין פסוק (כי תבצור לא תעולל) דו זאלקסט גיט אפ קלויבן (אין לעניים בעוללות קודם הבציר) דר פשט איז אז דו וועקט אפ קלויבן זאלן די עניים נעמן די עוללות . אפר איידר דא קלויבסט אפ סארן דיא עניים גיט נעמן קיין עוללות . אפר אז אין וויין גארטן איז גיט סעדר דא נאר עוללות גיהער אין גאנצן צו לעניים : ח (המקדיש ברמז) אז מען איז מקדיש אנויין גארטן (עד שלא נודעו בו העוללות אין העוללות לעניים) איידר מען הט דר קענט די עוללות גיהערין די עוללות צו הקדש און גיט צו די ארעפי לייט (משטרענו פו העוללות . העוללות לעניים) אפר אז מען הט שון דר קענט דיא עוללות דר נאה הט ער מקדיש גיזען גיהערין די עוללות צו די עניים . ר' יוסי (אומר) זאגט יתנו שכר גידוליו להקדש די עניים מונן בצאלין צו הקדש פאר ווס עס וואקסט דארטן : (איזה היא שכתה בערים כל שציינו יכול קפושם את יד ויקמרה) בייא נפנים ווס שטייען דוקטר גישפארט מיט שטעקנס . ווס היקט שכתה . זאגט די משנה אז ער הט פאר נעמן ארץ די נפנים אונ איז פון דיא נפנים אזוא וויט אנועק גאנצן אונ ער קען שון גיט

הגפנים שלה מולות על גבי כלונסות ועלים
 לשון חף ערשנו רעננה (ש"ה א'): כל שאינו
 יכול לפשוט • כלומר לאחר שערב מעליה
 אם במקום שמזכר אינו יכול לפשוט ידו וליטול

קרינא ביה לא תשוב
 לקחתו (דברים כ"ד):
 אבל רגליות •
 הגפנים העומדים על
 גבי קרקע מדורכים
 עליהם צדגל •
 משיעבור הימנה •
 כיו שכחה דכל גפן
 וגפן הכרובליו חשיבא
 כאומן צפ"ע ואכור
 לשון מאומן לאומן •

כל שאינו יכול לפשוט את ידו
 וליטלה וברגליות משיעבור הימנה •
 פרק ח מאימתי כל אדם מותרין
 בלקט משילכו
 הנמושות • בפרט ועוללות משילכו
 העניים בכרם ויבאו • ובזיהים
 משתרד רביעה שנייה • אמר רבי
 יהודה והלא יש שאינם מוסקין את
 זיתיהם אלא לאחר רביעה שנייה •
 ארא

פרק ה מאימתי הנמושות • אית (ע) • פירוש אחר רביעה על שם
 דמפרשי זקנים
 שממער

דר לאנגן מיטין האנט צו געפן איז שון שפחה (וברגליות משיעבור הימנה) און די גפנים וואס
 שטייען אין דער ערך גיט אונטער גישפארט וויא באלד ער גייט נאר אונעק פון טיין שפאק איז
 שוין שפחה :

פ"ח (מאימתי כל אדם מותרין בלקט משילכו הנמושות) ווען מעגן אלע פענש'שן קלובן קקט
 משילכו הנמושות. אנדרי מייטשן נמושות די אקטי זייט ווס גייען אן גשפארט
 און זייערי שפעקניגס. און אנדרי מייטשן נמושות קלובן נאך קלובן עס זענן שון גווען אין
 פעלד איין סאהל עניים און האבן גקליבן קקט און דר נאך זענן שון גווען נאך אסאהל עניים און
 האבן גקליבן קקט. זאגט די משנה ווי באקד עס זענן שון גווען אין פעלד די זקנים. אדר טען
 הם שון צוויי סאהל גקליבן די פאה און קקט איין סאהל נאך דעם אנדרן סאהל. רעכנן דיא
 עניים עס איז שון גוים אלץ אפ גקליבן גווארן און אוב עס איז נאך דא אביסל פאה אדר קקט
 דונט עס זיי גיט צו קלובן דאריבער האבן זיי עס מפקיר גווען מעגן שון אלי קלובן די קקט ופאה.
 [בפרט ועוללות משילכו העניים בפרם ויבאו] אז די עניים האבן איין סאהל גקליבן אין פרם
 די פרט ועוללות און האבן גבראקט אהיים און זיי זענן נאך אסאהל נקיסן און גקליבן. נאך
 דעם אנדרן סאהל אפ קלובן מעגן שון אלע געפן די פרט ועוללות [וגזיתים משתרד רביעה
 שנייה]. ווען מעגן אלי קלובן די זיתים. ווי עס נידרס דר אנדרר רעגן. דס איז אין אמיטיל
 יאהר דריי און צוואנציג מעגן אין תודש השון דר נאך הייבט שון אן באקט צו עערן דונט שון
 גיט דעם עני צו גיין אין פעלד געסן אביסל זיתים דאריבער זענן דיא עניים דס מפקיר מעגן
 שון אלי קלובן די זיתים. [אמר רבי יהודה והלא יש שאינם מוסקין את זיתיהם אלא לאחר
 רביעה שנייה] האט רבי יהודה גזאגט עס זענן דאך דא פיל מענש'שן וואס הייבן גיט אן אפ צו
 קלובן זייערי זיתים פיי נאך דעם אנדרן רעגן. איז דאך איצט נאך דעם אנדרן רעגן די צייט
 וואס דיא עניים הייבן אן אפ צו קלובן זיתים. ווי אזו זאגט דר ערשטר פנא אז ווי עס גיט דר
 אנדרר רעגן מעגן שון אלע קלובן די זיתים [אקא פרי שיהא העני יוצא ורא יהא פביא בארבעת

שהמטר משכיב הספר ומרביעו הרגום רוכן
דביעה חמן רביעה שמי בשנה בימות הוא
בכ"ג במרחשוון: שאינן מוסקין. מסיקה
בימים כמו קולר בחצוצה בולר בעגנים לורס
כתלמים גודל בחמרים

קך מוסק בימים:
ולא ירא מביא
בארבעה איסרות.
דכיינו שמי פולדיונים
שכפולדיון שני איסרין
ותנן חין פוחמין לעמי
כעובר ממקום למקום
מככר בפולדיון דכיינו
מזון שמי סעודות וכיין
שאינו מביא ימים טובים

אלא כדי שיהא העני יוצא ולא יחא
מביא בארבעה איסרות: ג נאמנים
על הלקט ועל השכחה ועל הפאה
בשעתן ועל מעשר עני בכל שנתו
ובן לוי נאמן לעולם ואינן נאמנין
אלא על דבר שבני אדם נוהגין בו:
ג נאמנין על החטים ואין נאמנין על
הקמח ולא על הפת. נאמנין על
השעורה של אורז ואין נאמנין עליו
בין

ארבעה איסרות דכיינו מזון שמי סעודות לו
ושמי סעודות לאשמו חף הוא אינו יולא ללקוט
ואין הלכה כרבי יודא: ג נאמנים. טעמים
לומר חטים כללו של לקט שכמה ופאה הן
ופטורים מן המעשר: בשעתן. בשעת הקליה:
בכל שנתו. בשנה שלישים ובשנה ששים

החמין לוי של מעשר

איסרות) או דר עני גייט אין פקד קלובן אונ גפינט שון גיט צו ברענגן אהיים ווס עם אה
ווערט פיר איסרות (ראם איז אזו אפטגע). ווייל ער שון גיט מעהר גיין אין פעקיד. אונ אין
שון מפקיד ווס דארט איז גבליבן. פון דר צייט מענן שון אקע קלובן: ג נאמנים על הלקט
ועל השכחה ועל הפאה בשעתן] דיא ארמע לייט זענן בגלובט און זייערי תבואה צו זאגן אז
דס איז פון לקט שפחה ופאה אונ ער איז פטור פון מעשר. אין דר צייט ווס מען נעמט לקט
שפחה ופאה (ראם איז בשעת שנים). [נער מעשר עני בקל שנתו] אונ די עניים זענן בגלובט
צו זאגן אז די תבואה איז פון מעשר עני דעם גאנצן יאהר וואס מען גיט מעשר עני (ראם איז
דעם דריטן אונ דעם זעקסטן יאהר פון שמטה ווס דאמאקס איז די צייט פון מעשר עני צו
נעבן) [ובן לוי נאמן לעולם] אונ אלוי אה אייביג בעגלובט צו זאגן אז די תבואה איז פון מעשר
ראשון אונ ער הט שון געבן דר פון הרומט מעשר צום פהן: [ואינן נאמנין אלא עד הקר
שבני אדם נוהגין בן] אונ זיי זענן נאר בגלובט און די זאכן ווס דר שפייגל איז אז מען זאל
זיי דס געבן פון מעשר. (דיא אנדרע משנה איז ספורש): ג [נאמנין על החטים ואין נאמנין
על הקמח ולא על הפת] זיי זענן בגלובט און ווייץ צו זאגן אז דס הט מען זיי געבן מעשר
אבר זיי זענן גיט בגלובט און מער אדר און ברוט צו זאגן אז דס הט מען זיי געבן מעשר.
ווארום עם איז גיט דר שפייגל מען זאל געבן מעל אדר ברוט פון מעשר. (אבר אז זיי זאגן די
מעל אדר די ברוט האבן מיר גמאקט פון די תבואה ווס מען הט אונן געבן לקט שפחה פאה
זענן זיי בגלובט. [נאמנין על השעורה של אורז ואין נאמנין עליו בין חי בין סבושיל] זייא זענן
בגלובט און רייז ווס זענן אין די זאגן צו זאגן אז דס איז פון מעשר. אבר און רייז ווס זענן

שגרה במכה וזכרה קליפתו [שעורה קורא
 לו] ונחמך דיסה בעודו בקליפתו דרך להלקי
 נעמים: גריסין. כמאן גריסין של גרוסות:
 נאמנין על השמן. שדך להלקי מעשר
 עני בשמן: ואין

המבושל דפעמישכבעל
 כצית שכה מלעשר
 ומעשר מן המבושל
 מסוך הקדרה:
 מלפסו. הקדרה
 או הפורו שמזבל צה:
 ה אין פוחתין
 לעניים בגורן.
 כשמחלקין מעשר עני
 בגורן אין נוהיין לכל
 עני ועני פחות משיעור
 זה דכהיז (דברים כו)

בין חי בין מבושל. נאמנין על הפול
 ואין נאמנין על הגריסין ליה חיים
 ולא מבושלין. נאמנין על השמן
 לומר של מעשר עני הוא ואין נאמנין
 עליו לומר של זיתי נקוף הוא:
 ד נאמנים על הירק די ואין נאמנים
 על המבושל אלא אם כן היה לו
 דבר מועט שכן דרך בעל הבית
 להיות מוציא מלפסו: ה אין פוחתין
 לעניים בגורן מחצי קב חטים וקב
 שעורים

נאמנים לומר של
 זיתי נקוף הוא.
 זיתי נקוף ממהות
 עניים הן בהוטיס
 ונמקפיש צית להסיר
 הזיתים ששאלו מן
 המסוקה ונקוף לשון
 כמקף זית ולן העני
 נאמן לומר שמן זה
 הולאתי מזיתי נקוף
 ופטור מן המעשר לפי

שאלו בגילין לעבודה המן מזיתי נקוף. אבל עני
 האומר קמח זו או פת זו מלקט שכחה ופאה
 שלקטתי ועתהי קנה ואפיהי להם נאמן שדך

שון ארום נקובין פון די זאגן. סאיי רנע אדר גקאכטי איז ער ניש בגרובט צו זאגן אז דס האט
 קען איהם גגגן פון מעשר ווארום עס איז ניש דר שמייער מען זאל געבן מעשר פרישע
 דיין [נאמנין] על הפור ואין נאמנין על הגריסין לא חיים ולא מבושלין. נאמנין על השמן
 פון די זאגן אז דס האט קען זיי געבן פון מעשר. אדר און גריסין רנע אדר גקאכטי זענן נאמנין
 ניש בגרובט ווארום עס איז ניש דר שמייער מען זאל געבן גריסין פון מעשר: [נאמנין על השמן]
 לומר של מעשר עני הוא] זיי זענן בגרובט צו זאגן אז די אייל האט קען אונז געבן פון מעשר
 עני ווארום עס איז דר שמייער צו געבן אייל פון מעשר עני [ואין נאמנין עליו לומר של זיתי
 נקוף הוא] אדר אז זייא זאגן אז די אייל איז פון די זיתים ווס סוד האבן אפ גקאכט אונ
 גשאקלט דעם פון דר נאך ווי דר בעל הבית האט אפ גקריגן זיינע זיתים פון בוס. זענן זיי
 ניש בגרובט. ווארום פון די זיתים ווס די עניים האבן ווס זיי שאקלן אפ דעם פון נאך דעם ווי
 זיי בעל הבית האט אפגקריגן סאכן זיי ניש קיין אייל. ווארום עס איז נאנץ ווייניג. נאר זייא
 עסן די זיתים איינין: ד [נאמנים על הירק די ואין נאמנים על המבושלין] די עניים זענן בגרובט
 און רנע נקב צו זאגן אז דס איז פון מעשר עני. און און גקאכטע זענן זיי ניש בגרובט ווארום
 קען ניש ניש קיין גקאכטי נקב פון מעשר. [אליא אם כן דיה לו דבר מועט שכן דרך בעל הבית
 להיות מוציא מלפסו] נאר אז דר עני האט אפיקול נקב גקאכטע און ער זאגט אז דאס איז
 מעשר עני גרובט מען אים. ווארום עס קען זיין אז דער בעל הבית האט זיך דר סאנאט
 בשעת דאס עסן האט זיך גקאכט אז ער האט דער פון ניש געגעבן קיין מעשר
 געטט ער ארום אפיקול פון סאם גקאכטי און ניש דעם עני פון מעשר: ה [אין פוחתין לעניים
 בגורן] פהצי קב חטים וקב שעורים] מעשר עני בארף דר בעל הבית אליין צו טיילן און געבן
 צו זענן עני זאם קובט. [ווארום שפחה פאה לקט איז דאך דר דין אז די עניים האפין ער

פ א ה פ ר ק ח

מברטנורה

להכי הני מנה דבלה מנה הוא נשקל מאה מעשר עני בגזון לא יפחות מזה השיעי : דינניס וסדיני משקל ששים מעיס ומשקל היה מציל . שאין כולה לחלק לעניים שבאלו המטה ע"ז גרגרי שעורה : פרס . חני מנה כל מעשר עני שצדו ורונה להליל ממנו לקרוביו וכל המדות האמורות במחיתין הלכה כה"ק העניים : נוטל מחצה . ומלניע לאורך והלכה כאלה חלול

ולא נחמרו דברים הללו חלה למחלק מעשר עני בגזון חבל המחלק מעשר עני בתוך ביתו מחלק כפי ראונו ולא נחמו בו הגמ' שיטור : ן מדה זו . לאין פוחתין לפני אמורה ברהים לויס וישראלים כל א' מכס שמחלק

שעורים . רבי מאיר אומר חצי קב . קב וחצי כוסמין וקב גרוגרות או מנה דבלה . רבי עקיבא אומר פרס . חצי לוג יין . רבי עקיבא אומר רביעית . רביעית שמן . רבי עקיבא אומר שמינית . ושאר כל הפירות אמר אבא שאול כדי שימכרם ויקח בהם מזון שתי סעודות : ן מדה זו אמורה בכהנים ובלויים ובישראלים . היה מציל נוטל מחצה ונותן מחצה . היה לו דבר מועט נותן לפניהם והן מחלקין

וי פיל ער קען) . זאגט די משנה אז ער טאר ניט געבן צו געדר עני ווייניגער ווי האלפין קב וייין און איין קב גערשטין. רבי מאיר (אומר) זאגט (חצי קב) גערשטין איז און גינג אהרין קב (קב וחצי כוסמין) אהר האלפין קב כוסמין (וקב גרוגרות) איין קב טרוקני בייגן (או מנה דבלה) און איין מנה (דס איז אזו איין גענויכט) גיפרעקטי בייגן . רבי עקיבא (אומר) זאגט (פרס) איין אהרפינגה איז און גינג (חצי לוג יין) האלפין לוג (דס איז אזו אקאס וויין). רבי עקיבא (אומר) זאגט (רביעית) אפקרטי איז גינג (רביעית שמן) איין פערטייל לוג אייל. רבי עקיבא (אומר) זאגט (שמינית) איין אקטיל לוג איז גינג (ושאר כל הפירות) און אהרערי מינים פירות (אמר אבא שאול כדי שימכרם ויקח בהם מזון שתי סעודות) זאגט אבא שאול אז דר בעד הבית זאל געבן דעם עני אזוי פיל אז ער וועט זיי ווערן פאר קויפן זאך ער קריגן פאר זיי עפ"ן און צוויי סעודות . (דר דין איז גאר . אז ער טייקט פון שטוב מעג ער געבן צו געדר עני ווי פיל ער וויל . גאר צו זאמן זאל דס ייין אפענטיק פון זייני תבואה) : ן (מדה זו אמורה) די קאס וואס אויפן איז גשטאנן אי מען טאר ניט געבן די עניים ווייניגער . דאס איז גזאגט גיווארין פאר אלע אידן (בבבנים ובכורים ובשאר אידים) ווער עס גיט מעשר עני פון שיער טאר גיט געבן ווייניגער וויא אין יענר משנה איז גשטאנן . אדר דר פשט איז צו וועסן מען גיט מעשר עני אפיר צום פון אדר צום רוי תאמשי ער הט דאך תרוכה און מעשר פון דעסם וועגן דארף מען אים און געבן מעשר עני (אויב ער איז איין עני) ווי פיל עס איז גשטאנן אין יענר משנה (היה מציל נוטל מחצה ונותן מחצה) אז דר בעה"ב וויל געסן פון די מעשר עני פיר זייני ארמק קרובים מעג ער געסן פון זייני קרובים אעלפט און אעלפט צו טייקט ער די עניים (היה דודר טועט נותן לפניהם והן סחלקין ביניהם) אפר אז דר גאון ווי ער הט גנומן פאר זייני קרובים אעלפט איז גיט גבליגן פאר די עניים אז מען זאך יעדן געבן אזו ווי עס שטייט אין דר משנה . זאך ער גיט צו טיילן גאר ער זאל

רביעוברי פאה פרק ח מברטנורה מב

גילתס: ז' מכבר בפונדיון . ככר הנמכר לו ככר אפוי נח יהיה אלא רובע הקב שהס בפונדיון כשהסחמים נמכרים ארבע סאים בסלע וארבע סאין סן כ"ד קבין סכל סאה היא ששה קבין וסלע סה ד' דינרים וכל דינר ששה מעין ממלא סלע כ"ד מעין ממלא כ"ד קבין לכ"ד מעין קב לכל משה וסמעה שמי פונדיונים סבי סככר הנמכר בפונדיון סה סחי קב אכל מפני שהסמעי רוחה לסהסכר לנייחא סאפייה וסעמיה אי אפסר שימכור סככר סהוא סחי קב בפונדיון כפי סערך עמוכרים סחבואה כסוק ארבע סאים בסלע לפיכך לא יס' סככר הנמכר בפונדיון אלא רובע סקב בלכד וכסמחלקים סבואה לעני כגורן ועליו למחון ולאסו' איין פוחתין מחאי קב אכל כסמסני'

מחלקין ביניהם: ז' אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום מכבר בפונדיון מארבע סאין בסלע . לן נותנין לו פרנסת לינה . שבת נותנין לו מזון שלש סעודות . מי שיש לו מזון שתי סעודות לא ימול מן התמחוי . מזון ארבע עשרה סעודות לא ימול מן הקופה . והקופה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה: ח' מי שיש לו מאתים

אדם לאכול כשס סלס סעודות: לא ימול מן התמחוי . לפי שהסמחוי מתחלק ככל יום שהגבאים מחזירים על פתחי כעלי כסים ככל יום ולוקחים מוס סכסל ללמד סעמיים וסכלי סמשימים כו אס סכסל נקרה סמחוי:

לא ימול מן הקופה . לפי שהקופה מהחלקת מערב כסל לע"ס: נגבית בשנים . לפי סמסכמים על סלדקה ואין עושים כריס על סככר פחות משנים: ומתחלקת בשלשה . לפי סהוא כדני ממוסס ודיני ממוסס

זאל דס ליגן פאר די ענינים אונ זיי זאקן זיך אליין צו טיילן דר מיט: ז' (אין פוחתין קעני) קען סאר גיט געבין צו אעני העובר ממקום למקום מכבר בפונדיון מארבע סאין בקלע) ווס גייט פון איין ארט אוף דעם אנדערן עייניג ווי אפרויס ווס קאקט אפונדיון (דס איז זיין ארט אונ פירצנגספע טייך פון אפאלער) ווען מען פאר קויפט פיר סאה פאר איין סאאר (אונ דר כפר איז אפריטיר קב דס איז זעקס ביצים) (ןן נותנין לו פרנסת לינה) אז דר ארעם סאן נעכטיגט דארט דארף מען אים געבן אוף ווס צו שלאסין [שבת ווען ער האקט שבת דארף מען אים געבן עסין אוף דריי סעודות וכי שיש לו קיזן שמי סעודות לא ימול מן התמחוי] ווער עס דס צו עסין אוף צוויי סעודות סאר גיט געקן פון תמחוי תמחוי הויקט . די גבאים געקן צו זאמן . עסין פון בעלי פתים אונ צו טיילן דס יעדן סאן פאר יעדן עני צוויי סעודות . דאריכר אז דר עני קט אוף צוויי סעודות סאר ער גיט געקן פון תמחוי . ווארום איף היינט קט ער דאף . אונ סארגן וועט מען דאף וויכר צו טיילן דעם תמחוי (מזון ארבע עשרה סעודות לא ימול מן הקופה) אונ ווער עס קט עסין אוף פירצעהן סעודות זאל ער גיט געקן פון דר קופה . קופה הויקט . די גבאים געקן צו זאמן געלט פאר די ענינים ווס שעקן זיך צו געקן פון תמחוי אונ צו טיילן דס אלע פריישאן אוף אגאנצי וואך יעדן עני אוף צוויי סעודות . דאריכר אויב דר עני קט אוף פירצעהן סעודות סאר ער גיט געקן פון דר קופה (והקופה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה) אונ די נעקט ווס מען נעקט צו זאמן סוין צוויי סענטשין צו זאמן געקן (גיט איינר) . אונ צו טיילן סוין דריי סענטשין . ווארום מען משקט יעדן עני פיר מען זאראים געבן אונ צו משקטן אפענטשין און נעקט סוין זיין דריי סענטשין: ח' מי שיש לו סאתים וזו ווער עס קט צוויי ווינקערס

ממונות בשלשה: ה מאתים זוז. קיס לכו
 לרבנן שאלו מספיקים לשנה אחת לככות
 ולמזונות: או לכתובת אשה. ואפי'
 היא יושבת המחזו: ואת כלי השמישו.

כל דלקה אז איך מניחין אותו ליטול אפי-
 לקט שכחה ופאה עד שימכור כלי תשמישו:
 מי שיש לו חמשים זוז וכו'. לחמשין
 דעבדין טבין. האתים דלא עבדין:

כלים יפים שמשחמש
 בהם בשכחות וברגלים
 זכאי מילי כשנא ליטול
 לקט שכחה ופאה ואיני
 נוטל מקופה של דלקה
 שמהפרכס בלעלא ואינו
 מטל ממנה שביד גבאי
 אבל אם מטל מקופה
 מאתים זוז לא יטול לקט שכחה
 ופאה ומעשר עני. היו לו מאתים
 חסר דינר אפילו אלף נותנין לו כאחת
 הרי זה יטול. היו ממוזשכנים לבעל
 חובו או לכתובת אשתו הרי זה
 יטול. אין מחייבין אותו למכור את
 ביתו ואת כלי השמישו: מי
 שיש לו חמשים זוז והוא נושא ונותן

בהם הרי זה לא יטול. וכל מי שאינו צריך ליטול ונוטל אינו נפטר מן
 הגולם עד שיצטרך לבריות וכל מי שצריך ליטול ואינו נוטל אינו מת
 כן הוקנה עד שיפרנסם אחרים משלו ועליו הכתוב אומר (וימיה י"ז) ברוך
 הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו. וכן דיין שדן דין אמת
 לאסתו

גידין (לא יטול) קאר גיט נעמן קיין רקט שפחה ופאה אונ בעשר עני (נוארזער קען דר מי
 פאר דיין און אראר) (היו לו מאתים חסר דינר) אז עד הט צוויי הונדערט ווייניגער אין גידין
 (אפילו אלף נותנין לו כאחת הרי זה יטול) אפילו קניט אים אזויגער גידין און קאל (פון רקט
 שפחה ופאה ומעשר עני) מעג ער געבן. (אגב ביקראד ווייס פאר מען גיט נוארום וויא ער
 נעמט דעם ערשטן גידין הט ער דאך שוין צוויי הונדערט פאר ער דאך שוין גיט מער נעמן)
 והיו כמו שגבין לבעל חובו או לכתובת אשתו (וען זיין פאר מענין איז פאר זעצט באיי אין
 בעל חוב אדר צו אכתובה פון איין אשה והרי זה יטול) מעג ער נעמן רקט שפחה ופאה ומעשר
 עני. ווארום ער קען דר מיט דאך גיט פאר דיין (אין מחייבין אותו למכור את ביתו ואת כלי
 תשמישו) מען גייט אים גיט ער זאל פאר קויפן זיין אדר זייני פלים ווס ער גיפט זיי.
 אפילו ער גיפט זיי נאר אום שבת אדר חס טוב דארף ער זיי אויף גיט פאר קויפן נאר ער
 מעג נעמן רקט שפחה ופאה ומעשר עני. אגב אז ער נעמט צדקה פון גבאי פאר ער שוין גיט
 נעמן אפילו רקט שפחה ופאה ומעשר עני ער הט נאך אזעלכע פלים: מי שיש לו חמשים זוז
 נוער עס הט פופציג גידין (והוא נושא ונותן בהם הרי זה לא יטול) אונ ער האנדירלט דר מיט
 קאר ער גיט נעמן קיין רקט שפחה ופאה ומעשר עני נכד מי שאינו צריך ליטול ונוטל) אונ דר
 חס דארף גיט נעמן אונ נעמט (אינו נפטר מן העולם עד שיצטרך לצדקה) שטארקט ער גיט
 פון דר (ועלמם ביז ער קומט אן צו לייטן נכד מי שצריך ליטול ואינו נוטל אינו מת כן הוקנה
 ער ויפרנסם אחרים משלו) אונ דר ווס דארף נעמן אונ נעמט גיט (נאר ער ארבייט אז פיל אז
 ער זאל קענן אויס קופן האמשי ברוחק) ועט ער אלס נוערין אונ ועט ספרנס זיין אנדערע
 קענטישן פון זיין פאר מענין (ועליו הכתוב אומר) אונ און אים זאגט דר פסוק (ברוך הנקר אש
 יבטח בה' והיה ה' מבטחו) גיבענטשט איז דר מעמט' ווס פאר זיבעדס זיך אן גאט אונ גאט
 זיי זייג פערזיכערונג (ובן דיין זיין דין אמת לאמתו) אונ אז איז ארצין ווס פסקת איין ריכטיגן

זלמו בחיי זעיר קדובין למיתה על זה אמרו דמיס ואסור לרחם עליה על כפסיה לא חיים
 כל הליך ליעול ואינו
 עמל כרי זה שופך לאמתו וכל מי שאינו לא חגר ולא
 כל שקן אחרים:
 סומא ולא פסח ועושה עצמו כאחד
 מהם אינו מת מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם שנאמר (דברים מ) צדק
 צדק תרדוף . וכל דיין שלוקח שחד וכמה את הדין אינו מת מן הזקנה
 עד שעיניו כהות שנא' (שמות כ"ג) ושודר לא תקח כי השודר יטור
 פקחים וגו' :

סליק מסכת פאה

מסכת דמאי

נתב הרמב"ן וסידר אחר פאה דמאי בשביל שיש בו לעניים זכות כמו שיש להם בפאה
 וכן אמרו סאבלין את העניים דמאי :

הקלין שבדמאי . שהקילו חכמים על לריך להפריש מהם תרומת מעשר ומעשר שמי
 הפירות הללו הנזכרים במהיותין בלבד חס היה שנת מעשר שמי הכל תרומה
 שלא לעשרן דמאי לפי שהזקקן באים מן ההפקר גדולה לא נחשדו עמי הארץ עליה לפי שהיא
 משום דלא חשיבי ואית בהו כרי ספיקי ספק במיתה ואין לה שיעור שחטה אחת פוטרת
 באים מן ההפקר כל הכרי והכל נזכרים
 ופכודים מן המעשר **פרק א הקלין שבדמאי** זה ומעשר ראשון
 ואפי' חס חמלה לומר ונעשר עמי אין לריך
 באים מן הכבוד וחייבים נמעשר שמא להוליא מן הדמאי אף על פי שעמי הארץ
 נחשדו . ודמאי הם הכנזואה והפירות חשודים עליהם לפי שיכול בעל הפירות לומר
 הנקחים מעמי הארץ שהם חשודים על ללוי או לעני כבאים ליעול המעשרות הבא
 המעשרות והחזר הלוקח פירות מעמי הארץ ראייה שאין הפירות הללו ממשורים ועול דקי"ל
 כל

דין (אונ נעקב גיט קיין שוחד נאר ער פאר זיבערמ) זך אף גאט אז ער וועט אים קפרינג זיין
 וועט און זיין גאט זיין פערזיבערונג (וקל מי שאינו לא חגר) אונ ווער עס איז גיט קיין היינעקער
 (ולא סומא) אונ גיט קיין בדינר (ולא פסח) אונ גיט קיין באריקע און ביירי פים (ועושה עצמו
 באחד מהם) אונ ער פאכט זך בלינד אדר היינעקעריג אדר פאר און באריקע (אינו מת מן הזקנה
 עד שיהיה כאחד מהם) שטארבט ער גיט פון עלטר אונ ער טו ווערין אין אמת אזו ווי ער הט
 זך גיטאכט (שנאמר) עם שטייט אין פסוק דר ווס פערראנגט ביין וועט עם אים קומען (צדק
 צדק תרדוף) און שטייט אין פסוק גרמטיקייט גרמטיקייט זאלטו נאך זוכן (וקל דיין שלוקח
 שוחד וכמה את הדין אינו מת מן הזקנה עד שעיניו כהות) אונ עדר דיין וואס נעקט שוחד
 אונ פסקת אפאלישין דיין שטארבט ער גיט פון עלטר אונ זייט אויגן ווערין אים טונקיל (שנאמר
 ושודר לא תקח כי השודר יטור) עם שטייט אין פסוק קיין שוחד זאלטו גיט
 נעפן ווארום שוחד סאכט בדינר די וואס זעפן :

ס"ה * (הקלין שבדמאי) דר דיין איז אזו אפגעקויש דארף נעפן פון זיינע תבואה תרוקה צום כנז
 א 5 (זרעים) צווי